

1343

ΙΩΒΗΛΑΙΟΝ

ΤΗΣ

ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΔΟΣ

ΤΟΥ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Α. ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ ΤΗΣ ΕΝ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑ,

ΣΙΝΑΣΟΥ

ΙΣΤΑΜΠΟΥΛ

—
1951

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Α. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

ΣΧΟΛΑΡΧΗΣ ΣΙΝΑΣΟΥ

1866 — 1902

ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΑΥΤΟΥ ΔΡΑΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΕΡΓΑΣΜΟΝ ΑΥΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΑΠΑΝΗ ΤΟΥ ΥΙΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΧΡΗΣΤΟΥ Α. ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

ΣΤΑΜΠΟΥΛΑ

Τύποις Ι, ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ Γαλατῆ, Κουρσουνλοῦ Χάν, 27-29,

1951

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ

τῇ ἑορτῇ μνήμη τοῦ ἀειμνήστου πατρός μου

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

καὶ τῆς μητρός μου

ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ

Ο ΥΙΟΣ

ΧΡ. Α. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

τῷ ἀγαπητῷ μοι κ. Αγγ. Χατζοπούλῳ
χρηματοδότη Ζαωσιῶν
Μετὰ πόθῳ τῆς
κ. α. ἀγγελίδου
τῆς 12/9/97

ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

Ἀναστασίου Ἀγγελίδου σχολάρχου τῶν ἐν Σιναῶ τῆς Καππαδοκίας ἐκπαιδευτηρίων τῇ κοινῇ τῶν τέκνων αὐτῆς συνδρομῇ καὶ ἄλλων τιμώντων τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρός, περιέχουσα ἐκτὸς τῶν κατ' αὐτὴν ἀπαγγελθέντων λόγων καὶ δύο πραγματείας περὶ Σινασοῦ προσενεχθείσας αὐτῷ τὴν μὲν ὑπὸ τοῦ κ. Π. Χρηστίδου, τὴν δὲ ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Ἀντωνιάδου, κοινοτικοῦ ἰατροῦ καὶ κεκοσμημένην διὰ τῆς εἰκόνης τοῦ σεβαστοῦ ἀνδρός.

Ὅς δ' ἂν ποιῆσῃ καὶ διδάξῃ
οὗτος μέγας κληθήσεται.
Ματθ. ε'. 19.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ὀσονούπω πενηκονταετίας ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου πατρός μου Ἀναστασίου Ἀγγελίδου (14 Σεπτεμβρίου 1902 ἐν Σταμπούλ) φέρωνεῖς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος τὸ παρὸν ἔργον, καταρτισθὲν κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετηρίδα τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, θέτω ὑπ' ὄψει σου, φίλτατε ἀναγνώστα, πληρεστάτην τὴν εἰκόνα τῆς τε πνευματικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀκμῆς μιᾶς τῶν κατὰ τὴν Κεντρῶαν Μικρὰν Ἀσίαν ὁμογενῶν Κοινοτήτων, τῆς Σινασοῦ τῆς Καππαδοκίας.

Ἡ προαιώνιος ἡμῶν κοιτίς, ἐκ φύσεως πεπρωτισμένη μὲ τὰ θεῖα δῶρα τῆς ὑγιεινότητος τοῦ κλίματος καὶ τῆς γονιμότητος τοῦ ἐδάφους, ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων δὲ μὴ παύσασα ἀναδεικνύουσα ἀνδρας διαπρέψαντας εἰς δρᾶσιν ἐκπολιτιστικὴν δικαίως καταλέγεται μεταξὺ τῶν προνομιούχων περιοχῶν τῆς τε ἀρχαίας ὅσον καὶ τῆς συγχρόνου ἀνθρωπότητος.

Ἐγκεκλεισμένη ὅμως εἰς ἑαυτὴν λόγῳ τῶν συγκοινωνιακῶν δυσχερειῶν τοῦ παρελθόντος καὶ διὰ τῶν ἀποδημῶν τέκνων τῆς γνωριζομένη μετὰ τοῦ συνόλου τῆς ὁμογενείας καὶ δὴ τοῦ οἰκοῦντος τὴν βασιλίδα ταύτην τῶν

πόλεων, ἐτήρει ζηλοτύπως ἀκεραίαν τὴν πνευματικὴν τῆς
ὄντοτητα, πίνουσα κατὰ τὴν Σολομώντειον ρήτραν ὕδωρ
ἀπὸ τῆς ἰδίας αὐτῆς πηγῆς. Δυσχερές, ἂν μὴ ἀδύνατον
τυγχάνει τὸ νὰ ἐκτεθῆ διὰ γραφίδος, ἢ νὰ ἐξαρθῆ διὰ
λόγου, ἢ ἄλλως πως νὰ ἐξωτερικευθῆ τὸ ἐπίζηλον σημεῖον
εἰς ὃ εἶχεν ἀνέλθῃ καθ' ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς προόδου
ἢ μέχρι τῆς 2 Ὀκτωβρίου τοῦ 1924 Συνασὸς τῆς Καπλα-
δοκίας, ἣν ἔκτοτε καθ' Ὅμηρον εἰπεῖν τὴν δ' ἄχεος νε-
φέλη ἐκάλυψε μέλαινα. Εὐλαβῶς στρέφων σήμερον ἔν-
δακρυ πρὸς αὐτὴν τὸ βλέμμα καὶ ἀναπολῶν τὰς στιγμὰς
αἵτινες ἐνέπνευσαν τοὺς γεραροὺς ἐκείνους ἄνδρας, ὅπως
ἀπαθανατίζοντες τὸν ἡμέτερον πατέρα, ἀφιερῶσιν εἰς
μνήμην αὐτοῦ τε καὶ τοῦ διδασκαλικοῦ του ἔργου,
τὰς ἀποτελούσας τὸ ἔργον τοῦτο σελίδας, αἰσθάνο-
μαι ἀπεριόριστον πρὸς αὐτοὺς εὐγνωμοσύνην. Ἔργω,
ἐπέρρωσαν τὸ τοῦ Εὐσταθίου Κλεοβούλου «Ἀθῆναι ἐν
Μικρᾷ Ἀσίᾳ». Ὡσεὶ εἰς βῆμα «Παρνασσοῦ» εὐρηταί τις,
ἐντρυφῶν ἐν τῇ καλλιλογίᾳ αὐτῶν.

Τὴν αὐτὴν ἐνθερμον εὐγνωμοσύνην ὀφείλω ἐπίσης εἰς
τὸν ἀείμνηστον ἱατρὸν Ἰ. Ἀρχέλαον συγγραφέα τοῦ ση-
μαντικοῦ ἱστορικοῦ ἔργου «ἡ Συνασὸς» διὰ τὴν ἀξιέπαι-
νον αὐτοῦ πρωτοβουλίαν νὰ ἀφιερῶσιν τὸ ἔργον του εἰς
τὸν διδάσκαλόν του πατέρα μου.

Ἐπίσης καὶ πρὸς τοὺς ἑγγὺς ἡμῶν συμπατριώτας τῆς
Νεαπόλεως τῆς Καπλαδοκίας οἵτινες διὰ τοῦ ἐν ἔτει 1914
τὸ β' ἐκδοθέντος Ἡμερολογίου των ὁ Ἀστήρ, ἑπτασέλι-
δον (213 - 219) ἀφιερῶσαντες μετὰ φωτογραφίας διατρι-
βὴν, ἐτίμησαν τὴν μνήμην τοῦ πατρός μου.

Τοῦτ' αὐτὸ δὲ λεκτέον καὶ διὰ τὸν φερέπονον ἱατρὸν
ἀείμνηστον συμπατριώτην Σ. Ι. Ἀρχέλαον, ὅστις ἐν τῷ
Λευκώματι τῆς Συνασοῦ (Ἀθῆναι 1924) εὐφημοτάτην

ἐποιήσατο μνεΐαν. Ὁ στόχος ὅμως ἡμῶν δὲν ἦτο ἡ πα-
ρελθοντολογία.

Αἱ ἐπιτακτικαὶ ἀξιώσεις τοῦ μέλλοντος τῶν δύο αὐτο-
χθόνων λαῶν, οἵτινες ἐν θαυμαστῇ ἁρμονίᾳ συνέζησαν
ἐπὶ αἰῶνας μακροὺς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐδάφους, ὥστε ἑκάτε-
ρος αὐτῶν νὰ ἀναπτύξῃ τὰς ἐμφύτους αὐτοῦ ιδιότητες
ἐπ' ἀγαθῷ τῆς κοινῆς πατρίδος, μᾶς ἐμπνέουν τὴν σκέ-
ψιν, ὅπως τιμῶντες πρεπόντως τὸ παρελθόν, ἀτενίσωμεν
εὐθαρσῶς εἰς ἓν καλλίτερον μέλλον.

Ἐν Σταμποῦλ τῇ 12 Ἰουλίου 1951

ΧΡΗΣΤΟΣ Α. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

Δικηγόρος

Ὁ μόνος ἐπιζῶν υἱὸς

ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΔΙΑΣΑΦΗΣΙΣ

Ἡ Εἰκοσιπενταετηρὶς τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν πατρὸς Α. Ἀγγελίδου ἐτελέσθη δημοτελῶς πρὸ ἔννεατίας, ἤτοι τῇ 30ῃ Ἰανουαρίου τοῦ 1893. Τὸ παρὸν δὲ φυλλάδιον τὸ περιέχον πάντα τὰ κατ' αὐτὴν ὡς καὶ δύο σπουδαίας πραγματείας περὶ Συνασοῦ προσενεχθείσας αὐτῷ τὴν μὲν ὑπὸ τοῦ κ. Π. Χρησιδίου, τὴν δὲ ὑπὸ τοῦ κοινοτικοῦ ἱατροῦ κ. Γ. Ἀντωνιάδου, ἀπεστάλη κατ' Ἰούνιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς Κων/πολιν πρὸς δημοσίευσιν. Δυστυχῶς λόγοι διάφοροι, οὓς κρίνομεν περιττὸν νὰ ἐκθέσωμεν, ἀνέβαλον μέχρι σήμερον τὴν ἔκδοσιν αὐτοῦ.

Ἐχοντες ὅμως ὑπ' ὄψει τὸ ἀρχαῖον λόγιον «κάλλιον ὀψὲ παρά ποτέ», καὶ νομίζοντες ἕτι, ἀφοῦ ἤρθησαν οἱ λόγοι οἱ παρακωλύσαντες τὴν μέχρι τοῦδε δημοσίευσιν τοῦ φυλλαδίου, θὰ εἴμεθα ἔνοχοι μεγίστης ἀδικίας πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τοὺς πατριώτας ἂν ἑστεροῦμεν αὐτοὺς τῆς ἀναγνώσεως βιβλίου τιμῶντος μὲν τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος πολλὰ δὲ τοὺς πάντας διδάσκοντος καὶ διασαφηνίζοντος καὶ δυναμένου νὰ συντελέσῃ ἐν τῷ μέλλοντι εἰς τὴν προσήκουσαν προαγωγὴν τῶν ἱερῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν τῆς πατρίδος καθιδρυμάτων, προβαίνομεν εἰς τὴν ἐκτύπωσιν αὐτοῦ χωρὶς οὐδὲν νὰ μεταβάλλωμεν οὔτε νὰ παραλείψωμεν, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ αὐτῶν τῶν ὀνομάτων τῶν τότε ἐγγραφέντων συνδρομητῶν ἐξ ὧν ἄλλοι μὲν ἀπέθανον, ἄλλων δὲ ἄγνωστος ἢ διαμονή. Καίτοι λοιπὸν ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν κατῆλθεν εἰς τὸ τρίτον τοῦ ἀρχικοῦ, ἢ δὲ ὀρισθεῖσα ἐξ ἀρχῆς εὐτελὴς τιμὴ τοῦ φυλλα-

δίου, ἐκ πέντε γροσίων ἀδύνατον νὰ καλύψῃ τὰς δαπάνας τῆς ἐκτυπώσεως, ἐν τούτοις προετιμήσαμεν ἐξ οὐίκοῦ καὶ πατριωτικοῦ καθήκοντος νὰ δαπανήσωμεν μᾶλλον ἐξ ἰδίων ἢ νὰ ἀφήσωμεν αὐτὸ ἀνέκδοτον.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ εὐγενὴς καὶ φιλόμουσος Κοινότης Νεαπόλεως τῆς Καππαδοκίας (Νέβσεχηρ), ἣς ὁ σεβαστὸς ἡμῶν πατὴρ ἀπὸ τετραετίας διευθύνει τὰ ἐκπαιδευτήρια, ἐνέγραψεν ἡδὴ τριάκοντα (30) σώματα, πρὸς ἔνδειξιν τῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπης καὶ ἐκτιμήσεως ἵνα δι' αὐτῶν βραβεύσῃ τοὺς ἐπιμελεστέρους τῶν μαθητῶν, καθῆκον θεωροῦμεν ὅπως καὶ δημοσίᾳ εὐχαριστήσωμεν αὐτὴν καὶ ἀναγγείλωμεν κατ' ἐντολὴν τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν πατρὸς ὅτι προσφέρομεν ἕτερα ἰσάριθμα πρὸς τὰ ἐγγραφέντα σώματα ἵνα χρησιμεύσωσι διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν.

Ἐν Κων/πόλει, τῇ 5 Ἰουλίου 1901.

Σ. Α. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

Δ. Α. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ κ. ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ

Καίτοι ἡ ἐκδοθεῖσα ἀγγελία ἀπετείνεται πρὸς μόνους τοὺς Συνασεῖς, ἐξ ὧν οἱ πλείστοι πάνυ προθύμως ἐνεγράφησαν ἀποδείξαντες καὶ αὐθις τὴν πρὸς τὸν σεβαστὸν Σχολάρχην ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν, ἐπειδὴ ὁμως καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν πέριξ κωμῶν καὶ πόλεων καὶ ἄλλοι φιλόμουσοι ἐν Κωνσταντινουπόλει τὰς ἀρετὰς τοῦ ἀνδρὸς ἐκτιμῶντες καὶ καθολικώτερον χαρακτῆρα πάνυ ὀρθῶς εἰς τοιαύτας πνευματικὰς πανηγύρεις ἀποδιδόντες ὑπεστήριξαν διὰ τῆς συνδρομῆς αὐτῶν τὸ ἔργον, ὅπως ἀποβῆι πληρέστερον καὶ τελειότερον, καθῆκον θεωροῦμεν ὅπως θερμῶς εὐχαριστήσωμεν τοὺς πάντας, πατριώτας τε καὶ ξένους ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ ἐκτύπωσις τοῦ φυλλαδίου, ἔνεκεν τῆς ὀρισθείσης εὐτελοῦς αὐτοῦ τιμῆς, θὰ ἀπέβαινε λίαν δυσχερὴς ἢ καὶ ἀδύνατος.

Ἐν Συνασῶ τῆς Καππαδοκίας

Τῆ 1 Ἰουνίου 1893

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΣ Α. ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΣΙΝΑΣΩ ΤΗΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΩΝ

Συμπληρουμένων πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν ἐξ ὅτου ὁ κ. Α. Ἀγγελίδης τρῶφιμος τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς, ἀνέλαβε σὺν τῇ διδασκαλίᾳ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων καὶ τὴν διεύθυνσιν τῶν παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτηρίων, οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ καὶ Ἐφοροὶ, ἅπαντες σχεδὸν παρ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον τὰ δροσοβόλα τῆς παιδείας ποτισθέντες νάματα, ἐπεθύμησαν νὰ ἐορτάσωσι τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα τοῦ προσφιλοῦς καὶ σεβαστοῦ διδασκάλου. Δι' ὃ συνελθόντες ἐν τῷ διευθυντηρίῳ τῆς Σχολῆς τῶν ἀρρένων καὶ συσκεψάμενοι περὶ τῆς ἐορτῆς συνέταξαν τὸ ἐπόμενον ψήφισμα :

Ψ Η Φ Ι Σ Μ Α

Τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν Σχολάρχου κ. Α. Ἀγγελίδου συμπληροῦντος κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν εἰκοσιπενταετῆ εὐδόκιμον ἐν πᾶσι καὶ καρποφόρον αὐτοῦ διδασκαλίαν καὶ προτιθεμένου νὰ ἐορτάσῃ αὐτὴν τῇ ἑβδόμῃ Δεκεμβρίου ε. ε. ἢ Ἐφορία μετὰ τοῦ διδασκαλικοῦ συλλόγου ἐπινεύσει τῆς Σ. Δημογεροντίας καὶ ἐπικροτούτων πάντων τῶν πατριωτῶν, ἔγνω νὰ καταστήσῃ τὴν σεμνὴν ταύτην πνευματικὴν τελετὴν, τὸ πρῶτον ἤδη ἀπὸ τῆς συστάσεως τῶν Σχολείων ἡμῶν πανηγυριζομένην, ὅσον οἶόν τε δημοτελεστέραν καὶ ἀνταξίαν τοῦ ὀνόματος τῆς φίλης πατρίδος καὶ τῶν αἰσθημάτων, ἅπερ τρέφει πρὸς τὸν σεβαστὸν τοῦτον ἄνδρα, ὅστις διὰ τε τῆς καρποφόρου αὐτοῦ διδασκαλίας καὶ τῆς μελιχείου καὶ ἐμπρε-

πούσης τῷ ἱερῷ αὐτοῦ ἐπαγγέλματι παραδειγματικῆς ὄντως συμπεριφορᾶς ἐπεσπάσατο ἀμέριστον τὴν ἀγάπην καὶ συμπάθειαν πάντων ἀνεξαιρέτως τῶν τέκνων τῆς πατρίδος. Ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐψηφίσατο τὰ ἑξῆς :

Αὐν Τῇ ἐβδόμῃ Δεκεμβρίου, γενομένης ὡς γνωστὸν μονοεκκλησίας ἐν τῷ ναῷ τῶν Ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς ἐκκλησίας, προπορευομένων καὶ ἁσματολογούντων τῶν μαθητῶν, νὰ διευθυνθῶσιν οἱ πατριῶται εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς δημοτικῆς Σχολῆς, ἔνθα νὰ ἐκφωνηθῶσι κατάλληλοι τῇ περιστάσει λόγοι, ἧτοι εἰς μὲν ὑφ' ἑνὸς τῶν διδασκάλων ἐκτιθεῖς τὴν βιογραφίαν τοῦ ἑορτάζοντος καὶ τὴν ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς ἡμῶν Σχολῆς πνευματικὴν τῆς πατρίδος κίνησιν, εἰς ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς Ἐφορίας καὶ εἰς ὑφ' ἑνὸς τῶν μαθητῶν τῆς Ἑλλην. Σχολῆς ἐν ὀνόματι τῆς σπουδαζούσης νεότητος, χωρὶς νὰ ἀποκλεισθῇ καὶ πᾶς ἄλλος πατριώτης, ὅστις αὐθορμήτως θὰ ἐπεθύμει νὰ ἐκφωνήσῃ.

Βον Τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας νὰ δοθῇ ἑκτακτος εὐεργετικὴ παράστασις πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Α. Ἀγγελίδου.

Γον Τῇ κοινῇ τῶν πατριωτῶν συνδρομῇ νὰ ἐκδοθῇ φυλλάδιον περιλαμβάνον πάντα τὰ ἀφορῶντα τὴν τελετὴν ταύτην τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος μετὰ τῆς ἐπιγραφῆς «Εἰκοσιπενταετηρὶς τοῦ κ. Α. Ἀγγελίδου, σχολάρχου τῶν ἐν Σινασῶ τῆς Καππαδοκίας ἐκπαιδευτηρίων, τῇ κοινῇ τῶν τέκνων αὐτῆς συνδρομῇ» σύντομον τοπογραφίαν Σινασοῦ καὶ τὴν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐκφωνηθησομένην ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ἀγγελίδου λογοδοσίαν.

Δον Νὰ ζητηθῇ παρὰ τῆς Σεβ. Δημογεροντίας δι' ἐπὶ τούτῳ ἀναφορᾶς ὑπογεγραμμένης ὑπὸ τε τῆς Ἐφορίας καὶ τῶν διδασκάλων ἢ ἐκλογῇ ἐπιτροπῆς ἀναλαμβάνου-

σης τὴν τε διεξαγωγὴν τῆς ἑορτῆς καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ παρόντος ψηφίσματος.

Εὐν Ν' ἀποσταλῶσιν ἰδιαιτέραι ἐπιστολαὶ πρὸς τε τὴν ἐν Κων/πόλει Ἐφοροεπιτροπὴν καὶ τὰς τρεῖς Ἀδελφότητας Ἰωάννην Πρόδρομον, Πρόοδον καὶ Ἐλεος, ἀναγγέλλουσαι αὐταῖς τὴν ἡμέραν τῆς τελετῆς, ὅπως καὶ αὐταὶ συμμετάσχωσιν αὐτῆς δι' οἰουδήποτε τρόπου ἤθελον ἐγκρίνει, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους πατριώτας νὰ γνωστοποιηθῇ διὰ τῶν Ἐφημερίδων «Νεολόγου» καὶ «Κωνσταντινουπόλεως».

ΣΤον Ἐν περιπτώσει ἀσθενείας καθιστώσης ἀδύνατον τὴν περαιτέρω τοῦ κ. Α. Ἀγγελίδου ἐν τῇ Σχολῇ ἐργασίαν νὰ δοθῇ αὐτῷ τὸ τρίτον τῆς νῦν ἐτησίας αὐτοῦ μισθοδοσίας ἐν περιπτώσει δὲ θανάτου νὰ δίδωνται ἕκαστον γρ. κατὰ μῆνα τῇ οἰκογενεῖα αὐτοῦ μέχρις ἀποκατάστασεως τριῶν τοῦλάχιστον ἐκ τῶν τέκνων του. (Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἰδίᾳ τεθήσεται ὑπὸ τὴν ἐγκρισιν καὶ ἐπιψήφισιν τῆς τε ἐνταῦθα Σεβ. Δημογεροντίας καὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐφοροεπιτροπῆς).

Ἐν Σινασῶ τῇ 28)βρίου 1892.

ΟΙ ΕΦΟΡΟΙ

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

Σάββας Ἐλευθεριάδης

Ν. Γερανόπουλος

Π. Γ. Μακρόπουλος

Π. Χρηστίδης

Κ. Ἀλεξιάδης

Ι. Σαραντίδης

Ἀμβρόσιος Κων)νίδης

Ι. Ροίδης

Χρ. Σ. Τριανταφυλλίδης

ΑΝΑΦΟΡΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒ. ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑΝ

Σεβαστή και έντιμος Δημογεροντία

Ἐπειδὴ ὡς γνωστόν, ὁ ἐλλόγιμος ἡμῶν Σχολάρχης κ. Α. Ἀγγελίδης συμπληροῖ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο τὴν εἰκοσιπενταετῆ ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν εὐδόκιμον καὶ καρποφόρον διδασκαλίαν, εἰς πάντα δὲ τὰ πεπολιτισμένα ἔθνη πανηγυρίζονται δημοτελῶς τοιαῦται μακραί, ἐλίπονοι καὶ κοινωφελεῖς χρονικαὶ περίοδοι καὶ πρὸς ἀναζωπύρησιν τοῦ ζήλου καὶ τῆς προθυμίας τῶν τοιαῦτα ὑψηλὰ καὶ κοινωφελῆ ἔργα ἀναλαμβάνοντων, καὶ ἀνάδειξιν τοῦ γοήτρου τῆς πανηγυριζούσης χώρας ἀποδεικνυούσης πλήρη συναίσθησιν τοῦ πρὸς τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνιζομένους καθήκοντος, ἐκδηλοῦται ποικιλοτρόπως ἢ πρὸς τὸ πανηγυρίζον πρόσωπον ὀφειλομένη εὐγνωμοσύνη καὶ τιμῆ, διὰ τοῦτο ὁ διδασκαλικὸς σύλλογος μετὰ τῆς ἀξιοτίμου Ἐφορίας συνελθόντες τὴν τρίτην τοῦ ἀρχομένου μηνὸς εἰς κοινὴν συνεδρίαν ἀπεφάσισαν τὴν ἑορτὴν τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τοῦ Σχολάρχου ἡμῶν τὴν δευτέραν ἡμέραν τῆς πανηγύρεως τοῦ ἁγίου Νικολάου διὰ πανηγύρεως ἀνταξίας τῶν ἀγώνων αὐτοῦ καὶ τοῦ γοήτρου τῆς πατρίδος. Πρὸς περιβολὴν δὲ μείζονος κύρους καὶ δημοτικότητος ἀποτεινόμενοι πρὸς τὴν Σ. Δημογεροντίαν παρακαλοῦμεν αὐτὴν ἵνα, εἰ δυνατόν, σήμερον προβῆ εἰς τὴν ἐκλογὴν ἐπιτροπείας πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἑορτῆς συνωδὰ τῷ εἰς τὴν ἔγκρισιν πάλιν αὐτῆς ὑποβληθησομένῳ προγράμματι.

Εὐελπιστοῦντες δτι ἡ αἴτησις ἡμῶν αὕτη ἀποδεικνύσασθαι οἶδεν καὶ ἡ μικρὰ ἡμῶν πατρὶς τιμᾶν τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνιζομένους γενήσεται δεκτὴ, διατελοῦμεν μετὰ τοῦ προσήκοντος πρὸς ὑμᾶς σεβασμοῦ.

Ἐν Συνασῶ τῇ 4 8)βρίου 1892

ΟΙ ΕΦΟΡΟΙ

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

Ἡ Σ. Δημογεροντία μετ' ἐπαίνου ἐπιδοκιμάσασα τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἐφορίας καὶ τῶν διδασκάλων, ἀνέθηκεν εἰς τὰ αὐτὰ πρόσωπα, ὡς εἰς ἐπίσημον ἐπιτροπείαν τὴν τε διεξαγωγὴν τῆς ἑορτῆς καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ψηφίσματος.

Συνελθοῦσα ὅθεν ἡ Ἐπιτροπεία εἰς πρώτην συνεδρίαν ἐν τῷ Διευθυντηρίῳ τοῦ ἀρρεναγωγείου, συνεσκέπαστο περὶ τῆς ἀκριβοῦς ἐφαρμογῆς καὶ ἐκπληρώσεως τοῦ συνταχθέντος ψηφίσματος. Ἴνα μὴ δὲ προσκρούσῃ εἰς τὴν φιλοτιμίαν τῶν διδασκάλων, φιλοτιμουμένων ἀπάντων ὅπως ἐκφωνήσωσι τὸν πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, ἔλυσε τὸ ζήτημα διὰ κλήρου εὐνοήσαντος τὸν κ. Ν. Γερανόπουλον, τελειόφοιτον τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ διδύσκοντα ἀπὸ δεκαπέντε ἐτῶν ἐν τῷ ἑλληνικῷ τμήματι τοῦ ἀρρεναγωγείου, εἰς ὃν καὶ ἀνετέθη ἡ συνωδὰ τῷ ψηφίσματι σύνταξις καὶ ἐκφώνησις κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς πανηγύρεως καταλλήλου λόγου. Συζητήσεως δὲ γενομένης καὶ περὶ τοῦ καταλλήλου δράματος διὰ τὴν ἀποφασιοθεῖσαν κατὰ τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας τιμητικὴν παράστασιν, ἐνεκρίθη ὡς τοιοῦτον τὸ κοινωνικὸν καὶ ἠθικώτατον δράμα. Πίστις, Ἐλπίς καὶ Ἐλεος περὶ οὗ θέλομεν εἶπῃ τὰ δέοντα ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

Καίτοι δὲ ὡς ἡμέρα τῆς πανηγύρεως ὠρίσθη ἤδη ἡ ἕκτη Δεκεμβρίου, ἔνεκεν ὅμως τῆς ἐπέλθουσης ἐν τῷ μεταξὺ διαλύσεως τῶν Ἀδελφοτήτων καὶ ἄλλων αἰτίων, ἀνεβλήθη αὕτη τὴν 30ην Ἰανουαρίου μὴν τῶν Τριῶν ἱεραρχῶν, καθ' ἣν καὶ ἐτελέσθη σὺν τῇ πανηγύρει τῶν Ἐκπαιδευτηρίων ἡμῶν μετὰ τῆς δεούσης μεγαλοπρεπείας καὶ ἐπιβλητικότητος.

Ἀφοῦ ἐν τῷ ναῶ τῶν ἰσαποστόλων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης ἐτελέσθη μετὰ τῆς δεούσης ἱεροπρεπείας καὶ κα-

τανύξεως ἅπασα ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἀκολουθία, ἐξεφωνήθη δὲ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἄμβωνος ὑφ' ἑνὸς τῶν μαθητῶν τῆς ἀνωτάτης τάξεως κατάλληλος ὑπὲρ τῶν τριῶν τῆς ἐκκλησίας φωστήρων ἐγκωμιαστικὸς καὶ βιογραφικὸς λόγος, ἐπελθούσης τῆς ἀπολύσεως, ἅπας ὁ λαὸς ἔνεκεν τῆς ἐκτάκτως κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐπικρατούσης εὐδίας, προπορευομένων τῶν ἐξαπτερύγων καὶ ἱερέων καὶ ἁσματολογούντων τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, συνῆλθε καὶ ἐπλήρωσε τὴν εὐρεΐαν αἰθούσαν τῆς Δημοτικῆς Σχολῆς. Ἐνταῦθα δὲ μετὰ τὴν σύντομον δέησιν ὑπὲρ τῶν ἀειμνήστων κτιόρων, εὐεργετῶν καὶ δωρητῶν τῶν ἐκπαιδευτηρίων, παραλειφθέντων τῶν κατ' ἔτος ἐκφωνουμένων ὑπὸ μαθητῶν καὶ μαθητριῶν λογιδρίων ἤρξατο ἡ τελετὴ τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος ὑπὸ τοῦ ἔλλογίμου κ. Ν. Γερανοπούλου διὰ τοῦ ἐπομένου λόγου :

ΣΕΜΝΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΣ ΟΜΗΓΥΡΙΣ

Ἄγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν.

Ματθαῖος ΚΘ 39.

Ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ τῆς ἀγάπης, συμπληροῦσα τὴν παλαίφατον τοῦ Σαβαώθ ἐπὶ τοῦ καπνίζοντος Σινᾶ τῷ Θεόπτη πρὸς διαπαιδαγώγησιν τοῦ περιουσίου λαοῦ δοθεῖσα συνεκράτησε, συγκρατεῖ καὶ συγκρατήσῃ μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ἐντολὴ ἐφ' ἧς στηρίζεται πᾶς ἕτερος ἠθικὸς νόμος καὶ ὑποβοηθεῖται ὁ πολιτικός. Θέσπισμα, δι' οὗ συνεισερχόμενα καὶ συσφιγγόμενα ἄλληλα τὰ ἔθνη χαράττουσι καὶ ἐξαρτῶσι τὸ ἠθικὸν μεγαλεῖον, τὴν ἠθικὴν δόξαν, τὸ θεῖον κλέος, τὴν πρόοδον καὶ προαγωγὴν αὐτῶν ἄκρῃ πνευματικὸν ὡς μᾶνα ἐκτρέφον καὶ ἰσχυροποιῶν καθοδηγεῖ καὶ διεκπεραιοῖ τὸ θεῖον καὶ ἔξογον πλάσμα εἰς τὴν παχεῖαν σκιάν τῶν τῆς

Ἐδὲμ πολυκλάδων δένδρων καὶ καθηδύνον αὐτὸ ἐμβαπτίζει ἐν τῇ κολυμβήθρᾳ τῆς ἀνεκκλήτου καὶ ἀφάτου χαρᾶς. Νόμος, δι' οὗ ὁ θεάνθρωπος, ὡς ἄνθρωπος, τὴν ψυχὴν οὐτοῦ λύτερον ὑπὲρ τῶν πολλῶν δίδωσι. Νόμος παρακινῶν τὸν ἄνθρωπον νὰ θυσιάσῃ τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας, τὰς ὥρας καὶ τὰς στιγμὰς τοῦ χρόνου τοῦ βίου αὐτοῦ, τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν ὑγίαν καὶ ἐν γένει πᾶν ὅτι κέκτηται καὶ ἔχει ὑλικὸν καὶ ἠθικὸν προσόν, ἢ ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας καὶ ὠφελείας τοῦ πλησίον, ἢ τῆς πατρίδος, καὶ λαμπρύνῃ αὐτὴν διὰ τῆς ἐπιστήμης ἢ δι' ὠφελίμων καὶ ἀγαθοεργῶν ἀνακαλύψεων καὶ ἐφευρέσεων. Νόμος, οὗ τὸ κῆρος καὶ ἡ ζωὴ ζῶν δίδωσι τῷ κόσμῳ, ἢ δ' ἀκίρωσις καὶ ὁ θάνατος τὸν ἠθικὸν θάνατον.

Ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου διδάσκεται ὁ στρατιώτης νὰ πίπῃ ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης μαχόμενος ἐρρωμένως ὑπὲρ τῆς πατρίδος αὐτοῦ. Ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου διδάσκεται ὁ βασιλεὺς μετ' εὐλαβείας νὰ κυβερνᾷ καὶ διοικῇ οὐδόλως ἐπιβαρύνων καὶ δυναστεύων τοὺς πιστοὺς ὑπηκόους αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου διδάσκεται ὁ ἐπιστήμων, ὁ φιλόλογος, ὁ μαθηματικός, ὁ φυσικός, ὁ ἀστρονόμος, ὁ τὰς ὡραίας τέχνας καλλιτεργῶν, ὁ εὐρέτης ἐν γένει ἀληθείας νὰ καταγείνη, νὰ ἐνασχολῆται καθ' ὅλον τὸν βίον αὐτοῦ, ὑστερούμενος καὶ κακουχούμενος ἐσθ' ὅτε καὶ καταδιωκόμενος, ἵνα τὴν ἀλήθειαν ἀνακαλύπτων κληροδοτήσῃ τοῖς ἀνθρώποις. Ἐπὶ τοῦ νόμου τούτου ἀφοσιοῦνται οἱ μέχρι τοῦδε ἀδιαφοροῦντες ναῦται, θαλάσσης τρικυμιώδους ἀπειλούςης ναυάγιον, καὶ ἕκαστος ὑπὲρ τῶν ὄλων κατὰ τῶν στοιχείων παλαίοντες τὴν σωτηρίαν ἐπιζητοῦσιν ἀλλήλων ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου οἱ παρὰ τῷ Ἰησοῦ γραμματισθέντες περὶ ἑαυτῶν ὅλως ἀμεριμνῶντες

πεζοδρομοῦσι τὴν οἰκουμένην καὶ μὲ θυσίαν καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς τῶν κηρύττουσι τὴν ὑψίστην διδασκαλίαν, παρέχοντες νέαν θρησκείαν καὶ νέον ἐν τῷ Χριστιανισμῷ πολιτισμόν. Ὑπὸ τοῦ νόμου τούτου οἰσθηλατούμενοι καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν μαθητῶν, οἱ διδάσκαλοι τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἔθνους, οἷοι οἱ σήμερον ἑορταζόμενοι, οὐ καίουσι καὶ τιθέασι τὸν λύχνον ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν, καὶ τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου διαχέουσιν ἀφειδῶς, καὶ τὰ θεῖα ῥήματα διασαλπίζουσιν ἐφ' ἅπασαν τὴν οἰκουμένην καὶ κηρύττουσι σύνδεσμον θρησκείας καὶ παιδείας· διὰ μὲν τῆς μιᾶς χειρὸς ἐγγχειρίζουσι τὰς σωτηριώδεις βάσεις καὶ διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας διανέμουσι καὶ κερνῶσι τὰ νάματα τῆς ἀθανάτου ἡμῶν προγονικῆς σοφίας· διὰ μὲν τῆς μιᾶς κρατοῦσι τὸν σταυρόν, διὰ δὲ τῆς ἑτέρας εἰσάγουσι τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ ἐπιστήμῃ· ἡ μὲν ἐκκλησία εὕρισκεν ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῶν πατέρας συγγράφοντας, ἐρμηνεύοντας, ἀπολογουμένους, κηρύττοντας, ἀνεγείροντας πτωχοκομεῖα καὶ ὄρφανοτροφεῖα, πονοῦντας, ὑπερορίους γιγνομένους, κακουχομένους καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος θύοντας· ἡ δὲ ἐπιστήμη καὶ τὰ γράμματα σοφοὺς διδασκάλους, οὐ θέτοντας διαζύγιον μεταξὺ Πλατωνικῆς καὶ Σωκρατείου διδασκαλίας καὶ τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ νόμος οὗτος ἐν γένει ἐκκληρούμενος ἐν τῷ πνεύματι αὐτοῦ τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ τὴν θρησκείαν τηρεῖ καὶ ἀνυψοῖ, τὴν ἐπιστήμην καὶ τὰς τέχνας προάγει, καὶ τοῦτο διότι εἶναι εὐρημα καὶ προϊὸν οὐχὶ ἀνθρωπίνης διανοίας, ἀλλὰ διδασκαλία θεῖα, πάσαι τῷ Ἰσραὴλ δοθεῖσα καὶ ἐν τῷ πληρώματι τοῦ χρόνου ὑπὸ τοῦ λόγου ὑψωθεῖσα καὶ τελειοποιηθεῖσα. Καθόλου ὁ νόμος οὗτος φῶς ἐστὶ καὶ φῶς διαχέει εἰς πᾶν ὑπ' αὐτοῦ ὑπαγορευόμενον ἔργον. Ἰδοὺ δὲ παράδειγμα ἔχομεν τοὺς

σοφοὺς τῆς οἰκουμένης διδασκάλους. Ἀναδιψήσωμεν σπουδαῖα καὶ παντοδαπὰ αὐτῶν συγγράμματα, καὶ θέλομεν κατανοήσει ὅτι βάσις καὶ θεμέλιον, προθέσεις καὶ σκέψεις, ἀρχαὶ καὶ ἀξιώματα αὐτῶν στηρίζονται ἐν τῇ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπῃς ἐντολῇ. Ἡμερίμωνν περι τοῦ ὑπὸ τῶν διηνεκῶν προσευχῶν, νηστειῶν, συγγραφῶν καὶ ἐρμηνειῶν κατεσκληκότος αὐτῶν σώματος, καὶ τὸ πᾶν ὑπὲρ τοῦ πλησίον ἐπόνουν, τὸ πᾶν ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος διέθετον. Θαναμάζει τις ὁποῖα ψυχὴ, ὁποῖα καρδία ἐνυπῆρχεν ἐν τοῖς θνητοῖς αὐτῶν σώμασιν. Ἐὰν ἡ ἐντολὴ αὕτη δὲν ὑπῆρχεν ἐμπεφυτευμένη ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀνθρώπων, ἠθέλομεν ἤδη ἔχει τοσαῦτα μέσα καὶ τοσαύτας εὐκολίας εἰς τὰ ἔργα ἡμῶν; ἐὰν αὕτη δὲν ὑπηγόρευε τὸν ἄνθρωπον ἵνα ὄλον του τὸν βίον ἀφοσιώσῃ εἰς τὴν ἀνακάλυψιν ἀληθείας τινός, ἠθέλομεν ἤδη ἀφόβως καταπλέει τοὺς φοβεροὺς Ὠκεανούς καὶ ἀψηφεῖ τοὺς ἀνέμους; ἠδυνάμεθα ἤδη ἐν ἀκαρεῖ δι' ἠλεκτρικοῦ σύρματος συνεννοεῖσθαι; ἠδυνάμεθα βουνούς καὶ ὄρη βλέπειν κατερχόμενα εἰς θαλάσσας καὶ ταύτας εἰς ξηρὰς μεταβαλλομένας, καὶ συρίζοντα τὸν ἀτμήλατον σίδηρον καὶ στιγμιαίως μετοχετεύοντα ἀπὸ τοῦ ἐνός εἰς τὸ ἕτερον ἄκρον ζωὴν καὶ προϊόντα; Ταῦτα καὶ πλεῖστα ἕτερα βιομηχανικὰ ἔργα οὐδ' ὡς χίμαιραν οὐδ' ὡς τραγέλαφον ἠθέλομεν ποτὲ φαντασθῆ.

Τῆς ἐντολῆς ταύτης μύστης καὶ ὁ σήμερον τὴν φερέπονον καὶ καρποφόρον εἰκοσιπενταετηρίδα ἑορτάζων σεβαστὸς Σχολάρχης καὶ διδάσκαλος τῶν τέκνων τῆς πατριδος, ἐδίδαξεν, ἠγωνίσαστο, ἐμόχησεν, ἐπόνησεν, γῆν ἐν πολλοῖς ἐν τῇ ἐποχῇ αὐτοῦ ἀκανθώδη καὶ ἄγονον, ἐπ' ἀγαθῷ γεωργήσας ἐνεφύτευσεν ἐν αὐτῇ τὸν ἀγαθὸν σίτον καὶ ἐποίησεν αὐτὴν ἐριβώλυκα τοῦ ἐνεγκεῖν ἕκα-

τονταπλασίονα τούς καρπούς, καὶ οὔτινος περιληπτικὴν βιογραφικὴν περιγραφὴν ἔαν ποιησώμεθα, ἔδει μὲν νὰ ὦμεν ἡδύφωνοι καὶ μνήμονες ἰσχυρῶς, παριστῶντες λεπτομερέστερον πάσας αὐτοῦ τὰς πράξεις καὶ καταδεικνύντες τὴν ἀξίαν τῆς ἡμέρας ταύτης, ἔδει λέγω ὁ πανηγυρικὸς οὗτος ν' ἀνατεθῆ εἰς χεῖρας ἐτέρου ἔτι δεξιωτέρου περὶ τὸ εὖ λέγειν, ἀλλ' ἀφοῦ ἤδη ἐμοὶ ἀνετέθη, δὲν ἐδίστασα νὰ ἀναλάβω, πεποιθῶς ὅτι ἡ εὐγενὴς ὀμήγουρις τιμῶσα τὴν πανήγυριν ταύτην καὶ εἰς τὴν ἀγαθὴν τοῦ λέγοντος μᾶλλον ἀποβλέπουσα διάθεσιν ἐκφραστικὴν αἰσθημάτων καρδίας καὶ οὐχὶ ἐπινοήσεων ἀγχινοίας, εὐμενῆ καὶ ἐπεικῆ θὰ ἐξενέγκῃ τὴν ψήφον αὐτῆς.

Τοιοῦτοι βεβαίως πανηγυρικοὶ λόγοι οὐ μόνον πρὸς δόξαν τοῦ περιόδου τινά, ἐν οἰαδῆποτε ἀγαθῇ ὑπηρεσίᾳ διεληθόντος προσώπου λέγονται, ἀλλὰ καὶ πρὸς παράδειγμα τῶν μεταγενομένων ἐκφέρονται, ὅπως καὶ οὔτοι μιμούμενοι τὰ ἔργα καὶ τὰς πράξεις, τοὺς λόγους καὶ τὰς προαιρέσεις, προσπαθήσωσιν ἵνα ἐφάμιλλοι γενήσωνται.

Ἀλλὰ πρὶν ἀναφέρωμεν τὰ κατὰ τὸν σεβαστὸν ἄνδρα καλὸν ἡγούμεθα ἐν πρώτοις ποιήσασθαι μνησίαν τῆς συστάσεως τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἡμῶν καὶ τῆς κυρίως λειτουργίας αὐτῶν καὶ τῶν ὑπὲρ αὐτῶν ζήλῳ διακαεῖ πρὸς τὴν παιδείαν κατὰ τὴν προγεγενημένην ἐποχὴν συμβαλόντων, τσαῦτα καὶ τοιαῦτα, ὅσα ἐξ ἀκοῆς ἠδυνήθημεν νὰ μάθωμεν, ἐπιθυμοῦντες δὲ ἵνα, πᾶς ὅστις πλείονα καὶ ἱστορικώτερα γινώσκῃ, διδάξῃ ἡμᾶς πρὸς μείζονα καὶ τελειότεραν κατάταξιν τῆς συντόμου ἱστορικῆς ταύτης περιγραφῆς.

Παραλείπων τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καθ' ἣν σχολεῖα μὲν ἦσαν καὶ ἐκαλοῦντο οἴκοι ἰδιωτικοί, διδάσκαλοι δὲ ἦ καὶ διδασκάλισσαι λελανθασμένην ἀνάγνωσιν καὶ γραφὴν δι-

δάσκοντες ἀναφέρω ἐκείνην, καθ' ἣν ἤρξατο ἐν τῷ ἡμέτερῳ μέτρῳ τοῦδε ζοφεροῦ ὀρίζοντι νὰ ἀνατέλλῃ ἀστὴρ τῆς παιδείας φαεινός, καὶ μετὰ δεινῆς ὀρμῆς νὰ σπεύδωσιν οἱ ἐνοικοῦντες πρὸς τὴν κάθοδον τῆς πρὸ ἑκατονταετηρίδων ἐν ὀστρακισμῷ ψυχορραγούσης, ἀλλ' οὐδέποτε ἐκπνευσάσης ἑλληνικῆς παιδείας· ἀναφέρω λέγω τὴν χρυσὴν ἐκείνην ἐποχὴν, καθ' ἣν οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι, καίτοι ὄλως ἀπαιδευτοὶ, καίτοι ὄλως ἀγράμματοι, ἀγνοῶ ὑπὸ τίνοσ ἐμπνεόμενοι, ἀπεφάσισαν ἐν δλη τῇ ἰσχυί, ἐν δλη τῇ διανοίᾳ αὐτῶν νὰ μνήσωσι τῆς προγονικῆς ἑλληνικῆς σοφίας τοὺς μεταγενεστέρους τοὺλάχιστον. Δι' ὃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καταθέτουσι τὸν θεμέλιον λίθον καὶ μετ' ἀπεριγράπτων πόνων ἀνεγείραντες τὰ περικαλλῆ τῆς παιδευομένης ἤδη νεότητος ταῦτα ἐνδαιτήματα, πιστοὶ τῇ Σ. Κυβερνήσει ὑπήκοοι, ἀγαπώμενοι, καθοδηγούμενοι ὑπὸ τῆς ζώσης πίστεως καὶ φιλοπατρίας, ἐγκατέλιπον ἡμῖν τοῖς νεωτέροις τάδε τὰ τιμαλφῆ κειμήλια, ἅτινα σεμνύνουσι τὴν πατρίδα ἡμῶν Σινασόν, κλεισθεῖσαν καὶ κλειζομένην τοῖς περιοίκοις καὶ γενομένην σαφῶς αὐτοῖς κάτοπτρον ἀντανακλῶν ὅψιν ἀρχικῆς πηγῆς ὀρμεμφύτου καὶ αὐτομάτου πρὸς τὴν παιδείαν καὶ τὰ καλά. Τὰ σεβαστὰ τῶν τοιούτων ὀνόματα, καίτοι ἔχοντα νὰ παλαίσωσι κατὰ μυρίων ἀντιξῶων τότε βράχων, ἐνστερνωσθέντα ὅμως τὰ καλά ἐνεψύχωσαν αὐτὰ ἐν τοῖς ἐνδαιτήμασι τούτοις κατὰ τὸ ἔτος 1840.

Οἱ ἀξιοὶ σεβασμοῦ καὶ μνήμης οὔτοι ἄνδρες, ὡς εἰς εἶχον μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ψυχὴν, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν θέλησιν, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν τε ὁμονοούντων καὶ εὐπειθῶν μέχρι λατρείας ἀοιδίμων πατριωτῶν, εἰσὶν οἱ ἀείμνηστοὶ Σ. Ρίζος, Χα" Πολύκαρπος, Χα" Ἀθανάσιος, Χα" Βασίλειος, Μακρόγλους, ἀναφαινόμενοι καὶ ἀθλοῦντες κατὰ

μικρὰ διαλείποντα χρονικὰ διαστήματα καὶ ἐνεργοῦντες ἵνα καὶ δι' ὁμογενῶν ξένων διεκπεραιῶνται τὰ καλά, ὡς διὰ τοῦ Βαρβάκη καὶ ἄλλων, καὶ τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα, ὡς ὀνόματα πρώτων ἰδρυτῶν, ὀφείλομεν οὐ μόνον ἡμεῖς οἱ ἐνήλικες μετὰ σεβασμοῦ νὰ ἀναφέρωμεν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ στήθη τῶν τέκνων μᾶς νὰ ἐγγράψωμεν, ἵνα διαμένωσιν ἀθάνατα καὶ ἄφθιτα ἐπὶ γενεᾶς γενεῶν. Ἐκτοτε ἤρξατο ἡ πατρὶς ἡμῶν ἀγνοοῦσα τὴν λέξιν διαίρεσιν, ταραχὴν καὶ κομματισμόν, εἰσελθοῦσα εἰς νέον στάδιον πνευματικῆς εὐζωίας, κτησαμένη δὲ ἤδη καὶ τὰ κάλλιστα καὶ μέχρι σήμερον παρὰ τοῖς περιοίκις ἀπαράβλητα καὶ θαυμαστά ἐκπαιδευτήρια, νὰ μεταπέμπηται τοὺς καλλίστους τότε καὶ πεπειραμένους διδασκάλους, οὐδόλως φειδομένη χρημάτων, ἀλλὰ συναγωνιζομένη τίνι τρόπῳ νὰ ἐκπαιδευθῆται τὰ τέκνα τῆς καὶ νὰ καταστήσῃ αὐτὰ τέκνα ἀνθρωπισμοῦ καὶ Εὐαγγελίου. Καὶ πρῶτον μὲν μετεπέμψατο τὸν ἐκ τῶν ἑλληνικῶν χωρῶν Ἀγαθάγγελον διδάξαντα ἐν τῷ μετέπειτα καὶ ὡς Παρθεναγωγεῖον χρησιμεύσαντι, καὶ ὅπερ μὴ ἐπαρκοῦν εἰς τὸν ὀσημέραι αὐξοῦντα ἀριθμὸν τῶν κορασιῶν ἀνφοδομήθη λαμπρῶς τῷ 1872, οἷον φαίνεται σήμερον. Τοῦτον δὲ ἀναχωρήσαντα διεδέξατο ὁ Γεώργιος Σίφνιος, μεθ' ὃν ἀναφέρεται ὁ ἐκ Διπλοκιονίου Νικόλαος, ὃν καὶ διεδέξατο ὁ Σεραφεῖμ Ρύσιος, πολὺ διάφορος τῶν πρώτων κατὰ τὴν παιδείαν, ὡς φοιτητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, διδάξας τὸ πρῶτον, ὡς λέγεται ἐπὶ τρία ἔτη τακτικὴν σειρὰν ἑλληνικῶν μαθημάτων, ἀλλ' εἶτα ἀναχωρήσαντα διεδέξατο αὐτὸν ὁ ἐκ Συνασοῦ Καλλίνικος, τελειόφοιτος τῆς θεολογικῆς Σχολῆς, μεθ' ὃν καὶ αὐτὸς μετεπέμψατο καὶ πάλιν ἡ πατρὶς αὐτὸν τοῦτον τὸν Σεραφεῖμ Ρύσιον διδάξαντα τὸ δεῦτερον ἐπὶ ἱκανὰ ἔτη. Ἐν δὲ τῷ Δημοτικῷ

τμήματι ἐδίδαξαν κατὰ διάφορα χρονικὰ διαστήματα, Μηνᾶς τις ἐξ Ἰντζέσου, Σάββας ἐκ Νεαπόλεως, Χρυσόστομος ἀπὸ Φάρασα, ὁ αἰοίδιμος ἐν ἱερεῦσιν Ἰωάννης, διδάξας τὸ πρῶτον καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Σχολῇ, οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐξ Ἰντζέσου, Μιχαὴλ καὶ Δημήτριος, οὓς καὶ διεδέχθησαν, ὡς λεχθήσεται, ἐκτὸς τοῦ Κωστῆ Ἀσπρομάλλη, οἱ μαθηταὶ τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν Σχολάρχου.

Κατὰ δὲ τὸ 1867 διεδέξατο τὸν Σεραφεῖμ Ρύσιον ὁ καλὸς κἀγαθὸς πολίτης, σεβαστὸς ἡμῶν νῦν Σχολάρχης Α. Ἀγγελίδης, οὗτινος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ τῶν γραμμάτων συνελθόντες προτιθέμεθα τὴν πλησιφαῖ εικοσιπενταετηρίδα ἑορτάσαι, καὶ οὗτινος τὰς πράξεις καὶ τὴν φερέπονον διδασκαλίαν μετ' ἀκριβείας ἐὰν καταριθμήσωμεν, δὲν θέλει μᾶς ἐπαρκέσει πᾶσα ἡ σήμερον ἡμέρα, ἵνα μὴ κατὰ τὸν Ἰσοκράτην ὑπερβαλόντως εἴπω, ὁ πᾶς αἰὼν. Καὶ δὴ οὐ ράδιον εικοσιπενταετῆ διδασκαλικὸν μετὰ ζήλου καὶ ἀγάπης βίον ἐν μιᾷ καὶ μόνη ἡμέρᾳ διεξελθεῖν τροχάδην ὅμως καὶ συντόμως ἐὰν μνεῖαν ποιησώμεθα αὐτοῦ, καλὸν ἔργον ἐπιχειρήσομεν.

Ἐπάρχει δημῶδης τις λόγος καὶ παρ' ἡμῖν ὅτι «τὸ παιδί ἀπὸ μικρὸν φαίνεται τί θέλει γεινήν αὐξηθῆν». Οὗτος ἐστὶν ἤδη ὁ σεβαστὸς ἀνὴρ, ὅστις ἐννεαετῆς μόλις ἀποσταλεῖς ποτὲ εἰς Κων/πολιν κατετάχθη ἐν τῇ ἀνωτάτῃ τάξει τῆς Δημοτικῆς Σχολῆς τοῦ Πέραν' μετὰ τὸ τέλος ὅμως τῶν ἐξετάσεων προσβληθεὶς ὑπὸ τυφοειδοῦς πυρετοῦ καὶ μόλις διαφυγὼν τὸν θάνατον, ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ εὐποροῦντος τότε πατρὸς αὐτοῦ εἰς τὴν νῆσον Πρίγκηπον πρὸς ἐντελῆ αὐτοῦ ἀνάρρωσιν, μεθ' ἣν καὶ εἰσήχθη ἐν τῷ ἐκεῖσε οἰκοτροφεῖῳ Δημητρίου τινός, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπὶ τριετίαν διαμείνας ἐπεδείκνυτο ὡς πρότυπον ἐπιμελείας, εὐφυίας καὶ χρηστότητος ἡθῶν. Ἐκ τούτου δὲ εἰσήχθη ἐν τῇ Μ.

τοῦ γένους Σχολῆ, ἐκ τῆς ὁποίας μετὰ ἕν ἔτος ἠναγκάσθη μετὰ μεγίστης λύπης καὶ πικρίας νὰ διακόψῃ ἐπὶ τινα χρόνον τὰ μαθήματα αὐτοῦ, ἔνεκεν ἀποτυχιῶν ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς πράξεσι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. Ἀλλὰ πῶς ἠδυνήθη νὰ διέλθῃ τὰς ἡμέρας καὶ τὰς νύκτας, ἐν ὧσιν τὸ γάλα τῆς παιδείας ἐπὶ τινα χρόνον ἐθήλασε καὶ τοὺς εὐχύμους αὐτῆς καρποὺς ἐγεύσατο ; Στενάζων ἐσπαράσσατο τὴν καρδίαν, ὅτε ἔβλεπε τοὺς πρὸ ὀλίγου συνταξιώτας καὶ συμμαθητὰς αὐτοῦ διερχομένους ἐκ τοῦ παντοπωλείου, εἰς ὃ εἰσῆχθη πρὸς πορισμὸν τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων αὐτοῦ καὶ ἀγοντος τὴν τῆς Σχολῆς τὰς μὲν ἡμέρας διήρχετο ὑπηρετῶν, τὰς δὲ νύκτας ἐδάκρυεν ἐπὶ τῶν μόνων αὐτῷ ἐγκαταλειφθέντων βιβλίων· οὐκ ἔα με καθεῦδειν ἔλεγεν, ὡς ἄλλος Μιλιτιάδης, ὃ σκληρὸς οὗτος ἐκ τῆς Σχολῆς ἀποχωρισμός. Καὶ τοῦτο ἐγίνετο ἐξακολουθητικῶς ἕως οὗ μαθὼν τὰς διαθέσεις καὶ τὸν πρὸς τὴν παιδείαν ζῆλον ὃ ἀείμνηστος Σεραφεῖμ Ρίζος, συνετέλεσεν οὗτος ὥστε νὰ πείσῃ πάντας τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριώτας καὶ δι' ὑποστηρίξεως αὐτῶν νὰ εἰσαγάγῃ αὐτὸς αὐτὸν ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῆς γεραρᾶς ἐκείνης μητρὸς, ἐν τῇ Μ. λέγῳ τοῦ Γένους Σχολῆ. Καίπερ δὲ ὀγδοήκοντα μόνον γρόσια λαμβάνων κατὰ μῆνα ἐκ τοῦ τότε ἀποροῦντος δυστιχῶς ταμείου τῆς Σχολῆς, δι' ὧν μετὰ μεγίστης δυσκολίας κατώρθωσε νὰ συντηρήσῃ ἑαυτὸν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος, ἐν τούτοις ἀριστεύων ἐν ἅσασιν τοῖς μαθήμασι ἐπέτυχε νὰ συγκαταριθμηθῆ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος μεταξὺ τῶν ὑποτρόφων τῆς Σχολῆς καὶ λαμβάνων πενήκοντα γρ. κατὰ μῆνα νὰ διευκολύνῃ τὴν συντήρησιν αὐτοῦ. Ἀφοῦ δὲ διὰ τῆς διακρινούσης ἔκτοτε αὐτὸν ἄκρας τῶν ἠθῶν αὐστηρότητος ἐκτῆσατο καὶ μόνιμον μέχρι τέλους τῶν σπουδῶν αὐτοῦ οἰκιακὴν παράδοσιν ἐν τινὶ τῶν εὐυποληπτοτέρων οἰκογε-

νειῶν τοῦ Τζιβαλίου, τοῦ μακαρίτου Σάββα, τοῦ ἐπιλεγομένου Σίρπ Σάββα, ὡς καποῦ κεχαγιά τῆς Σερβικῆς Πρεσβείας, κατώρθωσε νὰ διεκπεραιώσῃ λίαν ἐπιτυχῶς τὰς σπουδὰς αὐτοῦ, τυχὼν κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις τοῦ πρώτου Ἄριστα μετὰ τοῦ ἐκ Χρυσουπόλεως κ. Ἀκαστορίδου, ἤδη δοκίμου ἐν Κωνσταντινουπόλει ἱατροῦ. Ἐπιθυμῶν δὲ πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν ὀλοκλήρου Σχολῆς νὰ γυμνάσῃ ἐπὶ τινα ἔτι χρόνον ἀρκούντως ἑαυτὸν περὶ τὸ διδάσκειν, ἀνέλαβε, τῇ συστάσει τῶν καθηγητῶν τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς καὶ τοῦ εἰρημένου Σάββα τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων τοῦ Κ. Ἀδοσίδου πασᾶ ἐπὶ ἕν ἔτος, καὶ οὕτω ὅσον τὸ δυνατόν προσκτησάμενος τὴν δεοῦσαν διδασκαλικὴν πείραν καὶ φθάσας εἰς τὴν φίλην αὐτοῦ πατρίδα ἀνέλαβε Σχολὴν, πολλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ ἔχουσαν τὰ ἐλαττωματικὰ καὶ ἦν ἔδει διὰ θυσίας καὶ αὐτῆς τῆς τιμαλφοῦς ζωῆς του νὰ διαρρηθμίσῃ, νὰ βελτιώσῃ καὶ γεωργήσας νὰ κατασπείρῃ ἐν αὐτῇ τὸν ἀγαθὸν σπόρον, ὃς ἀναβλαστήσας ἑκατονταπλασίονα νὰ προσενέγκῃ τοὺς καρποὺς, μεταδοθέντας κατὰ τὴν Ἐπαρχίαν Καισαρείας, πλεῖστον δ' ἔσον τὴν τοῦ Ἰκονίου. Φερεπόως καὶ ἀπιστεύτως καὶ παρὰ τοὺς κανόνας τῆς ἀνθρωπίνης δυνάμεως κατήρτισεν ἀρκούντως καλῶς ἅπασαν τὴν Σχολὴν, ἐφ' ἧς ἔκτοτε Σχολάρχης διωρίσθη, καὶ δὴ τὸ Ἑλληνικὸν μῆμα, συστήσας ἐν αὐτῷ πέντε τάξεις, χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι φθίνει μετ' οὐ πολὺ, ἐὰν ἀπὸ τῆς δωδεκάτης μέχρι τῆς δωδεκάτης προσηλούμενος ἐπὶ τῆς διδασκαλικῆς ἔδρας διδάξῃ ἅπασαν τὴν σειρὰν τῶν μαθημάτων.

Ἐπιλανθανόμενος τοῦ γεύματος καὶ τοῦ δείπνου, περὶ ἐνὸς καὶ μόνου νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν ἐσκέπτετο, τίνι τρόπῳ νὰ μὴ διαφύγῃ αὐτόν τι τὸ δοκοῦν καλόν, ἀλλὰ νὰ

χρησιμοποίησι αὐτὸ εἰς βελτίωσιν τῆς Σχολῆς· καὶ οὕτως ὀργῶν ἦτο ἐπόμενον μετὰ δύο ἔτη, ἔτη καθ' ἃ ἀφίερωσε τὸ ἡμισυ σχεδὸν τοῦ βίου αὐτοῦ, νὰ ἀναδείξῃ μαθητάς, οἱ, μεθέξαντες τοῦ ἀριπρεποῦς καὶ φερεπόνου αὐτοῦ ἤθους καὶ κάτοχοι γινόμενοι οὐ μικρᾶς παιδείας, ἀνέλαβον καὶ αὐτοὶ τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου αὐτῶν διδάξαντες ἀμέσως ἐνταῦθα, διαδεχθέντες τοὺς τέως ἐξ Ἰντζέσου διδάσκοντας ἀδελφούς, Μιχαὴλ καὶ Δημήτριον. Καὶ εἰς μὲν αὐτῶν ὁ μακαρίτης Ἰωάννης παπᾶ Χρυσάνθου οὐ μόνον ἐνταῦθα ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Καισαρείας καὶ Ἰκονίου διδάξας, καὶ ἐκεῖθεν μὴ ἐπιτρεπούσης τῆς ὑγείας αὐτοῦ τὴν περαιτέρω διδασκαλίαν φθάσας εἰς Κωνσταντινούπολιν μετ' οὐ πολὺ ἐτελεύτησε τὸν βίον. Ὁ δὲ ἕτερος κ. Ἰωάννης Ροῦδης ὁ καὶ μέχρι τοῦδε ἱκανὴν πείραν διὰ τῆς συντόνου ἐπιμελείας κτησάμενος καὶ ἐνταῦθα διδάσκων, κατέστη ὑπὸ τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ ποδηγετούμενος καὶ διὰ τῆς ἰδίας τῶν νεωτέρων περὶ παιδαγωγίας συγγραμμάτων ἀναγνώσεως ἴσος τοῖς ἐκ διδασκαλείου ἐξερχομένοις.

Ἐκ τούτων, τῶν πατριωτῶν σεμνυνομένων τοῦ δ' εὐφροῦς καὶ φιλέργου Σχολάρχου συνεχίζοντος τὸ πολύμοχθον αὐτοῦ ἔργον, διεσκεδάννυντο τοῖς περιόικois καὶ δὴ ξενοφώνois χωρίois καὶ κώμαις τὰ ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ἀναπτυσσόμενα δασκαλάκια, ὧν τὸν ἀριθμὸν καὶ τὰ ὀνόματα ἀδυνατῶ ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἀναφέρω, καὶ ἅτινα κτησάμενα τοῦ μελιχλείου, τοῦ χαρίεντος καὶ ζωηροῦ τοῦ πατρὸς αὐτῶν διδασκάλου ὕφους, ἐξήγγισαν ἐντὸς ὀλίγου χρονικοῦ διαστήματος, ὅπερ παρὰ τοῖς νεωτέροις παιδαγωγοῖς ἰσχυρῶς χαλεπὸν καὶ δυσεπίτευκτον νομίζεται, τοῖς διεφθαρμένως λαλοῦσι τὴν μητρικὴν γλῶσσαν παρὰ τοῖς δὲ καὶ ὄλως ἀγνοοῦσιν αὐτὴν διέδωκαν καὶ ξουστηματοποίησαν τὴν πάτριον φωνὴν, φωνὴν σωθεῖσαν καὶ καλῶς

συγκριτικῶς παρ' ἡμῖν μόνον λαλουμένην. Καὶ πρὸς τὶ τῶν μακρὰν ὑπομιμνήσκομαι τῶν παρόντων ἀφειδῶς καὶ εὐκρινῶς λαλούντων; Ἴδου πάντες οἱ ἐνταῦθα διδάσκοντες καὶ ἀποτελοῦντες τὸ τῶν διδασκάλων προσωπικόν, μαθηταὶ αὐτοῦ ὄντες, τὰ πρῶτα τῆς παιδείσεως στοιχεῖα, τὰ πρῶτα νάματα τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας παρ' αὐτοῦ τούτου τοῦ καλοῦ κάγαθοῦ ἐλάβομεν. Συνεκέντρωσεν, οἷα μήτηρ τὰ νεοσσία ἑαυτῆς περὶ αὐτόν, συνεταύτισε τὸ αὐτοῦ φίλτρον τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ παρὰ τοῖς τέκνοις τοῖς πατρίδος, συνέδεσε τὸν πατριώτην μετὰ τῆς πατρίδος, τὸν πολίτην μετὰ τῆς πόλεως καὶ ἐδίδαξεν αὐτοῖς, ὡς αὐτὸς οὕτος, εἶναι ἀνωτέρους καὶ κρείττους μισθοῦ καὶ χρημάτων, καὶ ἀποβλέπειν εἰς ἕν μόνον, τὴν διαπαιδαγώγησιν, ἡθικοποίησιν καὶ διάπλασιν τῶν τέκνων τῆς φίλης πατρίδος· καὶ οὕτω ἡ τροφὸς καὶ μήτηρ πατρίς, γεννήσασα, ἐκθρέψασα καὶ ἀναπτύξασασα ἐν ταῖς καρδίαις τῶν τέκνων αὐτῆς τὴν ἀγάπην αὐτῆς, ἀνταγαπᾶται ἤδη καὶ θεραπεύεται ὑπ' αὐτῶν, καυχωμένη παρὰ τοῖς περιόικois καὶ ξενοφώνois ἐπὶ τῷ ὅτι πάντα τέκνα εἰσὶν μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πατρίδος, διδάσκοντα ἐν αὐτῇ καὶ προσφέροντα αὐτῇ τὰ τροφεῖα.

Ἄλλὰ μὴν, οὐ μόνον τὸ τοῦ διδασκάλου καὶ Σχολάρχου ἀπολύτως ἐξετέλει καθῆκον, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἑτέρα πράξις καὶ ἀπόφασις τῆς πατρίδος ἀπαιτοῦσα τὴν εἰς συνθέσεις πρακτικῶν, ἐπιστολῶν εἰς ἐπισήμους καὶ περιφανεῖς ἀνδρας ἀνάγκην αὐτοῦ, ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ διήρχετο. Πᾶσα προσφώνησις καὶ προσλαλιὰ εἰς ἐλεύσεις καὶ εὐδόσεις Νομαρχῶν, Διοικητῶν, Ὑποδιοικητῶν, εἰς οὓς ἐξεδηλοῦτο ἢ χαρὰ καὶ ἢ πρὸς αὐτοὺς τιμὴ ἐκ τῆς εὐγλωττίας καὶ προχειρότητος αὐτοῦ διηγγέλλετο.

Τὶς δ' ἀγνοεῖ καὶ ἀρνεῖται τὸ ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τε τὰς

τῆς Τεσσαρακονθήμερου καὶ τῆς Μεγάλης τεσσαρακοστῆς καὶ λοιπῶν ἐπισήμων ἑορτῶν ἡμέρας κήρυγμα τοῦ θείου λόγου, ὡς καὶ τοὺς κατὰ τὰς κηδείας καὶ τὰ μνημόσυνα τῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν καὶ τῶν Ἀδελφοτήτων λόγους, καθ' οὓς ἐνεθουσιᾶτο ἅπαν τὸ χριστεπώνυμον ἀκροατήριον, δι' ὧν οἱ μὲν ἀδελφοὶ συνεδέοντο στενώτερον, οἱ δὲ μὴ ἐνεγράφοντο ὡς τοιοῦτοι; Τίς ἀγνοεῖ ὅτι τὸ φιλολογικὸν ἀναγνωστήριον καὶ τὰ δημόσια μαθήματα ὑπ' αὐτοῦ τὸ πρῶτον συνεστήθησαν; Ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπόστασις τῶν ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων θεατρικῶν παραστάσεων, ἐν χώρᾳ ἐνθα ἑλλείπουσι τὰ μέσα, ὑπ' αὐτοῦ τὴν ἀρχὴν ἔλαβεν καὶ μέχρι σήμερον δὲ λαμβάνοντα χώραν τοιαῦτα θεατρικὰ θεάματα, σὺν τῇ τέρψει καὶ ἠθικοποιήσει τῶν πατριωτῶν, ἀποφέρουσι καὶ διὰ τῆς συλλογῆς τοῦ ὄβολου τῶν φιλομούσων κατοίκων προῖόν οὐκ ὀλίγον συντελοῦν ἐν ταῖς δαπάναις τῶν ἐκπαιδευτηρίων.

Ἐνταῦθα ἀναφέροντες τὴν ὀνήσιμον ταύτην πρωτοβουλίαν τοῦ ἀνδρὸς εὖ λέγομεν καὶ περὶ τῆς κατὰ καιρὸν Σεβαστῆς Δημογεροντίας ὑποστηριζούσης τὰς τοιαύτας παραστάσεις, ἐπαινοῦμεν δὲ καὶ τοὺς νεωτέρους ἡμῶν ἀμιλλωμένους, κοπιῶντας καὶ οὐδενὸς φειδομένους κόπου ὑπὲρ τῶν παραστάσεων καίτοι οὐδόλως ὀνομάζονται ἠθοποιοί.

Τοιαῦτα καὶ ἕτερα ἀκαμάτως καὶ μετὰ ζήλου θερμοὶ ἐπινοῶν, καὶ ὡς ποιμὴν καλῶς κυβερνῶν τὰ Σχολεῖα τῆς πατρίδος ἡμῶν, διδάσκων καὶ σχολαρχῶν ἐπεξέτεινε μὲν διὰ τῆς συντόνου ἐπεξεργασίας ἀναδιφῶν τὰ ὁσημέραι ἀναφαινόμενα περὶ παιδαγωγίας τῶν νεωτέρων παιδαγωγῶν συγγράμματα, τὴν σειρὰν τῶν μαθημάτων, ἐπόθει ὁμως, ἵνα, ἐκ τοῦ σύγγγγυς καθορῶν τοὺς νεωτέρους παιδαγωγούς ἐν Κωνσταντινουπόλει κατοπεύουσα τὴν ἀναλυτι-

κὴν καὶ μεθοδικωτέραν αὐτῶν διδασκαλίαν ἔθεν ἰδίῳ ἀναλώμασι κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν μεταβαίνει εἰς Κωνσταντινούπολιν, καὶ διὰ τῆς βραχυχρονίου ἐκεῖ διαμονῆς του, ἰδίῳ ὄμμασι κατιδῶν τὰ κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1880 ἔτους λειτουργοῦντα Σχολεῖα, καὶ περισυλλέξας τὰ συντείνοντα ἀναλόγως τοῦ τόπου κατάλληλα μέρη τῶν προγραμμάτων ἀναστρέφει εἰς τὴν ποθητὴν αὐτοῦ πατρίδα, ἐφαρμόσας ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Σχολῇ μέσον οὕτως εἰπεῖν πρόγραμμα ἀστικῆς Σχολῆς. Συνάμα δὲ καὶ περὶ Παρθεναγωγείου τὰ μέγιστα μεριμνήσας συμπαραλαβῶν εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἀνώτατον τῆς Παλλάδος Παρθεναγωγεῖον τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα, ἣν μετὰ τινα ἔτη μεταπεμψάμενος κατήρτισε δι' αὐτῆς τὰς πρώτας ἐν τῷ νηπιαγωγικῷ τμήματι βάσεις τῆς θηλείας νεότητος.

Καθόλου πάντα λίθον ἐκίνει πᾶσαν προσπάθειαν προσεπάθει, ἀλλ' ἑλλεῖπει τοῦ δέοντος καὶ ἀρμοδίου προσωπικοῦ τῶν διδασκάλων δὲν ἐπῆρχετο ἀνάλογον τῶν πόνων αὐτοῦ ἀποτέλεσμα, καὶ πρὸς λύπην τοῦ ἀνδρὸς παρίστα ἡ Σχολὴ διαφόρους φάσεις προερχομένας ἐκ τῆς τοιαύδε ἢ τοιαύδε προσλήψεως προσωπικοῦ, ἕως οὗ ἀποφοιτήσαντος ἐκ τῆς Μεγάλης τοῦ Γ. Σχολῆς τοῦ κ. Ν. Γερανοπούλου, ἐδόθη τῇ Σχολῇ ὅποσόν ἰσοζύγιον τῷ συντεταγμένῳ προγράμματι. Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀξανομένων τῶν τάξεων καὶ ἐπιπροσπιθεμένων ἐτέρων μαθημάτων, συνεπηξάνετο καὶ ἡ ἑλλειψις· ἡ δὲ πατρὶς κατιδοῦσα τὴν μεγίστην προσπάθειαν τοῦ Σχολάρχου, μὴ παύοντος οὐδέποτε ἐν ταῖς διαφόροις αὐτοῦ λογοδοσίαις νὰ ἐπιζητῇ γενικὰς καὶ ριζικὰς μεταρρυθμίσεις καὶ ἐπιδεικνύη αὐτὰς ἀναγκαιοτάτας, καίτοι τὰ οἰκονομικά της δὲν ἐπέτρεπον ἐφαρμογὴν αὐτῶν ἀπαιτουσῶν προσθήκην πλεον τῶν ἑκατῶν λιρῶν, εἰσέδου ὁμως εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ριζικῆς μεταρρυθμίσεως,

καὶ μεταπεμψαμένη τὸν κ. Π. Χρησιδίην, διδάξαντα ἐπὶ δύο ἔτη καὶ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Ἰκονίου, ὥρισεν αὐτὸν διδάσκαλον κυρίως τῶν γλωσσῶν, τὸν δὲ κ. Ἰωάννην Σαραντίδην, ἐν διδασκαλείῳ Ἀθηνῶν μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἐνταῦθα σπουδῶν ἀναπτυχθέντα καὶ ἐν τῇ τῆς Καισαρείας ἱερατικῇ Σχολῇ ἐπὶ τινα ἔτη διδάξαντα, διδάσκαλον τῶν καλλιτεχνικῶν, καὶ οὕτω μετὰ τῶν προϋπαρχόντων τὸ προσωπικὸν τῶν διδασκάλων ἐπλήρωσε τὸν ἀριθμὸν ἕξ, τῶν τάξεων οὐσῶν ὀκτώ. Ἐν ταῖς μεταρρυθμίσεσιν ἐλήφθη, ἔμπνεύσει καὶ πάλιν τοῦ σεβαστοῦ Σχολάρχου, ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν καὶ τὸ Παρθεναγωγεῖον, ὅπερ ἐνῶ μέχρι τοῦδε συνεκροτεῖτο ἐκ τάξεων ἀτελῶν ἕξ, ἢ δ' ἀνωτέρα ἀπεχώρει μόλις κατανοοῦσα τὸν Γεροστάθην, ἤδη ἀναλαβόντων καὶ τινῶν ἐκ τῶν διδασκάλων τοῦ ἀρρεναγωγείου διδάσκειν, ἐπεξετάθη τὸ ἑλληνικὸν καὶ εἰς τὸν Ξενοφῶντα, ἐν ἄλλαις λέξεσι τὸ μέχρι τῆς ἕκτης τάξεως τοῦ ἀρρεναγωγείου πρόγραμμα ἐφαρμοσθήσεται καὶ ἐν αὐτῷ, καὶ ἐπομένως δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ ὑμέτερον Παρθεναγωγεῖον ἀνθαμιλλᾶται πρὸς πᾶν ἄλλο καλῶς λειτουργοῦν Παρθεναγωγεῖον εἴτε ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Καισαρείας, εἴτε ἐν τῇ τοῦ Ἰκονίου.

Ἐννοεῖται οἴκοθεν, ὡς εἴρηται, ὅτι ἐν ταῖς τοιαύταις μεταρρυθμίσεσιν ἀπητοῦντο πλέον τῶν ἑκατὸν λιρῶν, ἃς ἔδει ἢ Σ. Δημογεροντία νὰ ἐξέυρη καὶ νὰ καταστήσῃ, τοῦλάχιστον τὸ ἥμισυ τοῦ ποσοῦ, πάγιον καὶ ἀσφαλές. Διὸ πᾶσαν ἐτέραν λειτουργίαν ἐν δευτέρᾳ θέσασα μοῖρα, ἐν πρώτοις προβάσα εἰς τὴν ἀγορὰν καταλλήλου οἰκοπέδου διὰ τῶν ἐράνων Μηνᾶ Μάρκογλου μιᾶς οἰκίας, καὶ συνδρομῶν τῶν φιλομούσων πατριωτῶν ἐκ 4000 γρ., δι' ἐπιστασίας δὲ τοῦ πεπειραμένου ἀξιολύμου κ. Βασιλείου Ἀδάμ, ἐπὶ τσαρῦτα ἔτη εἰλικρινῶς καὶ ἐγκαρδίως καὶ

μετὰ μεγίστου πατριώτισμοῦ σταδιοδρομοῦντος ἐν τοῖς τῆς πατρίδος οἰκονομικοῖς καὶ τῶν τότε μετ' αὐτοῦ συνεργαζομένων ἐν τῷ Κεντρικῷ ταμείῳ ἀξιολύμων καὶ καλῶν πατριωτῶν κ. Ἰωάννου Μαρκοπούλου, Βασιλείου Ν. Γαλέση ἀνήγειρον ἐν μέσῳ τῆς ἀγορᾶς ἐργαστήρια καὶ ἄνωθεν αὐτῶν Καφεῖον, ὧν τὸ εἰσόδημα ἀνερχόμενον εἰς λίρας τεσσαράκοντά περίπου καὶ εἰσερχόμενον εἰς τὸ Κεντρικὸν ταμεῖον οὐ μικρὰν προσήνεγκεν εἰς τὰς ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων δαπάνας ἀνακούφισιν. Δὲν καταριθμῶ τοὺς πόρους καὶ τὰς μεγίστας μετ' αὐταπαρνήσεως τῶν τριῶν τούτων ἀξιολύμων πατριωτῶν μας προσπαθείας, ἃς κατέβαλον ἐπιστατοῦντες καθότι ἅπαντες καὶ ἐβλέπομεν καὶ ἠσθανόμεθα αὐτοὺς δραστηκώτατα καὶ μετὰ φλέγοντος πατριωτικοῦ ζήλου ἐνεργοῦντας.

Ἄλλ' ὁ ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων ζήλος οὐ μόνον ἐν τῇ γεννετείρᾳ ὄργᾳ, ἀλλὰ καὶ μακρὰν αὐτῆς. Παράδειγμα δὲ ἔχομεν τὴν κατὰ πάντα τὸν χρόνον ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑφισταμένην ἀντιπροσώπειαν τῆς Σ. Δημογεροντίας, τὰς κατὰ καιρὸν λειτουργούσας Ἀδελφότητας, καὶ νῦν τὴν συσταθεῖσιν οἰκονομικὴν καλουμένην Ἐπιτροπὴν, ἣτις μείζονας, παρ' ὅσον ἠλπίζομεν, ἐπιδειξαμένη μερίμνας ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων, καὶ εἰς τὸ μέλλον ὑπὸ τοῦ πυρὸς τῆς φιλομουσίας καθοδηγουμένη, πλεῖστα καὶ καλὰ εὐαγγελίζεται ὑπὲρ αὐτῶν, παρερχομένων τὴν ταχίστην τῶν ἐνίοτε πρὸ τοῦ φωτὸς τοῦ πατριωτισμοῦ αὐτῶν συμπιπτόντων θολερῶν νεφῶν.

Πρὸς ὑμᾶς δὲ στρέφω αὐτίς τὸν λόγον, σεβαστὲ Σχολάρχα, ὅστις ἐστήσατο ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς φερεπόνου καὶ συντελεστικωτάτης διδασκαλίας ὑμῶν τὸν στερεὸν καὶ ἀκλόνητον λίθον, ἐφ' οὗ ἐρεισθεῖσα ἢ εὐτυχῆς λογισθεῖσα ἔκτοτε νεότης καὶ διαπαιδαγωγηθεῖσα, μετὰ σεβασμοῦ

νῦν καὶ υἱικῆς ἀγάπης, λαμβάνει ἀνὰ στόμα τὸ σὸν ὄνομα. Ναί, τὸ δοθέν σοι τάλαντον ἐπολλαπλασίασας ἐργασθεὶς ἐν αὐτῷ καὶ εὐ δούλος ἀγαθὸς καὶ πιστὸς δειχθεὶς. Διὸ καὶ ἡ πατρίς οὐσωμος ἐγγράψασα ἐν τοῖς ἐνδομύχοις αὐτῆς τὰς ἀγνάς καὶ δραστικωτάτας ὑπὲρ αὐτῆς ὑπηρεσίας ὑμῶν μετὰ ζωηρᾶς χαρᾶς τὴν πρώτην ἤδη ἀπὸ τὴν ἐνοικήσεως ἑορτὴν ὑπὲρ ὑμῶν τελεῖ καὶ τὴν δι' αὐτῆς τιμὴν σοι ἀπονέμει. Ναί, σήμερον δύναται ἡ καρδιά σου νὰ ἦ ἰλαρά, ἀνακουφιζομένη ἐκ τοῦ πολυετοῦς βάρους, τοῦ καύσωνος καὶ τοῦ ψύχους. Ναί, σήμερον θεωρῶν πάντας πρὸς σὲ ἀποβλέποντας, ὡς ἄλλος Θεμιστοκλῆς ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσι, χαίρων καὶ ἐγκαυχώμενος δύνασαι νὰ εἴπῃς ὅτι ἀπολαμβάνεις ἤδη τοὺς καρπούς τῶν ἔργων σου. Ναί, ὑμεῖς ἐστέ, οἱ ἐπ' ἀγαθῷ καλλωπίσαντες καὶ διευθετήσαντες τὸν ροῦν τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἡμῶν. Ναί, ὑμεῖς ἐστί, ὅς οὐ μόνον ἐν τῇ Σχολῇ, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ καὶ πάντοτε, διὰ τοῦ εἰλικρινοῦς ὑμῶν λόγου, διὰ τῶν μελιχίων νουθεσιῶν, προτροπῶν καὶ συμβουλῶν ἐπειρᾶσθε ἵνα καὶ πάντα πατριώτην καθοδηγήσητε πρὸς τὸ καλὸν καὶ ἀγαθόν. Ναί, δι' ὑμῶν ἐλάβον ἔτι πλεονα ἐμπρεπῆ θέσιν τὰ ἐκπαιδευτήρια ἡμῶν καὶ ἐδοξάσθησαν καὶ ἐν τοῖς πέριξ. Ναί, ὑμεῖς ἐδοξάσατε καὶ τὴν πατρίδα ὑμῶν αὐτήν· ἀρετὴ γὰρ ἀνδρός, δόξα ἐστί, λέγω, τῆς πατρίδος.

Ναὶ φίλοι πατριῶται, τὸν διάπυρον ζῆλον τοῦ σεβαστοῦ ἀνδρὸς ἰδιοῖς ὄμμασι ἀπὸ εἰκοσιπενταετίας ὄρωντες καὶ ἰδιοῖς ὤσιν ἀκούοντες, ὀφείλομεν ἐν τῇ σεμνῇ ταύτῃ ἡμέρᾳ κροτοῦντες νὰ ἀνακράξωμεν, ζῆθι σεβαστὲ καὶ τίμιε ἄνερ. Ναὶ καὶ ἡμεῖς φίλοι συνάδελφοι, ὀφείλομεν ὡς πνευματικὰ αὐτοῦ τέκνα, οὐ μόνον ἐν τῇδε τῇ ἑορτῇ νὰ ἀναφωνήσωμεν ζῆθι, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς πρὸς τὸν θεὸν δεή-

σεσι νὰ ἐπιζητῶμεν ἵνα ἐπὶ μῆκιστον παραταθῇ ὁ πολῦτιμος αὐτοῦ βίος, ὅπως διευθύνη καὶ σχολάρχῃ, ἑορτάσῃ δὲ ἐν θαλλερῷ γήρατι καὶ τὴν πεντηκονταετηρίδα αὐτοῦ. Ναί, ἀγαπητὴ καὶ τρυφερὰ νεολαία, καὶ ὑμεῖς μὴ παύεσθε ἐν ταῖς ἀθώαις πρὸς τὸν πλάστιν προσευχαῖς ἐπιζητοῦντες τοῦτο. Ὑμεῖς δὲ ἀξιότιμε Πρόεδρε καὶ Σ. Δημογεροντία, οἱ ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἡμῶν πάντα λίθον κινήσαντες, καὶ πρὸς πείσμα τῶν δυσχερῶν οἰκονομικῶν τοῦ τόπου, εἴπερ τις καὶ ἄλλη προκάτοχος Δημογεροντία, αὐτὰ ἀνυψώσαντες, ζῆτε. Ζῆτε, ἀξιότιμα μέλη τοῦ Κεντρικοῦ ταμείου, τὰ οὐδενὸς κόπου καὶ μόχθου φειδόμενα ὑπὲρ τῆς ἀξιοπρεποῦς συντηρήσεως τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἡμῶν. Ζῆτε ἀξιότιμοι Ἐφοροὶ τῶν Σχολείων, οἴτινες, ὡς ἄλλοι πατέρες, μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως τῶν τέκνων τῆς πατρίδος μεριμνᾶτε. Ζῆθι πολυσήμαντος διὰ τὰ ἐκπαιδευτήρια ἡμῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀξιότιμος οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ. Ζῆτε πάντες οἱ φίλοι πατριῶται, οἱ τὴν ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν ὑμῶν σύμπραξιν ὑπὲρ τῶν κλεινῶν ἡμῶν ἐκπαιδευτηρίων ἀφειδῶς προσφέροντες, ἐν δὲ ταῖς τοιαύταις τῶν γραμμάτων ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσι διὰ τῆς σεμνῆς ὑμῶν παρουσίας διδάσκοντάς τε καὶ διδασκομένους ἐνθαρρύνοντες. Ζήτω δὲ καὶ ἡ μνήμη τῶν πρώτων ἰδρυτῶν καὶ θεμελιωτῶν τῶν κλεινῶν τούτων διδασκηρίων ἀνὰ τὰ στόματα τῆς ἀναγεννωμένης ἐκάστοτε νέας γενεᾶς αἰωνία καὶ ἀνεξίτηλος.

Τοὺς λόγους τούτους κατεκάλυψαν παταγῶδη χειροκροτήματα καὶ ἐνθουσιῶδη Ζήτω.

Μετὰ τὸν κ. Ν. Γερανόπουλον ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ βήματος ὁ λόγιος καὶ μουσολήπτης ἱερεὺς Ἰωάννης ἀπήγγειλλε μετὰ τόνου ἱεροπρεποῦς ἅμα καὶ ἐνθουσιώδους τὸ ἐπόμενον ποίημα :

Ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τῆς ἐν Σινασῶ διδασκαλίας τοῦ κ. Ἀναστασίου Ἀγγελίδου.

Χαῖρε Ἀγγέλου εὐκλεῆς τέκνον, ὦ Ἀναστάσιε, καὶ γλυκύ, ὁ ἀναστήσας τοῦ Ἀναστάντος πίστιν ἀκράδαντον πανοικεῖ.

Ἐἴκοσι πέντε καὶ ὄλα ἔτη, ὦ κατὰ πνεῦμα ἀμπελουργέ, ἔχων εἰς χεῖράς σου τὴν σκαπάνην, χαῖρε, φερέπονε φυ-

[τουργέ.

Χαρὰν χαρίζεις εἰς τὴν πατρίδα, τὸ κατὰ πνεῦμα φῶς χο-

[ρηγῶν,

τῆς εὐζωίας τὸν σπόρον εἰπτῶν καὶ μικροὺς κόσμους πε-

[ρικοσμῶν.

Εἰς τὸν ὀρίζοντά μας ἐφάνης φωτὸς ἀπλέτου μία ἀκτίς,

χορηγῶν φῶτα τοῖς ἐν τῷ σκότει φῶτα παιδείας κι' ἀνα-

[τροφῆς,

ὅπερ γελόεν ἔχοντα ἦθος, φέρουσιν ἀνθη ἀειθαλῆ

καὶ τὴν πατρίδα κατακοσμοῦσι καὶ καθιστῶσι περικαλλῆ.

Κι' ἐντὸς τῆς κάλυκος τῶν χαρίτων περικομίζουσι τὴν

[τερπνὴν ὀσμῆν,

καὶ ραίνουσιν εἰς τὰ χεῖλη μέλι τῆς γλώσσης καὶ ἡδονήν.

Φωτίζων ὄθεν τὰ τέκνα ταῦτα σὺ ἀναλύεσαι ὡς λαμπάς,

ἀλλ' εἰς τὸ μέτωπον συγκομίζεις ἀνεξαλείπτους δόξαν τιμάς.

Εἴθε ὁ πλάστης ὁ διαπλάσας τὸν διαπλάστην σὲ τῶν

[μικρῶν,

νά σοὶ δωρήσῃ μετὰ ὑγιείας βίον μακραίωνα καὶ φαιδρόν,

κι' ἡμᾶς πανδήμως ἐπιτελοῦντας πομποδεστέραν τὴν τελετὴν

καταξιώσοι καὶ τῆς δευτέρας σου περιόδου καὶ τὴν τριττὴν.

Ἰδιαζούσης εὐνοίας καὶ ἀφοσιώσεως ἔνεκεν

ὁ πονήσας καὶ διάπυρος εὐχέτης Παππᾶ Ἰωάννης

Τὸν αἰδεσιμώτατον κ. παππᾶ Ἰωάννην, ἀρχαῖον ἀπόφοιτον τῆς Σχολῆς Σινασοῦ, διεδέξατο ὁ ἐκ τῶν μαθητῶν τῆς ἀνωτάτης τάξεως, Ἀνδρέας Ι. Λουκίδης, ὅστις ἐν ὀνόματι ἀπάσης τῆς σπουδαζούσης νεολαίας προσεφώνησε τὰδε :

Σεβαστὲ καὶ πολυφίλητε ἡμῶν πάτερ καὶ διδάσκαλε,

Εὐτυχήσαντες καὶ ἡμεῖ. νὰ δρέψωμεν ἀνθη μυροβόλα ἐκ τοῦ ἐπὶ εἰκοσιπενταετίαν πόνοις καὶ μόχθοις καλλιεργουμένου πνευματικοῦ ἡμῶν λειμῶνος, νὰ διαπλάσωμεν τὴν καρδίαν καὶ μορφώσωμεν τὸ ἦθος διὰ τοῦ εὐσεβοῦς χριστιανικοῦ ὑμῶν παραδείγματος, καθῆκον ἡμῶν ἱερὸν ἠγοούμεθα, ἵνα σήμερον κατὰ τὴν εὐσημον ταύτην καὶ δημοφιλῆ πανήγυριν τῶν τριῶν τῆς Ὁρθοδοξίας λαμπτήρων, καθ' ἣν φαιδρῶς πανηγυρίζεται καὶ ἡ εἰκοσιπενταετηρίς τῆς ὑμετέρας φερεπόνου καὶ γονίμου διδασκαλίας, ἐνώπιον τῆς φιλομούσου ταύτης ὀμηγύρεως, ὡς πνευματικὰ ὑμῶν τέκνα, ἐκφράσωμεν δι' ἑμοῦ τὴν τε ἐπὶ τοῦ προσώπου ἡμῶν ἀντικατοπτριζομένην ἐνδόμυχον χαρὰν καὶ διάπυρον εὐγνωμοσύνην, ἐπὶ τῇ περιπαθεῖ μερίμνῃ, τοῖς ἀγῶσι καὶ πόνοις, οὓς ἀπὸ τοσοῦτων ἐτῶν φέροντες ἐπ' ὤμων τὸν βαρὺν τοῦ διδασκαλικοῦ ἐπαγγέλματος σταυρόν, καταβάλλετε ὑπὲρ τῆς διαπλάσεως καὶ ἠθικῆς μορφώσεως ἡμῶν τε καὶ τοσοῦτων ἄλλων τέκνων τῆς φίλης πατρίδος. Διότι ἂν κατὰ τὰ εἰρημένα ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου εἰς τὸν μέγαν Σταγειρίτην φιλόσοφον τοῖς γονεῦσιν ὀφείλοντες τὸ ζῆν, ἠθέλομεν διαπράξῃ τὴν μεγίστην ἀδικίαν κατὰ τὸν Σωκράτην φαινόμενοι ἀχάριστοι πρὸς αὐτούς, πρὸς ὑμᾶς ὀφείλοντες τὸ εὖ ζῆν, ἄνευ τοῦ ὀπρίου ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος ὀλίγον διαφέρει τοῦ ζωῖ-

κοῦ, δὲν ἠθέλομεν λογισθῆ ἀγνώμονες καὶ ἀχάριστοι ἂν δὲν ἐσπεύδομεν νὰ ἐκφράσωμεν διὰ τρόπου τοῦλάχιστον ἐφικτοῦ ἡμῖν τὸ ἐπιβαλλόμενον τοῦτο ὑπὸ τοῦ καθήκοντος αἰσθημα; Καὶ ἡμεῖς, ὄθεν, σεβαστὲ καὶ πολυφίλητε πάτερ, τὴν δι' ἐμοῦ ἀτέχνως διερμηνευομένην εὐγνωμοσύνην τῶν ἐν τῇ Σχολῇ πνευματικῶν σου τέκνων ἔχοντες ὡς τεκμήριον τῆς πρὸς ὑμᾶς ἀγάπης, δέξασθε καὶ τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι τὸ μεταλαμπαδεύμενον ἡμῖν φῶς τῆς θεοσδότου παιδείας τηροῦντες ἄσβεστον, ὡς τὸ ἱερὸν πῦρ τῆς Ἑστίας τῶν ἀρχαίων, θὰ ἀναμνησκόμεθα ὅσοι ποτ' ἂν ὦμεν, τῶν ἱερῶν σου παραγγελμάτων, θὰ φροντίζωμεν ἵνα, οὐ μόνον λόγῳ, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ, ἐκδηλώμεν τὴν πρὸς τοὺς ἔργῳ γενομένους ἀγαθοὺς ἄνδρας ὀφειλομένην εὐγνωμοσύνην, καὶ θὰ δεώμεθα τοῦ πατρὸς τῶν φώτων, δι' οὗ ζῶμεν, κινούμεθα καὶ ἐσμέν, ἵνα ἐπιμηκύνῃ εὐτυχῇ καὶ εὐφρόσυνα τὰ ἔτη τῆς πολυτίμου ὑμῶν ζωῆς, πρὸς χαρὰν τῆς τε φίλης πατρίδος, ἀπάντων σου τῶν πνευματικῶν τέκνων καὶ τῆς προσφιλοῦς σοι οικογενείας.

Μετὰ τοῦτον ἀναστὰς ὁ σεβαστὸς Σχολάρχης ἔλεξε μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ εὐφραδείας καὶ προχειρότητος τὰ ἑξῆς περίπου:

Ἐρίτιμος καὶ μουσοφιλῆς δμήγυρις,

Ὁ ἄνθρωπος, ἡ κορωνὶς αὕτη τῆς δημιουργίας, ὁ κρίκος ὁ συνδέων τὴν αὔλον μετὰ τῆς ἐνύλου φύσεως, καίτοι ἐξηλθεν ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ δημιουργοῦ τέλειος κατὰ τὴν φύσιν αὐτοῦ καὶ ὄν αὐτεξούσιον καὶ ἐλεύθερον καὶ κατὰ συνέπειαν ὑπεύθυνον τῶν πράξεών του, δυστυχῶς ὅμως διαφθαρεῖς τὴν φύσιν ἐκ τῆς δεινῆς αὐτοῦ πτώσεως καὶ ἀπολέσας τὴν διαύγειαν τοῦ πνεύματος, τὴν ἀγνότητα τῆς

καρδίας καὶ πάντα τὰ λοιπὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ προσόντα, δι' ὧν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ πλάστου ἐπροικίσθη, κατέστη ἀνίκανος ὅπως ἐπιτελέσῃ μέγα τι καὶ ἔξοχον καὶ ἐκπληρώσῃ τὸν θεῖον καὶ ὑψηλὸν αὐτοῦ προορισμὸν ἄνευ τῆς θείας ἀντιλήψεως καὶ τῆς ἐξ ὕψους βοηθείας καὶ ἀρωγῆς. Θεωρῶν λοιπὸν τῆς παροῦσαν ἡμέραν, ὡς τὴν σπουδαιότεραν τῆς ζωῆς μου, ὡς ἡμέραν, καθ' ἣν μετ' ἀσθενοῦς πνευματικοῦ σκάφους ὑποκειμένου εἰς τοὺς παντοίους κλύδωνας καὶ τοὺς σφοδροὺς ἀνέμους τῆς ἀνθρωπίνου ἀτελείας καὶ μηδαμνότητος ἀφικόμην εἰς τὸν πρῶτον σωτήριον καὶ γαληνιαῖον τῆς θαλασσοπλοίας μου λιμένα, καθῆκον ἱερὸν συναισθάνομαι, ὅπως ἐκ βάθους καρδίας εὐχαριστήσω τῷ ὑπερυμνήτῳ καὶ πανδώρῳ τῶν φώτων πατρὶ καὶ θεῷ πάσης παρακλήσεως, τῷ καταξιώσαντί με ἐν τῇ ἀπάτῳ αὐτοῦ εὐσπλαχνία ὅπως, αἰσίως ἀφικόμενος εἰς τὸν πρῶτον τοῦτον λιμένα, ἐορτάσω ἐν μέσῳ τοσοῦτων πνευματικῶν μου τέκνων καὶ λοιπῶν φίλων πατριωτῶν τὴν ἐπίσημον ταύτην ἡμέραν, δι' ἧς ἀριδῆλως μοὶ ἐξεδηλώθη ἡ θεία χάρις καὶ τὸ ἄπειρον τοῦ ὑψίστου ἔλεος.

Μετὰ θεόν, κύριοι, πλήρη καὶ ἀμέριστον ὀφείλω εὐγνωμοσύνην τῇ φυσάσῃ καὶ ἐκθρεψάσῃ με πεφιλημένη καὶ πολυσεβάστῳ πατρίδι μου, ἣτις, μεθ' ἑλας τὰς κοινὰς ταύτας πρὸς πάντα αὐτῆς τὰ τέκνα εὐεργεσίας τῆς παριδοῦσα ἐν τῇ ἐπιεικείᾳ αὐτῆς τὰς τῇ ἀνθρωπίνῃ φύσει συμπαρομαρτούσας ἐλλείψεις καὶ ἀτελείας μου, καὶ περιβαλοῦσα με αἰείποτε διὰ τῆς ἀγάπης, συμπαθείας καὶ υποστηρίξεως αὐτῆς συνετέλεσεν ὅπως ἀξιωθῶ νὰ ἴδω τὴν φαιδρὰν ταύτην δι' ἐμὲ καὶ τὴν πατρίδα ἡμέραν.

Ναί, ὦ φίλη καὶ εὐεργέτις μου πατρίς, ἄληστον καὶ διάπυρον σοὶ ὀφείλω εὐγνωμοσύνην· διότι μεθ' ὅλην τὴν ἀ-

σθένειαν τοῦ σώματός μου, μεθ' ἑλὴν τὴν ἔντιμον πενίαν μου, με κατέστησας τὸν εὐτυχέστερον τῶν διδασκάλων καὶ τῶν ἀνθρώπων, καταξιώσασά με νὰ συνδιδάσκω, ὡς ἄλλος πατήρ, μετὰ τῶν ἄλλοτε πνευματικῶν μου τέκνων, υἱικά ὅλως τρεφόντων πρὸς ἐμὲ καὶ ἀποδεικνύντων αἰσθήματα, καὶ καθ' ἑκατοντάδας νὰ ἀριθμῶ ἕτερα πνευματικὰ τέκνα, ἅτινα παντοῦ καὶ πάντοτε καὶ μάλιστα κατὰ τὴν παροῦσαν σεμνὴν καὶ εὐφρόσυνον πανήγυριν τὰ εὐγενέστερα μοὶ ἐξεδήλωσαν αἰσθήματα, ἀποδείξαντα ὅτι δὲν ἔσπειρον ἐπὶ πετρῶν, ἀλλ' ἐπὶ γῆς γονίμου καὶ καρποφόρου ἀνταμοιβούσης τοὺς πόνους τοῦ γεωργοῦ καὶ σπορέως. Καὶ ἀληθῶς ἐὰν μετ' εὐφροσύνης καὶ ἀπάτου χαρῆς ὁ φιλόπονος ἀγρότης ἐμβλέπει κατὰ τὴν ὥραν τοῦ θερισμοῦ τὸν ὑπὸ τῶν ἰδρώτων αὐτοῦ ποτισθέντα ἀγρόν του πλήρη πλουσιῶν στάχων, πλείονα χαρὰν καὶ ἀγαλλίασιν συναισθάνεται ὁ πνευματικὸς γεωργὸς ὅταν βλέπῃ τοὺς πνευματικοὺς αὐτοῦ ἀγῶνας καρποροῦντας ἐν τῇ διαπλασθείσῃ ὑπ' αὐτοῦ νέᾳ γενεᾷ διὰ τῶν πολυτίμων καὶ θρεπτικῶν στάχων τῆς φιλοπατρίας, φιλομουσίας καὶ λοιπῶν εὐγενῶν αἰσθημάτων καὶ διαθέσεων· αὕτη ἐστὶν ἡ μεγίστη τῶν διδασκάλων ἀμοιβή.

Εὐχαριστῶν δὲ θερμότατα τὸν τε ἐλλόγιμον κ. Γερανόπουλον, ὅστις ἐν τῇ πρὸς ἐμὲ αὐτοῦ ἀγάπῃ ἐμεγάλυνε διὰ τοῦ εὐφραδοῦς καὶ ρέοντος αὐτοῦ λόγου τὴν ἀπλὴν τοῦ καθηκόντός μου ἐκπλήρωσιν, τὴν σπουδάζουσαν νεολαίαν διὰ τὰ εὐγνώμονα αὐτῆς αἰσθήματα, ἅτινα εὐχομαι νὰ κρατύνωνται ὀλονέν, τὸν αἰδεσιμώτατον κ. παπᾶ Ἰωάννην διὰ τὴν προσφορὰν τῆς μυροβόλου αὐτοῦ ἀνθοδέσμης, ἣν ἐκ τοῦ κήπου τῶν Πιερίδων συνηρημολόγησε διὰ τοῦ ποιητικοῦ αὐτοῦ χαρίσματος, καθὼς καὶ πάντας τοὺς πατριώτας τοὺς ἀείποτε, ὡς καὶ σήμερον, ἐκδηλώσαντάς μοι

τὴν ἀγάπην αὐτῶν καὶ συμπάθειαν, ἣν ἐθεώρησα καὶ θεωρῶ ὡς τὸ πολυτιμότερόν μου ἐφόδιον ἐπαναλαμβάνων καὶ σήμερον τὴν ἐν τῇ καθημερινῇ μου προσευχῇ θερμὴν πρὸς τὸν ὑψιστον δέησιν, ὅπως ἐμὲ μὲν φωτίζων καὶ ἐνισχύων ἐν τῇ ἐκπλήρωσει τοῦ καθηκόντος μὲ καταστήσῃ ἄξιον αὐτῆς, τὴν δὲ πατρίδα ἀναβιβάξῃ ἐκ βαθμίδος εἰς βαθμίδα καὶ ἐκ προόδου εἰς πρόοδον, ἵνα καταστῇ ἀληθῆς ἐστία τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ πρὸς χαρὰν πάντων αὐτῆς τῶν τέκνων.

Τὸν λόγον τοῦ κ. Σχολάρχου ἐκάλυψαν παρατεταμένα χειροκροτήματα, μεθ' ἃ πάντες οἱ ἐν τῇ ἑορτῇ παρευρεθέντες, προπορευομένων καὶ ἁσματολογούντων τῶν μαθητῶν, συνώδευσαν τὸν σεβαστὸν καὶ ἀγαπητὸν ἄνδρα μέχρι τῆς Ἀβρααμιαίας αὐτοῦ οἰκίας, ἔνθα δι' ἀπλῶν μὲν, ἀλλὰ μεσῶν εἰλικρινείας καὶ ἀληθοῦς αἰσθήματος λόγων εὐχαρίστησαν καὶ συνεχάρησαν αὐτὸν ἐπὶ τοῖς ἀτρυτοῖς, ἀπὸ τετάρτου ἤδη αἰῶνος, ἀγῶσι καὶ μόχθοις αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς νέας γενεᾶς, ἣτις βαθμηδὸν ἡλικιωθεῖσα ἀποτελεῖ τὸ χάσμα τῆς Κοινότητος ἡμῶν, ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τῆς ὁποίας ἐκθύμως ἐργάζεται.

Τὰς ἐγκαρδίους ταύτας τῶν πατριωτῶν εὐχὰς ἐπεσφράγισαν δύο ἐκτενέστεραι προσφωνήσεις τῶν ἐλλογίμων διδασκάλων, Ἰωάννου Ροῖδου καὶ Χρήστου Σ. Χαΐ Τριανταφυλλίδου ἀποκλειστικῶς μαθητῶν τοῦ κ. Σχολάρχου καὶ ἀπὸ τῆς ἀποφοιτήσεως αὐτῶν διδασκόντων ἐν τῷ Δημοτικῷ τμήματι, τοῦ μὲν πρώτου ἀπὸ εἰκοσιδύο ἐτῶν, τοῦ δὲ δευτέρου ἀπὸ δέκα.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΡΟΪΔΟΥ

Σεβαστέ μοι Διδάσκαλε,

Ἐάν ὁ μέγας ἐκεῖνος τοῦ Φιλίππου γόνος Ἀλέξανδρος, ὁ τὴν Ἀσίαν ἐκπολίτισας καὶ εἰσαγαγὼν εἰς αὐτὴν τὰ ἑλληνικὰ φῶτα καὶ τὸν ἀνθρωπισμόν, ἐκφράζων τὴν πρὸς τὸν διδάσκαλόν του Ἀριστοτέλην εὐγνωμοσύνην του, ἔλεγε συνεχῶς τοὺς ἀξιωματικοὺς ἐκείνους λόγους ὅτι, παρὰ μὲν τῶν γονέων του ἔλαβε τὸ ζῆν, παρὰ δὲ τοῦ διδασκάλου του τὸ εὖ ζῆν, ἐάν ἀληθῶς ὁ διδάσκαλος εἶναι ὁ μεγαλύτερος μετὰ θεὸν εὐεργέτης, ὁ διανοίγων τοὺς πνευματικὸς αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς καὶ ἐναποθέτων ἐν τῇ καρδίᾳ του τὸ πολυτιμότερον χρῆμα, τὴν ἠθικὴν, καὶ δι' ἀμφοτέρων τούτων προετοιμάζων αὐτῷ ὁμαλὸν στάδιον εὐδαιμονίας, δόξης καὶ ὑπολήψεως, ἠθέλον λογισθῆ ὁ μᾶλλον εὐγνώμων, ἐάν καὶ πάντοτε μὲν μάλιστα δὲ κατὰ ταύτην τὴν εὐσημον ἡμέραν τῆς καρποφόρου εἰκοσιπενταετηρίδος σου δὲν ἐξέφραζον πανδήμως τὴν καταπλημμυροῦσαν τὴν καρδίαν μου εὐγνωμοσύνην πρὸς τε ὑμᾶς Σ. μοι διδάσκαλε, ὅστις ἀφοῦ δι' ἀτρύτων πόνων καὶ ἀγώνων προήγαγές με εἰς τοῦτο διανοητικῆς ἡλικίας, οὐκ ἐπαύσω οὐδὲ παύεις ποτὲ καθοδηγῶν με διὰ τῶν πατριῶν καὶ σοφῶν σου συμβουλῶν, καὶ πρὸς τὴν φιλόμουσον πατρίδα, ἣτις, ἐνόησας τὰς ὀφειλάς, ὥσπερ δύναται πατριώτης διδάσκαλος ἐμπνεόμενος ὑπὸ τοῦ πατριωτισμοῦ νὰ παράσχη πρὸς τὴν πατρίδα, ἐξεπαίδευσεν καὶ οὐ παύεται διατηροῦσα με ἐν τῇ διδασκαλικῇ θέσει ἀπὸ εἰκοσιδύο ἤδη ἔτων ἀγαπῶσα καὶ ἐκτιμῶσα δεόντως.

Δέχθητε τοίνυν Σεβ. μοι διδάσκαλε τὸν μικρὸν τοῦτον τῆς εὐγνωμοσύνης μου φόρον καὶ ζῆθι ἐπὶ μῆξιτον ἐπ' ἀ-

γαθῷ τῆς πατρίδος καὶ τῆς σπουδαζούσης νεότητος. Δέχθητε δὲ καὶ τὰς εὐχαριστίας τῶν ἀντιπροσώπων τῆς πατρίδος, οἵτινες ἐκτιμῶντες τοὺς ἀπαύστους ὑπὲρ τῆς ἐμπιστευθείσης ὑμῖν πολυτίμου παρακαταθήκης ἀγῶνας σου, καὶ ἀποδείξαντες τοῦτο διὰ τῆς σήμερον λαμπρῶς πανηγυρισθείσης εἰκοσιπενταετηρίδος σου, ἐπεύχονταί σοι μετ' ἐμοῦ, ὅπως λαμπρότερον ἑορτάσης καὶ τὴν πεντηκονταετηρίδα σου.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ

ΧΡΗΣΤΟΥ Σ. ΧΑΤΖΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΟΥ

Ἡ πατρίς ἡμῶν, ἡ ἀείποτε ἐν παντὶ καλῷ δοῦσα πρώτη τὸ παράδειγμα τοῖς πέριξ, καὶ σήμερον διὰ τῆς τελεσθείσης ταύτης σεμνῆς καὶ ἐπιβλητικῆς ὄντως τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος σου ἑορτῆς, τῆς κατὰ πρῶτον ἤδη ἀπὸ τῆς συστάσεως τῶν Σχολείων τῆς πανηγυριζομένης, ἀποδείξουσα καὶ αὐθις τὴν καλαισθησίαν καὶ τὰ εὐγενῆ αὐτῆς αἰσθήματα ὑπὲρ τῶν ἀγωνιζομένων πρὸς μόρφωσιν καὶ ἠθικὴν διάπλασιν τῶν τέκνων τῆς, ὑπῆρξε καὶ πάλιν τὸ ἀξιόζηλον παράδειγμα οὐ μόνον εἰς τὰς περὶ ἡμᾶς κόμας καὶ χωρία, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πολυπληθεῖς καὶ πολυσημάντους τῆς Καππαδοκίας πόλεις, ἐν αἷς τοιαῦται ἑορταὶ ἢ σπανιώταται ἢ ὅλως ἀγνωστοὶ εἰσίν. Χαῖρε λοιπὸν Σεβ. μοι διδάσκαλε, διότι ὁ μετ' ἀληθοῦς αὐταπαρνήσεως καὶ ἀφοσιώσεως καὶ μεστὸς ἀγώνων καὶ πόνων εἰκοσιπενταετηρῆς διδασκαλικὸς καὶ σχολαρχικὸς σου βίος οὐ μόνον δὲν παρεγγωρίσθη, ὡς δυστυχῶς πολλάκις συμβαίνει, ἀλλὰ καὶ δεόντως ἐξετιμήθη διὰ τῆς ἑορτῆς ταύτης, καθ' ἣν σύσσωμος ἡ πατρίς σοὶ ἐξεδήλωσε τὰ αἰσθήματα αὐτῆς, αἰσθήματα ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης, τιμῆς καὶ ὑπολή-

ψεως. Χαῖρε, διότι ὁ ὕψιστος σὲ εὐλόγησεν οὐ μόνον ἐν τῇ φυσικῇ σου πατρότητι δωρησάμενός σοι ἔνδεκα ἀγλαοὺς βλαστούς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς πνευματικοῖς σου τέκνοις, ἅτινα καὶ ὡς διδάσκαλοι ἐν ἀμφοτέροις ταῖς ἐπαρχίαις καρποφόρως διδάσκοντες καὶ πολλαπλασιάζοντες τὸ πνευματικὸν σπέρμα, ὅπερ ἐν αὐτοῖς ἐγκατέσπειρες, τιμῶσι τὴν τε πατρίδα καὶ ὑμᾶς, καὶ ὡς πατριῶται ἐκθύμως τὰ τροφεῖα πρὸς τὴν ἐκθρέψασαν καὶ μορφώσασαν αὐτοὺς διὰ σοῦ πατρίδα ἀποδιδόντες ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς καὶ εὐκλείας αὐτῆς ἀγωνίζονται.

Ἐπειδὴ δὲ κἀγὼ μεταξὺ τούτων συγκαταλεγόμενος εἰς ἡμᾶς ὀφείλω τὰ πάντα, παρακαλῶ ἵνα κατὰ τὴν πάνδημον ταύτην ἡμέραν ἀποδέξησθε μετὰ τῆς ἀλήστου εὐγνωμοσύνης τὰ ἐγκάρδιά μου συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ κλεινῇ εἰκοσιπενταετηρίδι ὑμῶν. Ζῆθι ἐπὶ μακραῖωνα χρόνον καὶ εὐδαιμόνει ἔσαι πρὸς χαρὰν καὶ εὐκλειαν τῆς φίλης πατρίδος καὶ πρὸς ὄφελος τῆς σπουδαζούσης νεότητος. Εἶθε δὲ ὁ ὕψιστος ἐνισχύων ὑμᾶς εἰς τὸ ἐπίπονον μὲν, ἀλλὰ κοινωφελέστατον ὑμῶν στάδιον ἀξιώσῃ σε νὰ ἐορτάσῃς καὶ τὴν πεντηκονταετηρίδα σου ἐν μέσῳ πλειοτέρων πνευματικῶν οὐ μόνων τέκνων, ἀλλὰ καὶ ἐγγόνων καὶ δισηγγόνων.

Πρὸς ταῦτα μετὰ προδήλου συγκινήσεως ἀπαντῶν ὁ κ. Σχολάρχης εὐχαρίστησε θερμότατα τοὺς τε πατριώτας καὶ διδασκάλους τοὺς αὐθορμήτως διοργανώσαντας καὶ δημοτελῶς τὴν σεμνὴν ταύτην ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπιτελέσαντας ἐορτήν, ἣτις καὶ τὴν φίλην πατρίδα ἀληθῶς ἐτίμησε, ὡς εἰδυῖαν νὰ ἀμείβῃ τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς ἀγωνιζομένους, καὶ τὸν ζῆλον δὲ τῶν λοιπῶν αὐτῆς διδασκάλων ἐπαυξήσῃ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς φίλης πατρίδος καὶ τῆς σπουδαζούσης νεότητος.

Τὴν ἐσπέραν δὲ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐγένετο καὶ ἡ πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Σχολάρχου ψηφισθεῖσα θεατρικὴ παράστασις ἐν τῇ εὐρείᾳ αἰθούσῃ τῆς Δημοτικῆς Σχολῆς, ἣτις μεθ' ὅλην τὴν καταπίπτουσαν πυκνὴν χιόνα, ἣν κατὰ μέστος πολυπληθοῦς καὶ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου ἐξ ἀμφοτέρων τῶν φύλων ἀποτελουμένου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῆς νεωτέρας γενεᾶς. Ἡ ὅλη παράστασις τοῦ ἠθικωτάτου καὶ διδακτικωτάτου δράματος Πίστις, Ἐλπίς καὶ Ἐλεος, οὔτινος τὰ πρόσωπα ὑπεδύθησαν οἱ ἐλλόγιμοι διδάσκαλοι, Π. Χρησιτίδης, Ι. Σαραντίδης, Χ. Χαΐ' Τριανταφυλλίδης καὶ Σάββας Χρήστου καὶ οἱ φιλότιμοι νέοι, μαθηταὶ τῆς Σχολῆς ἡμῶν, Κ. Β. Χουνόπουλος, Χ. Ι. Χαΐ' Ἰωσήφ, Τριαντάφυλλος Ἀγγελίδης καὶ Ἀβραὰμ Χατζόπουλος ἐστέφθη ὑπὸ πληρεστάτης ἐπιτυχίας. Κατὰ τὸ τέλος δὲ τῆς παραστάσεως ὁ κ. Π. Χρησιτίδης προσήνεγκε τῷ κ. Σχολάρχῃ λαμπρὸν ἐκ τεχνητῶν ἀνθῶν στέφανον διὰ τῆς ἀκολούθου προσφωνήσεως :

Πρὸς σὲ τὸν λιγὺν ἀγορητὴν, τὸν διὰ τῆς γλυκειᾶς καὶ μελιρρύτου φωνῆς καὶ ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τούτου τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ κατακηλοῦντα καὶ ἐνθουσιῶντα τὰ πλήθη, τὸν ἐνσταλάξαντα ἐν ταῖς καρδίαις τῆς νεολαίας τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα, τὸν ἐπὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη τὸ θαλερὸν σφρίγος τῆς νεότητός σου ὑπὲρ τῆς διαπαιδαγωγήσεως καὶ ἠθικῆς μορφώσεως τῆς τιμώσης σε σήμερον νεολαίας προθύμως προσενεγκόντα ὀλοκαύτωμα καὶ ἐν ἀκμαίᾳ ἔτι ἡλικίᾳ προσλαβόντα τὴν σεβασμίαν καὶ γλυκειαν τοῦ πολιοῦ πρεσβύτου μορφῆν, τὸν λόγῳ καὶ ἔργῳ τιμῶντα τὴν γεννέτειραν σεμνυνομένην ἐπὶ τοιοῦτῳ ἀγλαομόρφῳ αὐτῆς βλαστῷ, κατὰ τὴν συγκινητικὴν ταύτην στιγμήν, οἱ ἀπὸ καρδίας ἀγαπῶντές σε μαθηταὶ καὶ θιασῶται δι' ἔμοῦ ἐκφράζουσι τὰ θερμὰ αὐτῶν συγχαρητήρια

καὶ ὡς τεκμήριον βαθείας εὐγνωμοσύνης καὶ ἀνυποκρίτου ἀγάπης καὶ ὑπολήψεως, δείγμα δὲ σμικρὸν τῆς ἀναμνήσεως τῆς σεμνῆς ταύτης ἑορτῆς προσφέρουσι τὸν στέφανον τοῦτον, ἄθλον τῶν τηληκούτων πόνων σου καὶ μόχθων, ἐπευχόμενοι ἵνα ἀπολαύσητε γῆρας βαθὺ καὶ ἀλυπότατον καὶ ἑορτάσητε μετὰ μειζονος λαμπρότητος καὶ τὴν πεντηκονταετηρίδα σου πρὸς χαρὰν τῶν ἀγαπώντων καὶ λατρευόντων σε.

Πρὸς ταῦτα ὁ κ. Σχολάρχης μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ στρωμυλίας καὶ ἐτοιμότητος ἀπήντησε τὰ δέοντα εὐχαριστήσας προσηκόντως τὸν τε προσφωνήσαντα καὶ πάντας τοὺς λοιποὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ πατριώτας, οἵτινες τὴν εὐγένειαν τῆς ἰδίας αὐτῶν καρδίας ἀποδεικνύντες ἐτίμησαν καὶ ἐλάμπρυναν παντοιοτρόπως τὴν ἡμέραν τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος αὐτοῦ, ἥτις, ὡς εἶπεν, ἔσται ἡ λαμπρότερα καὶ εὐτυχετέρα τῆς ζωῆς του καὶ ἐξ ἧς σθένος καὶ ἰσχὺν ἀρνούμενος ἀγωνισθήσεται, ὅπως καὶ ἐν μέλλοντι καταστῆ ἄξιος τῶν ὧν ἀπήλαυσε συμπαθειῶν καὶ ἐκτιμήσεων.

Οὕτως ἔληξεν ἡ σεμνὴ αὕτη καὶ πρωτοφανὴς διὰ τὴν πατρίδα ἡμῶν ἑορτὴ καταλιπούσα τὰς ἀρίστας εἰς πάντας ἐντυπώσεις. Τὰς δεούσας δὲ ἀπονέμομεν εὐχαριστίας πρὸς πάντας τοὺς ὁπωσδήποτε συντελέσαντας ὑπὲρ τῆς ἐπιτυχοῦς τῆς ὅλης ἑορτῆς διεξαγωγῆς.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΔΟΣΙΑΣ

ΤΟΥ κ. ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ 1891—1892

... Ἐπειδὴ λοιπὸν κατὰ τὴν ἐπίσημον καὶ πάνδημον ταύτην ἡμέραν τέταρτον ἀκριβῶς συμπληροῦται αἰῶνος, ἀπ' οὗ ἡ φύσσα καὶ πολλαχῶς εὐεργετήσασά με πατρὶς μοι ἐνεπιστεῦθη τοὺς οἴακας τοῦ πνευματικοῦ τούτου σκάφους, πρὸ μικροῦ δὲ ἡ θεία χάρις καὶ τὸ ἄπειρον τοῦ ὑψίστου ἔλεος κατηξίωσέ με ὅπως καὶ πανδήμως ἐν μέσῳ πολλῶν πνευματικῶν μου τέκνων καὶ λοιπῶν φίλων πατριωτῶν ἑορτάσω τὴν μετὰ τὴν μακρὰν ταύτην καὶ συνεχῆ ἐπὶ εἰκοσιπέντε ὅλα ἔτη πνευματικὴν πελαγοδρομίαν εἰς τὸν πρῶτον σωτήριον καὶ γαληνιαῖον λιμένα ἄφιξιν ἡμῶν, καθῆκον ἱερὸν καὶ ἀπαραίτητον συναισθάνομαι, ὅπως καὶ αὐθις ἐκ βαθέων καρδίας εὐχαριστήσω τῷ τε ὑπερμνήτῳ καὶ πανδώρῳ τῶν φώτων πατρὶ καὶ θεῷ πάσης παρακλήσεως, εἰς τὴν πανσθενῆ τοῦ ὁποίου χάριν ὁ αἴσιος οὗτος ὀφείλεται πνευματικὸς πλοῦς, καὶ τῇ πεφιλημένῃ καὶ πολυσεβάστῳ πατρίδι μου, ἥτις παριδοῦσα ἐν τῇ ἐπιτελείᾳ αὐτῆς τὰς τῇ ἀνθρωπίνῳ φύσει συμπαρομαρτούσας ἐλλείψεις καὶ ἀτελείας μου καὶ περιβαλοῦσα με αἰείποτε διὰ τῆς ἀγάπης, συμπαθείας καὶ ὑποστηρίξεως αὐτῆς συνετέλεσε μετὰ θεὸν καὶ ὑπεβोधήθησε τὸ δυσχερὲς καὶ ἐπίπονόν μου ἔργον, ὅπως παρακάμπτων τοὺς ἀναποφεύκτους ἐν τοιαύτῃ μακρᾷ θαλασσοπολίᾳ ὑφάλους καὶ σκοπέλους καὶ καταπαλαίων τῶν κλυδώνων καὶ σφοδρῶν ἀνέμων, καθοδηγήσω ὅσον οἷόν τε ἀσφαλέστερον τὸ διαπιστευθέν μοι πνευματικὸν σκάφος μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ πολυτίμων ἐμπορευμάτων εἰς τὸν ποθητὸν καὶ εὐδίων λιμένα.

Ὁ πάνδωρος τῶν φώτων πατὴρ καὶ ἡ πηγὴ τῆς σοφίας

ἐπροίκισε τὴν ἀνθρώπινον καρδίαν διὰ σοφοῦ καὶ ὀνησιμωτάτου νόμου, καθ' ὃν ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων τόσῳ εὐχερέστερον καὶ γοργότερον βηματίζει πρὸς τὴν ἠθικὴν τελειότητα, ὅσῳ συχνότερον βολιδοσκοπῶν καὶ εἰσδύων εἰς τὸ ἄδυτον τῆς ἑαυτοῦ συνειδήσεως αὐστηρὰς ἀπαιτεῖ τὰς εὐθύνας τῶν λόγων αὐτοῦ καὶ πράξεων, ἵνα ἢ αὐτὸς ἑαυτὸν σαφέστερον γνωρίσῃ, ἢ ἵνα ὑποβάλλῃ τὴν κρίσιν τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς ὑπὸ κριτήριον ἑξωτερικόν, ἐπίγειον ἢ οὐράνιον, δημοσιώτερον ἢ σοφώτερον· ὁ δὲ μέγας ἐκεῖνος καὶ βαθύφρων τῆς πολιᾶς ἀρχαιότητος φιλόσοφος, Πυθαγόρας, παρήνει καὶ ἐνετέλλετο τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ τοιαύτην καθημερινήν, ἐνδόμυχον καὶ ἀδέκαστον εὐθυναν :

ποῖ παρέβην, τί δ' ἔρεξα, τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη·

ὄφειλον λοιπὸν κἀγώ, κατὰ τοιαύτην μάλιστα ἐπίσημον διὰ τε τὴν πατρίδα καὶ ἐμὲ ἡμέραν, ν' ἀνελίξω ὀλόκληρον τὸν εἰκοσιπενταετὴ τῆς Σχολῆς βίον, καὶ ἐφαρμόζων τὸ τοῦ Πυθαγόρου, νὰ ὑποδείξω τί μὲν τῶν ὀφειλομένων ἐπράχθη, τί δὲ τῶν δεόντων καὶ τίνας ἔνεκεν οὐκ ἐτελέσθη. Ἐπειδὴ δμως κατὰ τὸ τέλος παντὸς σχολικοῦ ἔτους καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἐνιαυσίων προφορικῶν ἐξετάσεων οὐδέποτε παρέλειψα τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος τούτου, μετὰ παραρησίας αἰείποτε καὶ ἀπεριφράστως ἐκτεθεὶς τὰς τε ἐπενεχθείσας βελτιώσεις καὶ μεταρρυθμίσεις καὶ τὰς ὑπαρχούσας ἐλλείψεις καὶ ἀτελείας, τὴν ταχεῖαν αὐτῶν ἐξαιτούμενος θεραπείαν, εἰκοσιπενταετῆς δὲ κατὰ συνέχειαν διδασκαλία πληρέστατα ἀποδείκνυσι τὴν τε πρὸς ἐμὲ ἐμπιστοσύνην τῆς φίλης πατρίδος καὶ τὴν τελείαν ἐγκρίσιν καὶ ἐπιδοκιμασίαν πάντων τῶν κατὰ τὸ μακρὸν τοῦτο χρονικὸν διάστημα τελεσθέντων καὶ ἐφαρμοσθέντων μέτρων πρὸς βαθμιαίαν προαγωγὴν καὶ βελτίωσιν τῆς Σχολῆς, τούτων ἔ-

νεκεν θεωρῶν περιττὴν καὶ ἄνωγαν ἀσυμβίβαστον πρὸς τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς πατρίδος τὴν τοιαύτην λεπτομερῆ ἐκθεσιν, θέλω περιορισθῆ εἰς τὰ κυριώτερα σημεῖα τῆς πνευματικῆς ταύτης δράσεως καὶ εἰς τὸ τελικὸν αὐτῆς ἐξαγόμενον.

Οὐδὲν ἀνθρώπινον ἔργον δύναται νὰ θεωρηθῆ τέλειον ἐν τῷ κόσμῳ, διότι τέλειος μόνος ὁ θεός, πρὸς ὃν ὁ ἄνθρωπος τείνει ἀπαύστως νὰ ὁμοιωθῆ. Ὁ προορισμὸς λοιπὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐστὶν ἡ ἀένναος μὲν, ἀλλὰ καὶ λελογισμένη κίνησις, ἡ βελτίωσις καὶ προαγωγή καὶ ἡ βαθμιαία τελειοποίησις ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἔργων του. Καὶ ἀληθῶς ἐνῶ ὁ μὲν ἄνθρωπος γυμνὸς καὶ τρέμων γεννᾶται ἐκ κοιλίας μητρὸς, μηδὲν ἔχων ὄψως παλαίση πρὸς τὴν περὶ αὐτὸν ἀπειλητικὴν φύσιν, τὰ δὲ λοιπὰ ζῶα γεννῶνται τέλεια εἰς τὸ εἶδός των καὶ πεπραιοισμένα διὰ πάντων τῶν ἀναγκαίων προσόντων, ὅπως ἐκπληρώσῃσι τὸν ἐπὶ γῆς αὐτῶν προορισμόν, ἐν τούτοις ὁ μὲν γυμνὸς καὶ ἀσθενὴς ἄνθρωπος καθίσταται ὁ δεσπότης τῆς γῆς, τὰ δὲ ζῶα καὶ ἅπαντα ἢ περὶ αὐτὸν φύσις μένουσιν τοιαῦτα, ὅποια ἐξήλθον ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ δημιουργοῦ διαφυλάττοντα τοὺς ἀναλλοιώτους νόμους καὶ τὰς κινήσεις, ἄσπερ ὁ τῶν ἀπάντων κύριος ἐφάπαξ ἐδωρήσατο αὐτοῖς, οὐδόλως κινούμενα, οὐδόλως μεταβαλλόμενα καὶ βελτιούμενα.

Πάντες δὲ γνωρίζομεν καὶ ἀποδεχόμεθα ὅτι τὴν δύναμιν ταύτην, δι' ἧς ὅλον ἐν βαίνει πρὸς τὸ τέλειον ἀντλεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐκ τοῦ νοῦ καὶ τοῦ λόγου, ὧν στερεῖται ἅπαντα ἢ λοιπὴ φύσις. Ἐπειδὴ δὲ διὰ μόνον τῶν καλῶς κατηρητισμένων καὶ μεθοδικῶν Σχολείων ἐπιτυγχάνεται ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος καὶ διαπαιδαγωγεῖται ὁ ἄνθρωπος, τούτου ἔνεκεν ἐξ αὐτῶν τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων ἡ ἀγωγή τῶν παιδῶν ὑπῆρξεν ἐν τῶν πρωτίστων μελημάτων

πάντων τῶν σοφῶν, ἀρχόντων καὶ νομοθετῶν τῶν διαφόρων ἔθνων.

Μεθ' ὅλους ὅμως τοὺς ἀγῶνας τούτους, οὔτε ἡ ἀρχαιότης, οὔτε ὁ Μεσαίων κατάρθρωσαν νὰ λύσωσι τὸ ζήτημα τῆς Σχολῆς καὶ νὰ συστήσωσι τοιαύτην, ὅπως σήμερον ἡμεῖς τὴν ἐννοοῦμεν ὑπὸ τὴν ποικίλην καὶ τελείαν αὐτῆς μορφήν. Αἱ πρῶται βάσεις τῆς ἀρετίας καὶ ἱκανῆς ὅπως δὴποτε διὰ πᾶσαν τάξιν πολιτῶν Σχολῆς ἐτέθησαν μετὰ τὸν 15ον αἰῶνα, τὸν αἰῶνα τῆς παγκοσμίου κινήσεως, τῶν μεγάλων ἀνακαλύψεων, τῶν θρησκευτικῶν μεταρρυθμίσεων καὶ τῆς ἀναγεννήσεως ἐν γένει. Διὰ διαφορῶν δὲ μεγαλοφυῶν ἀνδρῶν καὶ ἐξόχων παιδαγωγῶν καὶ φιλοσόφων τῶν Ἑσπερίων ἔθνων, μάλιστα δὲ τοῦ πολυγραμμάτου Γερμανικοῦ, Βάκωνος, Ράτκε, Κομενίου, Ἑρμάνου, Σίμλερ, Ρουσώ, Πεσταλότζη, Φροιβέλου καὶ λοιπῶν τίθενται αἱ δύο θεμελιώδεις βάσεις τῆς διδασκαλίας, αἱ σύμφωνοι πρὸς τὴν ἀνθρώπινον φύσιν, τῆς ἐποπτείας καὶ τοῦ αὐτενεργοῦ τοῦ παιδός, αἵτινες ὑφίστανται ἤδη εἰς ἅπαντα τὰ καλῶς συγκεκοτημένα Σχολεῖα ἀμφοτέρων τῶν φύλων.

Οὐδεὶς ὅμως νομίση ὅτι ἔληξε [πᾶσα περὶ Σχολῆς καὶ παιδευτικοῦ συστήματος σκέψις καὶ συζήτησις. Οὐχί. Κίνησις ἐστὶν ἡ ζωὴ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ ζήτημα τῆς ἐκπαιδεύσεως μέγα ἐστὶ καὶ σπουδαῖον, διότι ἐξ αὐτοῦ κατὰ μέγα μέρος ἐξαρτᾶται ἡ μέλλουσα τοῦ ἀνθρώπου εὐδαιμονία καὶ κακοδαιμονία. Καὶ σήμερον λοιπὸν ἐν τε τῇ Γερμανίᾳ, τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ καὶ παρ' ἡμῖν ἐν μέρει ἴστανται ἀντιμέτωπα δύο πολυπληθῆ στρατόπεδα παιδαγωγῶν καὶ διδασκάλων, τῶν μὲν ὑπεραμυνομένων τῶν κλασικῶν σπουδῶν, ἐν αἷς περιλαμβάνονται αἱ δύο ἀρχαῖαι μὲν, ἀλλ' ἐκπολιτιστικαὶ καὶ μορφωτικαὶ γλῶσσαι,

Ἑλληνικὴ καὶ Λατινικὴ, τῶν δὲ ὑπερμαχούντων ὑπὲρ τῶν πραγματικῶν ἢ πρακτικῶν Σχολείων, Realschule, ὡς μᾶλλον συναδόντων πρὸς τὰς παρούσας κοινωνικὰς ἀνάγκας καὶ εἰς τὴν ὕλικὴν τοῦ ἀνθρώπου συντελούντων προαγωγὴν καὶ εὐημερίαν. Ἡ κοινὴ γνώμη ἔνεκεν τοῦ ἰδιάζοντος ὑλιστικοῦ τοῦ αἰῶνος ἡμῶν πνεύματος ἐκηρύχθη ἤδη ὑπὲρ τῶν δευτέρων ἀλλὰ ἡ κοινὴ γνώμη δὲν εἶναι πάντοτε ἡ ὑγιειντέρα καὶ ὀρθοτέρα. Οἱ συνετώτεροι χωρὶς νὰ καταργήσωσι ὀλοτελῶς τὰς κλασικὰς σπουδὰς, ἀναγκαιοτάτας ἢ μᾶλλον τὸ πᾶν δι' ἡμᾶς τοῦλάχιστον τοὺς Ἑλληνας, προέτειναν τὴν δυνατὴν μεταρρυθμίσειν αὐτῶν διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἀναγκαίων πρακτικῶν μαθημάτων, ὡς καὶ τὴν βαθμιαίαν ἀνίδρυσιν ἐτέρων αὐτοτελῶν πρακτικῶν Σχολῶν διὰ τοὺς μέλλοντας νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν.

Εὐτυχῶς δὲ μεγαλοπρεπές, εὐρὺ καὶ καλλίμορφον σήμερον ἀνεγείρεται ἐν Σταυροδρομίῳ τῶν Μουσῶν ἐνδιαίτημα, μέλλον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς πρακτικὴ Σχολή, οἱ καρποὶ καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὁποίας θέλουν καθοδηγήσει τοὺς λογάδας καὶ ἰθύντορας τοῦ ἔθνους εἰς τὴν ἐκλογὴν καὶ προτίμησιν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ συστήματος.

Οὐδέποτε δὲ βαυκαλισθεὶς ὑπὸ τῆς ἐγωϊστικῆς ἀξιώσεως, ὅτι κέκτημαι προσόντα ἐξόχου τινὸς παιδαγωγοῦ ἢ διδασκάλου, ἀλλὰ συναισθανόμενος ἀείποτε τὴν σμικροτητά μου ἀπέναντι ἄλλων πολλῶ σοφωτέρων μου, παρηκολούθησα βῆμα πρὸς βῆμα τὴν γενικὴν ταύτην τοῦ αἰῶνος παιδευτικὴν κίνησιν καὶ δρᾶσιν, συνεβουλευθῆν καὶ ἐμελέτησα, ἐν τοῖς πρώτοις, τὰ διάφορα παιδαγωγικὰ καὶ μεθοδικὰ συγγράμματα καὶ μετὰ δέους πάντοτε καὶ ἀναλόγως τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ἀντιληπτικότητος τῶν παί-

δων ἡμῶν εἰσήγαγον τὰς δεούσας μεταρρυθμίσεις καὶ βελτιώσεις ὡς καὶ διάφορα πρακτικὰ μαθήματα, τὴν πλουτολογία, τὴν καταστιχογραφίαν, τὴν φυσικὴν, τεχνολογικὰς τινὰς γνώσεις, καὶ τὰς δύο ξένας γλώσσας, Τουρκικὴν καὶ Γαλλικὴν, αἵτινες ὁμως ἀτελῶς πάντοτε ἐδιδάχθησαν ἠλλείψει εἰδικῶν διδασκάλων. Μετὰ πατριωτικῆς δὲ ὑπερηφανείας δύναμαι νὰ προσθέσω ὅτι, πρώτη ἢ πατρὶς ἡμῶν μεταξὺ πάντων τῶν περὶ πόλεων καὶ χωρίων ἀπῆλυνσε καὶ ἔτυχε ἀείποτε τῶν πρώτων μεταρρυθμίσεων, ἐξ ὧν καὶ τὰ περὶ ἐπιωφελήθησαν, πολλὰ τῶν ὁποίων ἀπέστειλαν καὶ δημοδιδασκάλους, οἵτινες ἐπὶ ὀλοκλήρους μῆνας παρακολούθησαν τὴν ἐν τοῖς Σχολείοις ἡμῶν νεωτέραν μέθοδον καὶ κατὰ τὸ δυνατόν καταρτισθέντες ἐφήρμοσαν αὐτὴν καὶ ἐν ταῖς ἰδιαιτέροις αὐτῶν πατρίσι. Ἐν γένει δὲ ἡ Σχολὴ ἡμῶν διεκρίθη ἀείποτε ὡς ἡ κάλλιον κατηρητισμένη μεταξὺ πάντων τῶν ἐν ἀμφοτέρας ταῖς Ἐπαρχίαις Σχολείων, καίτοι διὰ τὰς πέντε αὐτῆς τάξεις ἕνα μόνον εἶχε διδάσκαλον, μεθ' ἑνὸς βοηθοῦ μὴ ἀνταποκρινομένου δυστυχῶς εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Σχολῆς ἕνεκα λόγων οἰκονομικῶν κακῶς ἐννοουμένων· τοῦτ' αὐτὸ δὲ καὶ ἐν τῇ Δημοτικῇ συνέβαινε, ἐν ἣ δύο πολυπληθεῖς τάξεις ἐνεπιστεύοντο ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς διδασκάλους ἀναξίους ὅλως τοῦ διδασκαλικοῦ ὀνόματος καὶ ἐπαγγέλματος, δι' οὗς καὶ προσέκοπτον ἀείποτε αἱ ἐπιφερόμεναι κατ' ἔτος βελτιώσεις, ἢ μᾶλλον ἐπὶ διετίαν διακοπτόμεναι καθίστων τὸ μὲν ἔργον τῶν λοιπῶν διδασκάλων δυσχερέστατον, τοὺς δὲ ἀγῶνας αὐτῶν ἤττον παραγωγικούς. Μεθ' ὅλα ὁμως ταῦτα ἐκ τῶν ἀπολυθέντων ὑπερεξήκοντα μαθητῶν, ἐξ ὧν οἱ ἕξ ξένοι, εἰς ἐκ Προκοπίου, εἰς ἐκ Ζαλέλας, εἰς ἐκ Σίλατα, εἰς ἐκ Φλογητῆ καὶ δύο ἐκ Νίγδης, οἱ δεκαεπτὰ ἄσπασθέντες τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα ἐδίδαξαν καὶ δι-

δάσκουν εὐδοκίμως καὶ καρποφόρως εἰς τὰ πλεῖστα μέρη ἀμφοτέρων τῶν Ἐπαρχιῶν τιμήσαντες τὴν ἐκθρέψασαν καὶ παιδεύσασαν αὐτοὺς Σχολὴν καὶ πατρίδα. Οὕτως ὁ μὲν Ἰωάννης Ροῦδης ἀπὸ εἰκοσιδύο ἡδὴ ἐτῶν ἐνταῦθα, ὁ συναποφοιτήσας Ἰωάννης παππᾶ Χρυσάνθου ἐνταῦθα, ἐν Καισαρείᾳ, ἐν Ποταμίοις καὶ Πόρῳ, ὁ Κωνσταντῖνος Σταύρου ἐν Καγιᾶ πασῇ καὶ Ἰκονίῳ, ὁ Βασίλειος Χαΐΐ Σταύρου ἐνταῦθα, ἐν Μαλακοπῇ, ἐν Τυάνοις καὶ ἀλλαχοῦ, ὁ Ἰωάννης Σαραντιδῆς ἐνταῦθα καὶ ἐν Καισαρείᾳ, ὁ Βασίλειος Μηνᾶ ἐκ Προκοπίου ἐν Τυάνοις, ὁ Ἰωάννης παππᾶ Νικολάου ἐν Ἀνακοῦ καὶ Λήμνῳ, ὁ Ἰωάννης παππᾶ Βασιλείου ἐν Νεαπόλει, Πόρῳ καὶ Ζήλῃ, ὁ Σάββας Βασιλειάδης ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ Σίλατα, ὁ Γεώργιος Ι. Κυπριανοῦ ἐν Νικομηδείᾳ, ὁ Κυριακὸς Μιχαὴλ ἐν Νίγδῃ, ὁ Μηνᾶς Ροῦδης ἐν Ἀδᾶ Παζάρ, ὁ Χρῆστος Σ. Χαΐΐ Τριανταφυλλίδης ἐνταῦθα, ὁ Πρόδρομος Ἀναστασίου Κρυσταλίδης ἐν Καγιᾶ πασῇ, ὁ Παῦλος Ἰορδάνου ἐν Ἀραβισῳ, Λήμνῳ καὶ Τζεμῆλ, ὁ Βασίλειος Σταύρου ἐνταῦθα καὶ ἐν Ποταμίοις καὶ ὁ Σάββας Χρήστου ἐνταῦθα, παραλείπω δὲ τοὺς κυρίους Ν. Γερανόπουλον, Π. Χρηστίδην, Μ. Βλασιάδην, Ἰωάννην παππᾶ Ἰωάννου, Χρῆστον, Κ. Βλαχόπουλον, οἵτινες ἔτυχον καὶ ἀνωτέρας παιδείσεως. Ἐκ δὲ τῶν λοιπῶν ἀπολυθέντων καθὼς καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἀπὸ τῆς τετάρτης καὶ τρίτης τάξεως ἀποχωρησάντων, οἱ πλεῖστοι ἐκτὸς ὀλιγίστων ἐξαιρέσεων, εἰς πάντα τὰ Σχολεῖα ὑπαρχουσῶν, διακρίνονται ἤδη διὰ τε τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν λοιπὴν αὐτῶν ἐνεργὸν δρᾶσιν ἐν τε τοῖς κοινοτικοῖς ἡμῶν πράγμασι καὶ ἐν ταῖς ἰδιαιτέροις αὐτῶν ἐργασίαις. Συναισθανόμενος δὲ τὴν ἱερότητα τοῦ ἐπαγγέλματός μου καὶ πεπεισμένος ὅτι ὁ διδάσκαλος δεόν νὰ χρησιμεύῃ ὡς πρότυπον, ἐν λόγοις, ἐν πράξεσιν, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν

χρηστότητι, διά τε τήν κοινωνίαν ἐν ἣ ζῆ καὶ διά τήν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ ἀθώαν καὶ τρυφεράν νεότητα, προσεπάθησα κατὰ τὸ ἀνθρωπίνως δυνατὸν ν' ἀποφύγω πάντοτε πᾶσαν πρᾶξιν ἀντιστρατευομένην εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς, τῆς θρησκείας καὶ τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς. Καίτοι δὲ τὸ ἀδεῖν ἢ εὐχαριστῆσαι τοῖς πᾶσι καὶ ταῦτα ἐν δημοσίῳ λειτουργήματι, λίαν ἐστὶ δυσχερὲς καὶ δυσεπίτευκτον, ἐν τούτοις εὐχαριστῶ ἀπὸ καρδίας τὸν ὕψιστον, ὅστις μὲ ἤξιωσε νὰ διέλθω τὸ μακρὸν τοῦτο χρονικὸν διάστημα χωρὶς ἐκουσίως νὰ δυσαρεστήσω καὶ τὸν ἐλάχιστον πατριώτην, ἢ νὰ βλάψω ἐν ᾧρα ὀργῆς ἢ παραφορᾶς τινὰ τῶν μαθητῶν μου, πρὸς οὓς ἀείποτε ὡς πατὴρ προσηχθῆν καὶ ὡς πατὴρ εἰς τὴν βελτίωσιν αὐτῶν ἀποβλέπων ἐτιμώρησα. Μέγιστον δὲ εὐτύχημα θεωρῶ ὀφειλόμενον καὶ τοῦτο εἰς τὴν ἐπιείκειαν τῆς πατρίδος μου καὶ εἰς τὴν θεϊαν ἀντίληψιν, εὐτύχημα, οὐπερ σπανιώτατοι τῶν διδασκάλων ἀπήλαυσαν, τὸ νὰ συνδιδάσκω καὶ συνεργάζωμαι ὡς ἄλλος πατὴρ μετὰ τῶν πνευματικῶν του τέκνων νῦν ὅπως ὄπως τρεφόντων καὶ ἀποδεικνυόντων πρὸς ἐμὲ αἰσθήματα. Ταῦτα μὲν ἐν συντόμῳ περὶ τοῦ εἰκοσιπενταετοῦς τῆς Σχολῆς βίου, ἤδη δὲ μεταβαίνω εἰς τὴν παρουσίαν αὐτῆς κατάστασιν.

Ἐλλόγιμε κ. Α. Ἀγγελίδη χαίροιτε,

Μετ' ἐνδιαφέροντος πληροφορηθέντες παρὰ τῆς αὐτόσε Ἐφορίας τὴν κατὰ τὴν 7ην τοῦ προσεχοῦς μηνὸς πανηγυρικὴν ἑορτὴν τῆς εὐδοκίμου ὑμῶν Σχολαρχίας ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις τῆς φίλης Πατρίδος, καὶ τὴν εὐγνώμοσυνην ἡμῶν ἐπὶ τῇ χαρμοσύνῳ ἀγγελίᾳ, ὡς καὶ τὴν πλήρη ἐπιδοκιμασίαν ἐκεῖνοις ἐπὶ τοῖς κατὰ τὴν ἑορτὴν ἀφορῶ-

σιν ἐκφράζοντες, δραττόμεθα τῆς εὐκαιρίας, ὅπως συνενώσωμεν καὶ τὰς εὐχὰς ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἑορτῇ, τιμώσῃ τὸ γλυκὸ ὄνομα τῆς φίλης Πατρίδος.

Εἶθε ὁ Δοτὴρ τῶν φώτων καὶ τὰ πάντα ἰδίᾳ βουλήσει οἰκονομῶν, ἀποβλέπων εἰς τὴν πολυετῆ αὐταπάρητον ἀφοσίωσιν τοῦ καθήκοντος ὑμῶν χάριση ὑμῖν ἔτη πολυευδαίμονα, διαφυλάξῃ ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ χάριν τῆς σπουδαζούσης νεολαίας, καταξιώσῃ δὲ καὶ τὴν πενηκονταετηρίδα ἑορτάσαι ἐν εὐφροσύνῳ γήρατι, καὶ ἐν κύκλῳ οἰκογενειακῷ πλήρει καὶ πνευματικῶν τέκνων.

Ἡ μετὰ ἐξαιρετικῆς ὄλως ὑπολήψεως

Οἰκονομικὴ Ἐπιτροπὴ.

Λουκᾶς Χρηστίδης

Ἰωάννης Κ. Τσιγριτζῆς

Ν. Χριστοφορίδης

Δ. Γσακαλόπουλος

Σταῦρος Χ' Ἀθανασιάδης

Ἰωάννης Λουκίδης

Σφραγίς

Ἐρροεπιτροπὴ Σχολείων Σινασοῦ

Ἐν Γαλατῇ Κων/πόλεως 30/11/91.

ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΔΑ

Μετά τὸν πανηγυρικὸν ἑορτασμὸν τῆς Εἰκοσιπενταετηρίδος ὁ πατήρ μου διηύθυνε ἐπὶ ἄλλα τέσσαρα ἔτη τὰ ἐκπαιδευτήρια Συνασοῦ μέχρι τέλους ταῦ σχολικοῦ ἔτους 1896—1897. Ὡς ἀναφέρει ὁ ἴδιος εἰς τὴν διαθήκην του τὴν ὁποίαν δημοσιεύομεν περαιτέρω, λόγῳ περικοπῆς παρὰ τῆς οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς μισθοδοσίας του ἢ ὁποία μόνις ἐπῆρκει εἰς τὴν συντήρησιν τῆς πολυμελοῦς οἰκογενείας του ἠναγκάσθη ὁ πατήρ μου μετὰ διδασκαλίαν εἴκοσι ἑννέα ἔλων ἑτῶν, νὰ ἀποχωρήσῃ μὲ πολλὴν πικρίαν ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν Ἐκπαιδευτηρίων Συνασοῦ καὶ νὰ δεχθῆ τὴν πρόσκλησιν τῆς Ἐφοροδημογεροντίας τῆς γείτονος Νεαπόλεως (Νέβσεχηρ), ὅπως ἀναλάβῃ τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς ἀποτελουμένην ἀπὸ νηπιαγωγεῖον, παρθεναγωγεῖον καὶ ὀκτατάξιον ἀστικὴν σχολήν. Ἀνεχώρησε μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς Νεάπολιν, φιλοξενηθεὶς παρὰ τῷ ἐπὶ θυγατρὶ γαμβρῷ αὐτοῦ ἀειμνήστῳ Δημητράκῃ Ὁραιοπούλῳ. Διηύθυνε ἐπὶ μίαν ὄλην τετραετίαν τὰ ἐκπαιδευτήρια Νεαπόλεως ἐκτιμώμενος παρὰ τῶν διοικούντων τὰ τῆς κοινότητος σωμάτων, Ἐφορείας, Δημογεροντίας καὶ ἀντιπροσωπείας αὐτῶν ἐν Σταμπούλ. Οἱ συνάδελφοί του ἔτρεφον ἀπεριόριστον σεβασμὸν πρὸς τὸ πρόσωπον τοῦ σχολάρχου τιμῶντες αὐτὸν οὐ μόνον διὰ τὴν μάθησιν καὶ τὴν εὐροίαν τοῦ λόγου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ μελίγειον τοῦ χαρακτῆρός του. Οἱ ἐπιζῶντες μαθηταὶ του καὶ σήμερον ἀκόμη μετὰ σεβασμοῦ ἀναφέρουσι τὸ ὄνομά του ἀναμνησκόμενοι τῶν

παραινετικῶν λόγων διὰ τῶν ὁποίων προσεφώνει τοὺς μαθητὰς ἐκάστην Κυριακὴν ἀνερχομένους μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν εὐρείαν αἴθουσαν τῆς σχολῆς.

Δι' ἰδιαίτερας ἀγάπης ἔτιμα τὸν ἀειμνήστον διδάσκαλον ὁ ἀοίδιμος μητροπολίτης Καισαρείας Ἰωάννης Ἀναστασιάδης, ὅστις καὶ πολλάκις ἐπρότεινε εἰς τὸν πατέρα μου νὰ τὸν χειροτονήσῃ ἱερέα διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν διεύθυνσιν τῆς Ροδοκανακείου ἱερατικῆς σχολῆς Καισαρείας.

Ἐπίσης ὁ ἐπὶ τεσσαράκοντα ὅλα ἔτη πρὸ τοῦ πατρός μου χρηματίσας διευθυντῆς τῶν σχολῶν Νέβσεχηρ καὶ τακτικὸς ἱεροκῆρυξ, διδάσκαλος τῆς θεολογίας ἀειμνήστος Φίλιππος Ἀριστόβουλος ἔτρεφε ἰδιαίτεραν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν πρὸς τὸν πατέρα μου, ἄρκεσθεὶς εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν ἰθρησκευτικῶν μόνον μαθημάτων κατὰ τὸ διάστημα τῆς διευθύνσεως τοῦ πατρός μου.

Τὸ διάστημα τῆς τετραετοῦς διευθύνσεως τῶν σχολῶν Νέβσεχηρ ἀποτελεῖ μίαν ἰδιαίτεραν ἐποχὴν δι' αὐτάς. Ἐνισχύθη ἡ διδασκαλία τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ἐδιδάσκοντο εἰς τὰς δύο τελευταίας τάξεις, ὁ Οἰκονομικὸς τοῦ Ξενοφώντος, ἡ ἀπολογία Σωκράτους τοῦ Πλάτωνος, οἱ λόγοι Βασιλείου καὶ Χρυσοστόμου, οἱ Ὀλυμπιακοὶ Δημοσθένους.

Προσελήφθη ἰδιαίτερος διδάσκαλος διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Τουρκικῆς καὶ Γαλλικῆς ὁ κ. Φιλόθεος Παΐ Κων/τίνου, ἀπόφοιτος τοῦ Λυκείου Γαλατῶν Σαράϊ καὶ ἐνισχύθη οὕτω ἡ διδασκαλία τῶν δύο τούτων γλωσσῶν. Τὰ γαλλικὰ τῆς ἀνωτέρας τάξεως ἐδιδάσκοντο ὑπὸ τοῦ πατρός μου, κατέχοντος καλῶς τὴν γλῶσσαν. Ἐδιδάσκοντο τὰ ἐμπορικὰ καὶ ἡ διπλογραφία. Πρὸς τούτοις ἐδιδάσκετο ὑπὸ τοῦ πατρός μου εἰς τὴν ἀνωτέραν τάξιν καὶ τὸ μάθημα τῆς Πλουτολογίας ἢ Πολιτικῆς Οἰκονομίας.

Ἡ ἀρχαία Ἑλληνική, ἡ Ρωμαϊκή, ἡ Βυζαντινὴ, καὶ ἡ ἱστορία τῶν νεωτέρων χρόνων ἐδιδάσκοντο ἐν ἐκτάσει παρὰ ἐμπείρων διδασκάλων.

Ἐδόθη ἰδιαίτερα προσοχὴ εἰς τὴν διδασκαλίαν τῶν καλλιτεχνικῶν μαθημάτων καὶ τῆς Γυμναστικῆς.

Ἐν γένει τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς Νεαπόλεως κατὰ τὸ διάστημα τῆς τετραετοῦς διεύθυνσεως τοῦ πατρός μου ἔφθασαν εἰς ἐπίζηλον σημεῖον προόδου καὶ ἀπετέλουν ταῦτα τέλειον ἡμιγυμνάσιον, οἱ δὲ ἀπόφοιτοι αὐτῶν ἐλάμβανον ὅλα τὰ πνευματικὰ ἐφόδια διὰ νὰ εἰσέλθουν πάνοπλοι εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς κοινωνίας.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1899—1900 Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἀπὸ μέλη τῆς Δημογεροντίας καὶ Ἐφορείας τῆς Σινασοῦ ἦλθον εἰς Νεάπολιν καὶ ἐπισκεφθέντες τὸν πατέρα μου, ἐξήτησαν συγγνώμην διὰ τὸ διαπραχθὲν πρὸ τετραετίας ἀδίκημα καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν ὅπως ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν γενίτεραν καὶ ἀναλάβῃ ἐκ νέου τὴν διεύθυνσιν τῶν ἐκπαιδευτηρίων τῆς πατρίδος του. Συγκεινημένος ὁ πατήρ μου παρὰ τὴν νόσον ἐκ τῆς ὀπείας κατετρώγετο ἀπὸ ἐτῶν, πάσχων ἀπὸ ἔλκος τοῦ στομάχου, ἀπεδέχθη τὴν πρόσκλησιν τῆς προσφιλοῦς του γεννετέρας καὶ παραιτηθεὶς ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν σχολῶν Νέβσεχρη ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του. Πανηγυρικῆ τὸν ἀνέμενε ὑποδοχὴ. Διδάσκαλοι μετὰ τῶν μαθητῶν, ὅλοι οἱ Σινασίται ὑπεδέχθησαν τὸν διδάσκαλον καὶ ὠδήγησαν αὐτὸν με ἄσματα εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῆς σχολῆς ὅπου ἐγένοντο αἱ δέουσαι προσφωνήσεις.

Ἐν μεγάλῃ συγκινήσει ὁ ἀείμνηστος διδάσκαλος με τὴν ἔμφυτον αὐτοῦ στωμυλίαν καὶ εὐχέρειαν τοῦ λόγου ἠὺχαρίστησε τὴν Δημογεροντίαν, τὴν Ἐφορείαν καὶ ὅλους τοὺς πατριώτας διὰ τὰ ἀγνὰ αἰσθήματα ἀγάπης καὶ

ἐκτιμήσεως καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ὑπηρετήσῃ ἐκ νέου θσον τῷ ἐπιτρέπουσι αἱ ἀσθενεῖς του σωματικαὶ δυνάμεις τὴν φιλίην του πατρίδα.

Καὶ τῷ ὄντι ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1901 ἀνέλαβεν καὶ πάλιν τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀγαπητῆς του σχολῆς καὶ ἐδίδαξε ἐπὶ ἐν μόνον ἔτος, καθότι ἡ ὑγιεινὴ του κατάστασις ἐπεδεινοῦτο ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καὶ αἱ σωματικαὶ του δυνάμεις τὸν ἐγκατέλειπον.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ σχολικοῦ ἔτους ἀνεχώρησε μετὰ τῆς μητρός μου καὶ ἐμοῦ ἀποφοιτήσαντος τὸ ἔτος ἐκεῖνο τῆς ὀκτωταξίου ἀστικῆς σχολῆς εἰς Σταμποῦλ πρὸς θεραπείαν.

Δυστυχῶς 14 ἡμέρας μετὰ τὴν ἀφίξιν του εἰς τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων ἡ νόσος του ἐπεδεινώθη καὶ τὴν 14ην 7/βρίου 1902 ὁ διδάσκαλος ἐγκατέλειψε διὰ παντὸς τὸν πρόσκαιρον τοῦτον κόσμον με ἡσυχον τὴν συνείδησιν ὅτι ἐπετέλεσε πλήρως τὸν ἐπὶ τῆς γῆς προορισμὸν του.

Ἡ κηδεὶα τοῦ ἀειμνήστου πατρός μου ἐγένετο εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγ. Μηνᾶ Ὑψωμαθείων ἐν συρροῇ ὄλων τῶν παλαιῶν μαθητῶν του καὶ τῶν ἐγκατεστημένων ἐνταῦθα Σινασιτῶν, Νεαπολιτῶν, Προκοπιέων καὶ τῶν κατοίκων τῶν λοιπῶν γειτονικῶν πόλεων καὶ χωρίων, καὶ ἐτάφη εἰς τὸ νεκροταφεῖον Βαλουκλή.

Ἡ ἐν Σινασοῦ Δημογεροντία καὶ Ἐφορία συνελθοῦσαι ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ θανάτου τοῦ πατρός μου ἀπένειμον διὰ ψηφίσματος τὸν τιμητικὸν τίτλον «ἄξιος τῆς πατρίδος». Τοιαύτη ἐν μεγίστῃ συντομίᾳ ἢ μετὰ τὴν εἰκοσιπενταετηρίδα σταδιοδρομίᾳ τοῦ ἀειμνήστου πατρός μου **ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Α. ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ**. Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς διδασκαλίας του συνέγραψε καὶ ἐξέδωκε βιβλίον ὑπὸ τὸ ὄνομα. «Ἀρχαιολογία» τοῦ ὁποίου μοναδικὸν ἀντίτυ-

πον εὑρίσκειται παρὰ τῷ κ. Λαζάρῳ Τακαδοπούλῳ προέδρῳ
τοῦ Σωματείου <Ἅγιος Νικόλαος> ἐν Ἀθήναις.

Τοῦ Διδασκάλου

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Α. ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

Ἐῴη ἡ μνήμη Αἰωνία.

Τῆ 2 Αὐγούστου 1951

Ὁ εὐγνωμονῶν υἱός

ΧΡ. Α. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

Δικηγόρος ἐν Σταμπούλ

Ἡ ἸΔΙΟΧΕΙΡΟΣ ΔΙΑΘΗΚΗ ΜΟΥ

Πάσῃσιν ἐκ χρόνιου στομαχικοῦ νοσήματος, δξυνομένου
ὄν τῷ χρόνῳ καὶ τῇ ἡλικίᾳ, καὶ κινδυνεύων νὰ ὑποκύψω
εἰς τὸ μοιραῖον τέλος ἔνεκεν τῆς μεγάλης ἐκλύσεως τῶν
σωματικῶν μου δυνάμεων, ἔγνων σήμερον τῇ δεκάτῃ ἑβ-
δόμῃ Δεκεμβρίου τοῦ χιλια ἑνεακόσια (1900) νὰ συντάξω
τὴν παροῦσαν μου τελευταίαν διαθήκην ἔχων σώως τὰς τε
πνευματικὰς καὶ σωματικὰς μου δυνάμεις.

Α'. Ἀποθνήσκω ἐν τοῖς κόλποις τῆς ὀρθοδόξου Ἀνα-
τολικῆς Ἐκκλησίας, ἐν ἣ καὶ ἐγεννήθην καὶ ἀνετράφην,
πιστεύων ἀκραδάντως εἰς θεὸν τρισυπόστατον, πατέρα
υἶδον καὶ ἅγιον πνεῦμα, εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς καὶ
τὴν αἰώνιον ζωὴν καὶ μακαριότητα.

Β'. Ἐξαιεσθαι συγχώρησιν παρὰ πάντων ἐκείνων τοὺς
ὀποιοὺς εἴτε ἐν γνώσει εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ ἢ ἔβλαψα ἢ ἐλύ-
πησα ἢ δυσηρέστησα, εἰ καὶ ἠγωνίσθην πάντοτε, κατὰ τὸ
ἀνθρωπίνως δυνατόν νὰ συζήσω ἐν ἀρμονίᾳ καὶ ἀδελφικῇ
ἀγάπῃ μετὰ πάντων. Συγχωρῶ δὲ καὶ ἐγὼ ἐπίσης πάντας
τοὺς ὁποσοδήποτε βλάψαντας καὶ λυπήσαντάς με.

Γ'. Ἐκφράζω τὴν διάπυρόν μου εὐγνωμοσύνην τῇ προ-
σφιλεῖ μου πατρίδι Συνασῶ ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ καὶ τιμῇ δι' ἣν
μὲ περιέβαλλε καθ' ὅλον τὸ τριακονταετὲς διάστημα καθ' ὃ
ἐδίδαξα καὶ διηύθυνα τὰ ἐκπαιδευτήρια αὐτῆς, ἐργασθεὶς
κατὰ τὸ μέτρον τῶν ἀσθενῶν μου δυνάμεων μετ' ἀρροσιώ-
σεως καὶ εὐσυνειδησίας. Δὲν κατακρίνω οὔτε μνησικακῶ
κατὰ τῶν μελῶν τῆς Δημογεροντίας καὶ τοῦ Κεντρικοῦ τα-
μεῖου, ἅτινα ἐκ κακῶς ὑπολογισθέντος ὀλικοῦ τῆς πατρί-
δος συμφέροντος παρορμηθέντα καὶ προτελιντὰ μοι ἔκ-
πτωσιν μισθεῖν, ἀναξιοπρεπῆ καὶ διὰ τὴν πατρίδα καὶ δι

ἐμέ, ἠνάγκασάν με ὅπως παραιτηθῶ καὶ ἀποδεχθῶ τὴν παρουσιασθεισάν μοι ἐν Νεαπόλει τῆς Καππαδοκίας (Νεβ-σεχλήρ) θέσιν γενικοῦ διευθυντοῦ, καὶ τοῦτο χάριν τῆς συντηρήσεως τῆς πολυμελοῦς εἰσέτι οἰκογενείας μου εὐ-θένα ἄλλον πόρον ἐχούσης ἐκτὸς τῆς ἐργασίας μου. Ἡ εἰς Νεάπολιν μετάβασις μου ὑπῆρξεν ἡ ἀλγεινότερα στιγμή τῆς ζωῆς μου, διότι ἐνόμιζον ὅτι δὲν ἦμην ἄξιος τοιαύτης τύχης μετὰ τριακονταετῆ διδασκαλίαν· ἀλλ' ἴσως ἠπατώμην. Ἰπέκυφα ὅθεν ἀγογγύστως εἰς τὰς ἀνεξιχνιάστους βουλὰς τῆς θείας προνοίας, ἀναχωρήσας τῆς προσφιλοῦς μου πατρίδος, ὅσον ἠδυνήθην τάχιον, ἵνα μὴ γενήσω διδασκαλικὸν ζήτημα, μετὰ ψυχῆς τεθλιμμένης μὲν, ἀλλ' ἀμνησικάκου, χωρὶς νὰ ἐκφράσω τὸ ἐλάχιστον μέχρι σήμερον παράπονον οὕτε νὰ κατακρίνω τινά, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον τὴν πατρίδα μου, τὴν ὅποیان προσεπάθησα νὰ τιμῆσω καὶ ἐν Νεαπόλει διδάσκων διὰ τῆς πιστῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων μου.

Δ'. Τὴν αὐτὴν διάπυρον εὐγνωμοσύνην ἐκφράζω καὶ τῇ φιλομοσίῳ καὶ φιλοξένῳ Νεαπόλει, ἣτις ἀπὸ τεσσάρων ἡδὴ ἐτῶν, καθ' ἃ διευθύνων τὰ ἐκπαιδευτήρια αὐτῆς μὲ περιβάλλει δι' ἰδιαζούσης ὅλως ἀγάπης καὶ τιμῆς παρορῶσα ἐν τῇ ἐπιεικείᾳ τῆς τὰς παρομαρτούσας τῇ ἀνθρωπίνῃ ἀσθενείᾳ ἐλλείψει μου. Εὐχομαι αὐτῇ ἀπὸ καρδίας γενικὴν καὶ μερικὴν εὐημερίαν καὶ προαγωγὴν.

Ε'. Εὐλογῶν πατρικώτατα πάντα τὰ τέκνα καὶ τοὺς γαμβροὺς μου καὶ κατασπαζόμενος θερμῶς τὰ ἀπόντα ἐξ αὐτῶν ἀποτείνω εἰς ταῦτα τὰς τελευταίας ταύτας πατρικὰς ὑποθήκας καὶ συμβουλὰς. Ἀγαπητὰ καὶ προσφιλῆ μου τέκνα, μὴ κλαίετε ἐπὶ τῷ θανάτῳ μου, ὅστις εἶναι τὸ μέγιστον διὰ τὸν ἀνθρώπον ἀγαθόν, ἐὰν γυτύχησε νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ἐπὶ γῆς ἱερὸν αὐτοῦ προορισμόν, διότι

τότε εἶναι μετάβασις ἐκ τῶν φθαρτῶν καὶ ματαίων εἰς τὰ αἰώνια καὶ ἀληθῆ· προσπαθήσατε μόνον νὰ μὴ λυπήσητε τὴν ψυχὴν μου, ἣτις καὶ ἐξ οὐρανοῦ θὰ περικολληθῇ τὸν βλον σας καὶ θὰ παρακαλῇ τὸν πανάγαθον θεὸν δι' ὑμᾶς, διὰ διαγωγῆς ἀναξίας εἰς λογικὰ ὄντα καὶ διὰ ζωῆς ἀντιχριστιανικῆς.

Ἀγωνισθήτε λοιπὸν νὰ ἐκπληρώσητε θερησκευτικῶς καὶ ἀπραβάτως τὰς ἀκολουθούς συμβουλὰς μου: Ἐμμεῖναιτε σταθεροὶ καὶ ἀκλόνητοι εἰς τὴν ἱερὰν τῶν πατέρων ἡμῶν θερησκείαν ἐκπληροῦντες μετὰ τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῆς τύπων τὸ πνεῦμα πρὸ πάντων αὐτῆς διδασκούσης τὴν ἀγάπην, τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀλήθειαν, τὴν πραύτητα, τὴν ταπεινοφροσύνην, τὴν φιλοπονίαν, τὸ σέβας πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τοὺς μεγαλύτερους καὶ ἐν γένει πᾶσαν ἀρετὴν καὶ ἠθικὴν τελειότητα. Ἀγαπᾶτε καὶ βοηθήτε κατὰ τὰς δυνάμεις σας τὴν γεννήσασαν καὶ ἐκθρέψασαν ὑμᾶς πατρίδα. Γηροκομήσατε φιλοστόργως τὴν σεβαστὴν ὑμῶν μητέρα. Βοηθήσατε εἰ μεγαλύτεροι καὶ εὐπορώτεροι τοὺς μικροτέρους σας ἀδελφοὺς καὶ μάλιστα τὰς ἀδελφὰς αἰτινες ἔχουν ἀνάγκην ἀποκαταστάσεως καὶ ὑποστηρίξεως. Ἐστὲ φιλόπονοι, τίμιοι ἐν ταῖς συναλλαγαῖς ὑμῶν, φιλάληθοι καὶ δίκαιοι καὶ πιστοὶ ἐκπληρωταὶ τῶν πολυειδῶν ὑμῶν ἐν τῷ κόσμῳ καθηκόντων. Ταῦτα πράττοντες καὶ τὴν ψυχὴν μου θὰ χαροποιήσητε καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ θεοῦ θὰ ἔχετε, ὅπως καὶ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ζήσητε εὐτυχεῖς καὶ τιμώμενοι, κληρονομήσητε καὶ τὴν αἰώνιον ζωὴν.

ΣΤ'. Εἰς τοὺς δύο γαμβροὺς μου Δημήτριον καὶ Γεώργιον, οἵτινες ὑπῆρξαν δι' ἐμὲ πάντοτε πηγὴ χαρᾶς καὶ ὑπερηφανείας καὶ τὰς οἰκογενείας αὐτῶν ἐπεύχομαι πάντα τὰ ἐπὶ γῆς ὄλικὰ καὶ πνευματικὰ ἀγαθὰ. Τὰ προσφιλῆ

μου ἔγγονα νοερῶς κατασπάζομαι καὶ εὐλογῶ.

Ζ'. Ἐὐν ἀποθάνω ἐν Νεαπόλει, ἐπιθυμῶ μετὰ πέντε ἔτη νὰ μετενεχθῶσι τὰ ὀστά μου εἰς τὴν πατρίδα μου Σινασὸν καὶ ταφῶσιν, εἰ δυνατόν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Σχολῆς, ἐν ἣ ἐπὶ τριακονταετίαν ἐδίδαξα.

Η'. Τὴν οἰκογένειάν μου, εἰς τὴν ὁποίαν οὐδεμίαν καταλείπω χρηματικὴν περιουσίαν, ἀφίνω μετὰ θεόν, εἰς τὴν προστασίαν τῆς πατρίδος μου, ἣτις ἐπιθυμῶ μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεως τῶν δύο μικροτέρων ἀρρένων τέκνων μου καὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν δύο θυγατέρων μου νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν συντήρησιν αὐτῆς διὰ τινος μικρᾶς ἐτησίας συντάξεως ἀπέναντι τῆς τριακονταετοῦς ἐν αὐτῇ διδασκαλίας μου.

Θ'. Ἐπιθυμῶ, ὅπως τὰ τέκνα μου, ἐκδώσωσι τὸ φυλλάδιον τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος μου, τὸ μεταξὺ τῶν ἐγγράφων μου εὐρισκόμενον προστιθεμένων καὶ τῶν μέχρι τοῦ θανάτου μου ἐτῶν διδασκαλίας μου ἐν τε τῇ πατρίδι καὶ Νεαπόλει.

Ι'. Ἐκτελεστάς τῆς παρούσης μου διαθήκης, ἦν ἰδιοχείρως ἔγραψα καὶ ὑπέγραψα ἀφίνω τὴν κατὰ καιρὸν Ἐφοροδημογεροντίαν, μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῶν ἐν τῇ πατρίδι εὐρεθησομένων τέκνων μου.

ΙΑ'. Χαίρε προσφιλῆς μου πατρίς, εἰς ἣν ἐπεύχομαι πᾶσαν προαγωγὴν καὶ εὐημερίαν. Χαίρετε τέκνα μου ἀγαπητά, προσφιλῆς μου σύζυγε, γαμβροὶ καὶ ἔγγονα, ἀδελφοί, νόμφες καὶ λοιποὶ συγγενεῖς, γείτονες καὶ πατριῶται. Ἀγωνισθῆτε τὸν καλὸν τῆς ἀρετῆς καὶ εὐτελείας ἀγῶνα καὶ προπαρασκευάζεσθε διὰ τὴν μέλλουσαν καὶ αἰώνιον

ζωὴν, ἐν ἣ καὶ αὐθις θὰ συναντηθῶμεν, ὅπως μὴ ἀποχωρισθῶμεν πλέον. Ἐν τῷ ἐπανιδεῖν. Εὐχεσθε ὑπὲρ ἑμοῦ.

Ἐν Νεαπόλει τῆς Καππαδοκίας τῇ 17 Δεκεμβρίου 1900

Α. Ἀγγελίδης

MARTYRES

Νεκτᾶριος Παππευγενίου

Φιλόθεος Παπακωνσταντίνου

Ἥλλας Π. Τανισκίδης

Μ. Βλασιάδης

Φίλιππος Π. Ι. Ἀριστόβουλος

ἐπιβεβαιῶ τὴν ἄνωθε διαθήκην τοῦ κ. Ἀναστασίου Ἀγγελίδου ὡς ἀρχιερατικῶς ἑξαρχος.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

Τοῦ ἀειμνήστου Παντελῆ Χρησιδίου

Ὁ ἀειμνήστος Παντελῆς Π. Χρησιδίου προσενεγκὼν τότε τὴν κάτωθι πραγματείαν περὶ Συνασοῦ, ὅπως περιληφθῆ εἰς τὸ φυλλάδιον τῆς Εἰκοσιπενταετηρίδος ἐγεννήθη κατὰ βιογραφικὸν σημείωμα τῆς θυγατρὸς του Ὀλυμ. Χαλικερᾶ ἐν Συνασῶ κατὰ τὸ ἔτος 1867. Τὰ πρῶτα μαθήματα ἐδιδάχθη εἰς τὴν σχολὴν τῆς πατρίδος του διευθυνομένην ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Α. Ἀγγελίδου καὶ ἀπεφοίτησε αὐτῆς μὲ τὸν βαθμὸν Ἄριστα. Κατὰ τὸ ἔτος 1884 ἐνεγράφη εἰς τὴν Μ. τοῦ Γ. Σχολὴν καὶ ἀποφοιτήσας αὐτῆς μετέβη εἰς Ἀθήνας, ὅπου συστάσει τοῦ προέδρου τοῦ Μικρασιατικοῦ Συλλόγου ἀειμνήστου Μαργαρίτου Εὐαγγελίδου ἐνεγράφη εἰς τὴν φιλοσοφικὴν σχολὴν, καὶ μετέπειτα ἐγκαταλείψας αὐτὴν ἐνεγράφη εἰς τὴν νομικὴν σχολὴν καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὴν πατρίδα του Συνασὸν, διακόψας τὰς σπουδὰς του.

Διωρίσθη κατ' ἀρχὰς διδάσκαλος εἰς Φερτέκιον τῆς Νίγδης καὶ μετὰ δύο ἔτη εἰς Συνασὸν ὅπου ἐδίδαξεν ἐπὶ ἑπταετίαν.

Κατόπιν ἐλθὼν εἰς Σταμποῦλ ἐπεδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον, ἀτυχήσας ὅμως εἰς αὐτὸ ἀνεχώρησε κατὰ τὸ ἔτος 1908 εἰς Δ. Μακεδονίαν. Κατ' ἀρχὰς διωρίσθη νομικὸς σύμβουλος εἰς τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν τοῦ Κρουσόβου καὶ ταυτοχρόνως ἐδίδασκε εἰς τὴν ἑλληνικὴν σχολὴν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1912 καταληφθέντος τοῦ Κρουσόβου ὑπὸ τῶν Σέρβων ἀνεχώρησε εἰς Ἀθήνας ὅπου ἐσυνέχισεν τὰς σπουδὰς του εἰς τὴν Νομικὴν σχολὴν καὶ ἔλαβε δίπλωμα νομικοῦ.

Ἐκτοτε συνέχισε τὸ ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου παρὰ τῶ

πρωτοδικεῖω Καστορίας χαίρων ἐκτιμήσεως καὶ ἐμπιστοσύνης. Κατὰ τὸ ἔτος 1928 ἐξελέγη Γερουσιαστῆς καὶ ἐπὶ ἑξ ἔτη ἐξεπροσώπησε ἐπαξίως τὴν περιφέρειαν εἰς τὴν Γερουσίαν τῶν Ἑλλήνων.

Τὴν 5ην Φεβρουαρίου τοῦ 1937 ἀπεβίωσεν ἐν Καστορίᾳ καὶ ἐτάφη μετ' ἐξαιρετικῶν τιμῶν.

ΕΠΙ ΤΗ ΕΙΚΟΣΙΠΕΝΤΑΕΤΗΡΙΔΙ

Τοῦ σεβαστοῦ μοι καὶ πρώτου διδασκάλου

Α. ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ

Ἐν μέσῳ κοιλάδος γραφικῆς, ἀνά τὴν Καππαδοκίαν, περιστεφομένης ὑπὸ στεφάνης βουνῶν, παραφυάδων τοῦ Καππαδοκικοῦ Ὀλύμπου καὶ τοῦ πολυδειράδος Ταύρου, εἰς ἀπόστασιν δεκάωρον τῆς Καισαρείας κεῖνται φάλαγγες κοιλώδεις εἰς σχῆμα χιαστὸν περικλείουσαι τὴν ἑλληνόφωνον κοινότητα Σινασοῦ. Περὶ τῶν οἰκονομικῶν ταύτης ἰδίᾳ μάλιστα περὶ τῶν οἰκονομικῶν τῶν ἱερῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν αὐτῆς καθιδρυμάτων ἐπίτομον πραγματεῖαν ἐπιχειροῦντες νὰ γράψωμεν εἰς μνημόσυνον τῆς εἰκοσιπενταετηρίδος τοῦ σεβαστοῦ μοι καὶ πολυφιλοῦς διδασκάλου Α. Ἀγγελίδου, σκοποῦμεν νὰ καταδείξωμεν, οἶον αἴσθημα θερμὸν θρησκείας καὶ πατρίδος διέφλεγε τὰ στήθη τῶν μακαρίων ἐκείνων ἡμῶν πατέρων, οὔτινες ἐν χρόνοις ζυφώδους ἀμαθείας καὶ καθιδρύματα σεμνὰ καὶ ἀγλαόμορφα, ἐφ' οἷς σήμερον σεμνυνόμεθα, καὶ ἐργασίαν ἐν τοῖς ἐμπορικοῖς κέντροις τῆς Κων/πόλεως κατέλιπον ἡμῖν τοῖς ἐπιγιγνομένοις. Περιστραφήσεται δὲ ἡ πραγματεία ἡμῶν αὕτη κυρίως εἰς τὸ ἀπὸ πεντηκονταετίας καὶ ἐντεῦθεν χρονικὸν διάστημα, καθότι αἱ πρὸ τούτου ἡμῶν γνώσεις, μὴ ὑπαρχόντων τῶν ἀναγκαίων γραπτῶν ὑπομνημάτων εἰσὶν ὀλίγα καὶ ἀτελεῖς. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ αὐταὶ μεθ' ὄλην τὴν ἀτέλειαν αὐτῶν κέκτηνται σπουδαιότητά τινα διὰ τὴν ἐν γένει ἐκτίμησιν τῆς προαγωγῆς τῆς χώρας, διὰ τοῦτο ἐπὶ τῶν ὑπαρχόντων ὀλίγων ἀσφαλῶν πηγῶν ἐπερειδόμενοι προεισαγωγικῶς θὰ προ-

τάξωμεν βραχέα περὶ τῶν τῆς ἡμετέρας κοινότητος πρὸ πεντηκονταετίας. Τὸ πρῶτον δὲ γραπτὸν ὑπόμνημα, ὅπερ ἐπιχέει ἀμυδρὸν φῶς εἰς τὰ τῆς κοινότητος ἡμῶν εἶνε ὁ κῶδιξ τῆς ἱεράς κατὰ τὴν ἡμετέραν κωμόπολιν Μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου, συνταγείς τῇ 8ῃ Μαΐου 1775 ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Καισαρείας Γρηγορίου τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν. Ἐκ τούτου μανθάνομεν, ὅτι ἐν Σινασῶ ὑπῆρχον δύο ναοὶ ὁ τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης καὶ ὁ τῶν Ταξιαρχῶν, ἀλλὰ κατὰ ποῖον σχέδιον ἐκτισμένοι ἀγνοοῦμεν, διότι ἀμφότεροι ἀνηγέρθησαν καὶ ἐπεσκευάσθησαν ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ὡς θὰ μάθωμεν κατωτέρω. Οἱ ἐν αὐτοῖς ἱερουροῦντες ἱερεῖς ἦσαν τέσσαρες, συντηρούμενοι ἐξ ἐσόδων, ὀρισθέντων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀρχιερέως ἐν δέκτι κεφαλαίοις· διότι μεταξὺ κλήρου καὶ λαοῦ ἐλάβανον χώραν δυσάρεστα προκαλούμενα ὑπ' αὐτῶν τῶν ἱερέων ἐκμεταλλευσόμενων, ὡς φαίνεται τὸ θρησκευτικὸν τοῦ λαοῦ αἴσθημα. Ἐτελείτο δὲ ἱερουργία οὐ μόνον ἐν τοῖς καὶ μέχρι σήμερον ἱερουροῦμένοις ναῖσκοις, τῆς Παναγίας, τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων βουνῶν, καὶ τῶν λοιπῶν περὶ τὴν Σινασόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ἐν Κιόρουμε πρὸς Δ. τοῦ Οὐρκιοῦπ ἐντὸς πυραμιδοειδῶν κόνων, λελαξευμένον ναῖσκον τῶν Ταξιαρχῶν, τὸν γνωστὸν ἐν ταῖς περιγραφαῖς τῆς Καππαδοκίας διὰ τὰς ἐπὶ τῶν τοίχων εἰκονογραφίας τῶν Βυζαντιακῶν χρόνων· ἐπίσης καὶ εἰς τὸν ναῖσκον τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἐν Μιμισῶ κώμῃ πρὸς Ν. τῆς Σινασοῦ, ὑπὸ ὀθωμανῶν μόνον οἰκουμένη. Τὸ δ' ἐλάβανον οἱ ἱερεῖς ἀπέναντι μιᾶς λειτουργίας· ἀπὸ πέντε μέχρι δέκα παράδων! Πρὸς τοῦτοις ἐτελείτο ἐτησίως πανήγυρις καὶ ἱερουργία ἐν τῷ ναῶ τῆς εἰρημένης Μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου, λελαξευμένῳ ἐν ἐνὶ τῶν ἐν τῇ ὁμωνύμῳ φάραγγι πυραμιδοειδῶν κόνων· ἐ-

δωροῦντο δὲ παρὰ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν ἑκάστοτε δωρήματα εἴτε εἰς ἀγρούς, ἀποτελοῦντας τὴν μέχρι σήμερον περιουσίαν τῆς Μονῆς, εἴτε εἰς εἶδη, εἴτε καὶ εἰς μετρητά. Τὰ χρήματα ταῦτα ὡς δάνειον παρεχωροῦντο πολλάκις εἰς τὴν κοινότητα Συνασοῦ· οὕτω δὲ ἐν ἔτει 1783 ἔλαβε αὕτη παρὰ τῆς Μονῆς ὡς δάνειον 2,935 γρόσια· ἀλλ' ἐπὶ ποίῳ ἄρα γε σκοπῷ; ἴσως δι' ἀνάγκας κοινῆς τινος σχολῆς· διότι εἰ καὶ τότε ὡς σχολεῖα ἐχρησίμευον ἰδιωτικαὶ οἰκίαι, ἐν τούτοις δὲν εἶνε ἀπίθανον, ὅτι ὑπῆρχε καὶ μικρά τις κοινὴ σχολή. Ἄλλ' εἴτε ὑπῆρχε, εἴτε μή, βέβαιον εἶνε, ὅτι ἐδόθη σημασία εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν σχολείων ἡμῶν, ἀφ' ἧς ἐποχῆς κατεκυρώθησαν ταῦτα διὰ πατριαρχικοῦ συγγιλίου τοῦ ἀοιδίμου πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε', ἐκδοθέντος κατὰ μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1821. Ἐν τούτῳ ἀναφέρεται ὅτι πρὸς φωτισμὸν τῶν ἰδίων τέκνων καὶ τῶν περιοίκων συνεστήθη κοινὴ σχολὴ τῶν Ἑλληνικῶν μαθημάτων· ἐπὶ τούτῳ δὲ συνεκροτήθη κεφάλαιον 15,000 γροσίων, ὧν αἱ 10,000 ἐχορηγήθησαν ὑπὸ τοῦ φιλογενοῦς Ἰωάννου Βαρβάκη συνεργία τοῦ ἐκ τῶν πατριωτῶν ἡμῶν Χα' Πολυκάρπου· προστάτης δὲ τῆς σχολῆς καὶ Ἐφορος γενικὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει διωρίσθη ὁ μακαριώτατος πατριάρχης Ἱεροσολύμων κ. Πολύκαρπος μετὰ τεσσάρων ἄλλων ἐπιτρόπων, ἐκλεγομένων παρὰ τῶν ἐν Συνασῷ (8) ὀκτώ Δημογερόντων διοικούντων τὰ τῆς κοινότητος καὶ ἐποπτευόντων τὰ ἐκπαιδευτήρια δι' ἰδίας Ἐφοροεπιτροπῆς. Τὸ εἰρημένον κεφάλαιον ἐχρησίμευεν ὡς ἀποθεματικὸν κεφάλαιον οὐ τινος οἱ τόκοι μόνον ἐλαμβάνοντο διὰ τὰς ἐτησίας δαπάνας τῆς σχολῆς. Εἰς πόσα ὅμως γρόσια ἐτησίως ἀνήρχοντο αὐταὶ μέχρι τοῦ 1844 ἐν οὐδενὶ τῶν καταστίχων τῆς σχολῆς εὐρίσκομεν. Ταῦτα μόνον πληροφοροῦμεθα ἐκ τοῦ διασωζομένου κώδικος

Ἐπιτάφιοι καὶ θεμελιωταὶ τῶν Σχολείων ἦσαν οἱ ἀοιδίμοι Ἰωάννης Βαρβάκης καὶ Χα' Πολύκαρπος· κτίτορες δὲ ὁ Χ' Κοσμᾶς Καρακάσης, Χ' Θεοδόσιος Γιαζιτζόγλου καὶ Χ' Σάββας Σιρκετζόγλου. Κτίτορας, ἐννοοῦσι τοὺς ἰδρυτὰς οὐχὶ τοῦ νῦν κτιρίου, ἰδρυθέντος ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις, ἀλλὰ τοῦ προϋπάρχοντος ἐν τῇ αὐτῇ τοποθεσίᾳ· οἱ διδάξαντες δὲ διδάσκαλοι μέχρι τοῦ 1844, διότι τοὺς μετὰ ταῦτα ἀναφέρει ὁ ἐκ τῶν συναδέλφων μου κ. Ν. Γερανόπουλος ἐν τῇ τοῦ σχολάρχου ἡμῶν βιογραφίᾳ εἰσὶν οἱ ἐξῆς κατὰ χρονολογικὴν τάξιν. Ἰωακείμ ἱερομόναχος ἐξ Ἀθηνῶν, Δαμιανὸς ἐξ Ἀλβανίας, Ἀγαθάγγελος ἐξ Ἀθηνῶν, Παῖσιος ἱερεὺς ἐξ Οὐρκίουπ, Παρασκευᾶς Γιτιμίρογλου, Ἰωάσαφ ἐκ Μουταλάσκης, Νικόλαος ἐκ Σίφνου. Πρὸς τούτοις ἐν ἔτι 1834 γενομένης ἐξελέγξωσ τῆς περιουσίας τῶν κοινῶν καθιδρυμάτων παρὰ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Καισαρείας Παῖσιου, εὐρέθη, ὅτι αὕτη ἀνήρχετο εἰς τὸ ποσὸν 80,569 γροσίων, ἐξ ὧν αἱ 14,323 ἀνήκον τῇ σχολῇ αἱ δὲ 66,246 εἰς τὰς ἐκκλησίας τῆς χώρας. Τὸ ἀποθεματικὸν τοῦτο κεφάλαιον τῶν ἐκκλησιῶν αὐξηθὲν μέχρι τοῦ 1841 εἰς 137,567 γροσίων διετέθη ὑπὲρ τῆς οἰκοδομῆς τῆς ἐκκλησίας Ταξιαρχῶν, ἀνεγερθείσης ἐκ βάθρων κατὰ Ἰούνιον τοῦ εἰρημένου ἔτους διὰ δαπάνης 185,793 γροσίων, ἐξ ὧν αἱ 25,000 ἐδωρήθησαν παρὰ τοῦ ἀειμνήστου συμπατριώτου ἡμῶν Χατζῆ Κωνσταντίνου, αἱ 23,226 ἐκ δανείων καλυφθέντων μετέπειτα, καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἐκ τοῦ εἰρημένου κεφαλαίου τῶν ἐκκλησιῶν, πολλαπλασιασθέντος τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο γενομένων ἐράνων ἐκ τῶν πατριωτῶν ἡμῶν. Πρὸς τοῖς ἄλλοις συνήργησαν ἰδίᾳ ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τούτου ἔργου οἱ Κοι Σεραφεῖμ Ρίζος, πατὴρ τοῦ νῦν ἀπὸ 22 περῖπου ἔτων εὐδοκίμως ἐν μέσῳ οὐ σμικρῶν σκοπέλων πι-

δαλιουχοῦντος τὰ τῆς κοινότητος Νικολάου Ρίζου καὶ ὁ Βασίλειος Μαράσσογλους, Ἡ ἐκκλησία αὕτη διὰ τε τὸν καλλωπισμὸν καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν συμμετρίαν κατέχει θέσιν ἐπίζηλον ἐν ταῖς τῶν περιοίκων ἐκκλησίαις. Καὶ ταῦτα μὲν μέχρι τοῦ 1844 ἐκ τῶν σποράδων ἐν τοῖς κώ-διξι ἀναφερομένων.

Ἐν ἔτει δὲ 1844 ἐκλιπόντος ἐπ' ὀλίγον τοῦ πρώην ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων ζήλου, καὶ μὴ δυναμένων τούτων ἐκ τῶν ὀλίγων τακτικῶν αὐτῶν πόρων νὰ συντηρῶνται οἱ πατριῶται ἅπαντες, συνησπίσθησαν εἰς κοινὸν σύνδεσμον σκοποῦντα τὴν συντήρησιν τῶν ἐκπαιδευτηρίων, διὰ τῆς ἐτησίας καταβολῆς 15 γροσίων, καὶ ἐφ' ἅπαξ 50 γροσίων. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές, ὅτι ἡ τακτικὴ αὕτη συνδρομὴ ἐξέλιπε ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις ἀντικατασταθεῖσα δι' ἐτέρων ἐκτάκτων πόρων, καὶ ὁ σύνδεσμος οὗτος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἰωάννης Πρόδρομος» παρὰ τῶν τότε νέων ἀνασυσταθεὶς ἐπὶ τὴν ἐκπαίδευσιν νέων, ὡς θὰ μάθωμεν κατωτέρω, ἔστρεψε τὴν ἑαυτοῦ προσοχὴν, ἐν τούτοις ὅμως τὰ ἐκπαιδευτήρια ἀπὸ 50 ἐτῶν μέχρι σήμερον ἄνευ παγίων ἐσόδων καὶ μεγάλων δωρεῶν συνετηρήθησαν ἀξιοπρεπῶς, καταλαβόντα θέσιν ἐπίζηλον μεταξὺ τῶν περιοίκων, καὶ μεταδόντα τὴν ἐν φόβῳ θεοῦ παιδείαν καὶ εἰς πολλὰ τέκνα τῶν περιοίκων, ἅτινα καὶ ἤδη ἔτι ἀνὰ τὴν Καππαδοκίαν μετέρχονται τὸ τοῦ διδασκάλου ἐπάγγελμα.

Ὡς τεκμήρια τῶν λεγομένων μου παρατίθημι οὐχὶ λόγους κενούς, ἀλλ' ἀριθμούς, μετ' ἀκριβείας παραληφθέντας ἐκ τῶν ἐτησίων ἰσολογισμῶν τῶν ἐκπαιδευτηρίων. Ἴνα καταδείξωμεν ὅμως τίνες αἱ λαμπρότεραι περίοδοι τῆς ὑπὲρ τῶν κοινῶν ἡμῶν δράσεως, τίνα τὰ συντελέσαντα εἰς τὴν πρόοδον, ἢ ἀναστείλαντα αὐτὴν αἷτια, καὶ κατὰ πόσον ἡ πατρις ἡμῶν ἠκολούθησε τὴν ὁδὸν τῆς προόδου

καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἀπὸ πεντηκονταετίας ὑποδιαίρουμεν τὰς κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ὑπὲρ τῶν κοινῶν δαπάνας εἰς πέντε περιόδους.

Κατὰ τὴν Αἰν δεκαετῆ περίοδον αἱ ὑπὲρ τῆς μισθοδοσίας τοῦ προσωπικοῦ τῆς σχολῆς ἀρρένων ἀποτελουμένων ἐκ τριῶν διδασκάλων δαπάναι ἀνήλθον εἰς 117,697 γρόσια, αἱ δὲ δαπάναι ὑπὲρ τῆς οἰκοδομῆς τῆς μεγάλης Αἰθούσης τοῦ ἀρρεναγωγείου μετὰ τῆς παρακειμένης αἰθούσης τῆς πρώην Ἑλληνικῆς λεγομένης σχολῆς ἀνήλθον ἐφ' ἅπαξ εἰς 24,596· ἐὰν ὅμως εἰς τὰς δαπάνας ταύτας προσθέσωμεν καὶ 7,289 γρόσια δι' ἐπισκευὰς καὶ καλλωπισμὸν κατ' ἐκεῖνα τὰ ἔτη, 5,070 γρόσια διὰ τὴν ἐκσανίδων ἐπίστρωσιν τῆς μεγάλης αἰθούσης, τὰ διὰ τὴν ἐπίστρωσιν τῆς αὐλῆς ἔξοδα γενόμενα παρὰ τῆς Χατζῆ Μαγδαληνῆς πρώτης συζύγου τοῦ Χατζῆ Στεφάνου, τὰ διὰ τὴν περιτείχισιν τοῦ κήπου τῆς σχολῆς ἔξοδα γενόμενα παρὰ τῆς Μαρίας πρώτης συζύγου Χα' Προδρόμου Τζαντᾶ, τὰ ὅλα ἔξοδα τῆς οἰκοδομῆς ἀνέρχονται εἰς πολλῶ μείζον ποσόν. Τὸ εὐάερον καὶ εὐρυθμον τοῦτο κτίριον, ἐκτισμένον ἐν τοποθεσίᾳ λίαν καταλλήλῳ, ἦτοι εἰς τὸ βόρειον ἄκρον τῆς κωμοπόλεως, ἀνηγέρθη ἐν ἔτει 1849 δαπάναις τῆς κοινότητος ἐπὶ τῶν ἐπιτρόπων Ἡλία Τζατιρογλου καὶ Ἰωάννου Κέλαγα. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ἀνηγέρθησαν δύο κρῆναι, ὧν ἡ μία χάριν τῶν μαθητῶν ἐντὸς τῆς σχολῆς, ἡ δὲ ἕτερα κατὰ τὴν συνοικίαν Καππάλου, δαπάναις ἀμφοτέραι τοῦ χ' Τριανταφύλλου Ἀντωνίου, γαμβροῦ τοῦ Γερμανοῦ Πατριάρχου, συνεργία δὲ τοῦ Σεραφεῖμ Ρίζου καὶ ἐπιστασίας τοῦ Χ' Βασιλείου Μακρόγλου. Ἐν ἔτει δὲ 1852, ὑπὲρ τῆς οἰκοδομῆς, τοῦ καλλωπισμοῦ, καὶ τῶν ἱερῶν ἀμφίων τῆς ἐκκλησίας, τῶν Ἀγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἔδαπανήθησαν 121,988 γρόσια, ὧν αἱ 50,000

προήρχοντο ἐκ κεφαλαίων τῆς ἐκκλησίας, σχηματισθέντων τῶν πλείστων ἐπὶ τῶν ἐπιτρόπων Μάρκου Χ' Μελέτη καὶ Μελέτη, αἱ δὲ 43,943 ἔξ ἐράνων πατριωτῶν κατ' ἐκεῖνο τὸ ἔτος γενομένων, αἱ δὲ 28,000 ἐκ δανείων. Δίκαιον ἄρα καὶ πρέπον εἶνε ἡ περίοδος αὕτη νὰ χαρακτηρισθῇ ἐκ τῶν λαμπροτέρων καὶ ὡς μᾶλλον ἀξιοσημείωτος· διότι κατὰ ταύτην οἱ ἀείμνηστοὶ ἡμῶν πρόγονοι οὐ μόνον ἀξιοπρεπῶς τὰ ἐκπαιδευτήρια συντήρησαν, ἀλλὰ καὶ τοσαῦτα περικαλλῆ ἡμῖν κατέλιπον κτίρια· ἀνῆλθον δὲ αἱ κατὰ ταύτην δαπάναι σὺν ταῖς δαπάναις τῆς οἰκοδομῆς τῆς ἐκκλησίας τῶν Ταξιαρχῶν, ἀνεγερθείσης πρὸ δύο ἔτων ἐν συνόλῳ εἰς 462,433 γρόσια, ἀναλογοῦντα εἰς περιπλέον τῶν 400 λιρῶν ὀθωμανικῶν ἑτησίως· ὁ θέλων προσηκόντως νὰ ἐκτιμήσῃ τοὺς κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν δράσαντας προγόνους ἡμῶν ὡς ἀναλογισθῇ ἀπὸ πόσων ἔτων ἤρξατο ἡ οἰκοδομὴ τῆς ἐκκλησίας τῆς γείτονος κοινότητος τοῦ Οὐρκιούπ, καὶ μόλις ἐσχάτως περατωθεῖσα πόσας ἔτι ἑλλείψεις ἔχει!

Σημειωτέον, πρὸς τούτοις, ὅτι κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τῶν κοινῶν τούτων κτιρίων τὰ πλεῖστα τῶν ἡμερομισθίων ἐκερδίζοντο, διότι ἀντὶ ἐργατῶν, εἰργάζοντο οἱ πλείστοι τῶν χριστιανῶν πλούσιοι καὶ πτωχοὶ ἀδιακρίτως.

Κατὰ τὴν Βανπερίοδον αἱ ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων δαπάναι ἀπὸ τοῦ 1855—1865 ἀνῆλθον εἰς 176,830 γρ. αἱ δὲ δαπάναι ὑπὲρ τοῦ Συνοδικοῦ, ἤτοι τοῦ κτιρίου ἐν ᾧ τελοῦνται αἱ συνεδρίαί τῆς Δημογεροντίας καὶ τῆς Ἐφοροεπιτροπῆς τῶν ἐκπαιδευτηρίων, καὶ ὑπὲρ ἐπισκευῆς τινῶν ἐν τῷ ἀρρεναγωγείῳ ἀνῆλθον εἰς 40,863 γρόσια. Τὸ οἰκοδόμημα τοῦτο, τὸ σεμνὸν τῆς Θέμιδος, καὶ τῆς ζωῆς τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἐνδιαίτημα, ἀνηγέρθη δαπάναις τῆς κοινότητος ἐν ἔτει 1857 ἐπὶ τοῦ ἐπιτρόπου Στεφάνου Ἀδάμ

δράσαντος οὐκ ὀλίγον εἰς τὰ τῆς κοινότητος, ἐπεσκευάσθη δὲ ἐσχάτως.

Μὴ ἀρκουμένοι ὁμως εἰς τὰ κοινωφελῆ ταῦτα μόνον ἔργα ἠθέλησαν νὰ ἐπεκτείνωσι τὸν κύκλον τῶν κοινῶν καταστημάτων· κατὰ τὸν Αὐγουστον ὅθεν τοῦ ἔτους 1856 συνέστησαν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ἐκκλησίαις τῆς κοινότητος ἴδιον ταμεῖον καλούμενον κοινῶς «Κάσσα πτωχῶν»· αἱ ὑπὲρ τούτου εἰσπράξεις εἴτε ἐκ δύο δίσκων περιερχόμεναι κατὰ πᾶσαν Κυριακὴν εἴτε ἐκ διαθηκῶν ἀπέβλεπον εἰς βοήθειαν πρὸς πτωχοὺς οἰκογενειάρχας κατὰ τὰς ἐορτάς τοῦ Μ. Πάσχα καὶ τῶν Χριστουγέννων, ἵνα καὶ οὗτοι οἱ ἀπόκληροὶ τῆς Μοίρας χαίρωσι κατὰ τοιαύτας χραιμάτους ἡμέρας. Πρὸς τούτοις ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τούτου σκοποῦ ἐν ἔτει 1867 ἀνηγέρθη κλίβανος τῆς κοινότητος διὰ δαπάνης 4,000 γροσίων, ἐν ἔτει δὲ 1869· ξενῶν διὰ δαπάνης 22,827 γροσίων ὧν αἱ 13,706 ἐχορηγήθησαν παρὰ τοῦ συμπατριώτου ἡμῶν Χρήστου Φεγγαρίνα.

Τὸ δωρητήριον ἔγγραφον τοῦ ἀειμνήστου δωρητοῦ ἀποπνέει ἄρωμα φιλανθρωπίας, καὶ ἀποδεικνύει τρανῶς τὸν ἐνθερμον πρὸς τὰ καλὰ ζῆλον τῶν τότε προγόνων ἡμῶν. Τὸ ταμεῖον τοῦτο ἑτησίως διένειμε βοήθειαν περὶπου 3,000 γροσίων κατὰ μέσον ὄρον ὑπὲρ τῶν ποικίλων ἀναγκῶν τῶν πτωχῶν. Ἐν τοῖς τελευταίοις δὲ χρόνοις μὴ ἀνταποκρινόμενον προσηκόντως πρὸς τὸν ἀρχικὸν αὐτοῦ σκοπὸν, καθόσον μάλιστα τὸ πλεῖστον τοῦ ἀποθεματικοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου συνιστάμενον ἐκ δανείων καθυστερομένων, οὐδὲν παρείχε ἔσοδον, συνεχωνεύθη μετὰ τοῦ ταμείου τῆς Μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου, οὗ τινος ὁ ἱερὸς σκοπὸς συνταυτίζεται ὡς θὰ μάθωμεν κατωτέρω. Κατὰ ταύτην τὴν περίοδον ἐκαλύφθησαν ἐπίσης τὰ διὰ τὰς προ-

προειρημένας οικοδομὰς γενόμενα δάνεια, ἐσηματίσθησαν νέα ἀποθεματικά κεφάλαια ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν ἐκκλησιῶν, συνεστήθη δ' εἰρημένος σύνδεσμος ἐπ' ὀνόματι τοῦ «Ἰωάννου Προδρόμου». Περί τῶν κεφαλαίων τούτων καὶ τῶν ἔργων τοῦ «Ἰωάννου Προδρόμου» θὰ πραγματευθῶμεν κατὰ τὴν Γ'νν περίοδον. Περί τὰς ἀρχὰς τῆς περιόδου ταύτης πρὸς ἀντικατάστασιν τῆς εἰρημένης ἐκ δέκα πέντε γροσίων τακτικῆς ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων συνδρομῆς, κοινῇ γνώμῃ τῶν πατριωτῶν ἀπεφασίσθη νὰ προσφέρῃ ἐτησίως ἐκάστη συνοικία περὶ τὰ 1500 γρόσια ὑπὸ τύπον εἰσιτηρίων, ὡς λέγομεν σήμερον, ἀλλ' εἰσιτηρίων κοινῶν, διότι καὶ οἱ ἔχοντες τέκνα καὶ μὴ, ὑπεχρεοῦντο νὰ καταβάλλωσι τὴν ἀνάλογον τῆς ὕλικῆς αὐτῶν καταστάσεως συνδρομῆν.

Εἰς τὴν προσφορὰν ταύτην προσετίθεντο καὶ τὰ ἀπαιτούμενα ἐκάστοτε ἔξοδα πρὸς ἐπισκευὴν τῶν ὑδραγωγείων τῆς κωμοπόλεως, διότι τὸ διὰ τούτων ρέον ὕδωρ διαυγὲς καὶ ἄριστον ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν ἔχει τὰς πηγὰς αὐτοῦ ἐκ τῶν ὑπρωρειῶν τῶν περὶ τὴν Γοργολὴν βουνῶν, εἰς ἀπόστασιν μιᾶς καὶ ἡμισείας περίπου ὥρας, κατὰ τὰ Ν Α. τῆς κωμοπόλεως ἡμῶν. Ἡ δὲ Γοργολή, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ εἶνε ἐρείπια πόλεως, ἴσως τῶν Βυζαντιακῶν χρόνων, ὡς εἰκάζεται ἐκ τῶν ὀλίγων ἐπιγραφῶν, ἀποτελουμένη ἐκ πυραμιδοειδῶν κόνων καὶ σφραγῶν, λελαξευμένων ἐνθόθεν κατὰ τρόπον περιέργου περιγραφόμενον καὶ ἐν τῇ παρ' ἡμῶν περιγραφῇ τῆς κοιλάδος τοῦ Οὐρκιοῦπ' σώζονται δὲ περὶ αὐτὴν καὶ τάφοι λαρνακοειδεῖς μετ' ὀλίγων ἐπιγραφῶν δημοσιευθησομένων προσεχῶς. Ἐντεῦθεν τὸ ὕδωρ ρεῖ διὰ σωλήνων ἐξ ἀργίλλου, ὀπτῶν, κατασκευαζομένων ἐν τῇ ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης, τοῦ Ἄλυος Ἀβανόζ, ὑποδιοικήσει τοῦ Κιρκαεχίρ, εἰς ἀπόστασιν 4 περίπου

ὠρῶν ἐκ Σινασοῦ. Τὰ πρὸς διόρυξιν τῶν ὑδραγωγείων, ἐπίστρωσιν καὶ σύνδεσιν τῶν σωλήνων δι' ἐλαιοκονίας (Τουρκιστὶ Λουκιοῦν) κατασκευὴν γεφυρῶν ἔξοδα ἀνέρχονται κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν εἰδημόνων εἰς ποσὸν ὑπερβαῖνον ἴσως τὰς 700 λίρας. Τὸ σπουδαῖον δὲ τοῦτο ποσὸν ἐχορηγήθη παρὰ τοῦ μεγάλου εὐεργέτου τῆς κοινότητος ἡμῶν, Σεῖδ Μουσταφᾶ Πασιά, ἐπισκεψαμένου ταύτην ἐν ἔτει Ἐγγείρας 1219 καὶ φιλοξενηθέντος αὐτόθι· διότι ἡ κοινότης ἡμῶν διακρινομένη ἔκπαλαι ἐπὶ φιλοξενίᾳ ἔσχε τὸ εὐτύχημα νὰ φιλοξενήσῃ πάντας τοὺς κατὰ καιρὸν νομάρχας τοῦ νομοῦ Ἰκονίου εἰς ὃν ὑπάγεται. Ἡ εἰρημένη συνεισφορὰ ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων καὶ τῆς ἐπισκευῆς τῶν ὑδραγωγείων φθειρομένων ἐκάστοτε ἐκ τῶν βροχῶν καὶ τῆς καθιζήσεως τοῦ ἐδάφους, ὑπῆρξε ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης μέχρι σήμερον, ἐν τῶν παγίων ἐσόδων δι' ὧν συνετηροῦντο τὰ ἐκπαιδευτήρια, καὶ ὑδρεύετο σύμπασα ἡ χώρα μετὰ τῶν ὀλίγων αὐτῆς κήπων. Εὐκταῖον ὅμως εἶνε, νὰ ἐπιστρωθῶσιν τὰ ὑδραγωγεῖα διὰ σιδηρῶν σωλήνων πρὸς ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν διηνεκῶν ἀκαίρων ἐξόδων καὶ τῆς στερήσεως τοῦ τοσοῦτον ἀναγκαίου ὕδατος.

Εὐέλπιδες ὄθεν ἐνατενίζοντες εἰς τὸ μέλλον, ἄς ἐλπίσωμεν καὶ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σπουδαίου τούτου ἔργου παρὰ τῆς νεωτέρας γενεᾶς.

Ὅστε καὶ τὰ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην γενόμενα ἔργα ὑπὲρ τῶν κοινῶν δὲν εἶνε εὐκαταφρόνητα· αἱ δαπάναι ὑπὲρ τῶν δημοσίων κτιρίων καὶ τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἀνῆλθον ἐν συνόλῳ εἰς 244,520 γρόσια· ἐὰν δὲ εἰς ταῦτα προσθέσωμεν καὶ τὰ σχηματισθέντα ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν ἀποθεματικά κεφάλαια καὶ τὰς λοιπὰς ὑπὲρ τῶν κοινῶν δαπάνας, τὸ ποσὸν ἀνέρχεται εἰς πολλῶν μείζον εἰ μὴ ἄνωτερον τοῦ τῆς προηγουμένης περιόδου.

Κατὰ τὴν Γην περίοδον ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1865—1875 αἱ ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων δαπάναι ἀνῆλθον εἰς 176,110 γρ. Καί-
τοι δὲ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τὸ προσωπικὸν τῶν σχολῶν
ἠύξησε προσληφθείσης ἐν ἔτει 1873 παρθεναγωγοῦ, ἀπο-
φοίτου τοῦ Ἀρσακείου, ἐν τούτοις αἱ δαπάναι δὲν ὑπερέ-
βησαν τὰς τῆς προηγουμένης περιόδου· τοῦτο ἀποδοτέον
οὐχὶ εἰς τὴν κολόβωσιν τοῦ ἀρρεναγωγείου, ἀλλ' εἰς τὸ
γλίσχρον τοῦ μισθοῦ, ὃν ἔλαβον κατ' ἀρχὰς οἱ διδάσκαλοι,
ὡς ὄντες ἅπαντες τέκνα τῆς αὐτῆς πνευματικῆς μητρὸς
καὶ ἀποδίδοντες οὕτω αὐτῇ τὰ τροφεῖα. Κατὰ τὰς ἀρχὰς
τῆς περιόδου ταύτης ἤτοι ἐν ἔτει 1865 δαπάναις τοῦ συμ-
πατριώτου ἡμῶν Βασιλείου Μαράσογλου, πατρὸς τοῦ
γνωστοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐμπόρου Μηναῖ Μαράσογ-
λου, ἀνηγέρθη γέφυρα λιθίνη, συνδέουσα δύο συνοικίας,
καὶ διευκολύνουσα τὰ μέγιστα τοὺς μεταβαίνοντας εἰς τὴν
ἐκκλησίαν τῶν Ταξιαρχῶν· τὸ ἔργον διὰ τε τὴν στερεότητα
τῆς οἰκοδομῆς καὶ τὸ μέγεθος εἶνε ἐκ τῶν σπουδαίων
τεχνικῶν ἔργων· τὸ δὲ ἐπιὸν ἔτος ἀνηγέρθη δαπάναις τῆς
κοινότητος τὸ βόρειον τμήμα τοῦ ἀρρεναγωγείου, συγ-
κείμενον ἐκ πέντε δωματίων εὐαέρων καὶ ἰσαριθμῶν, ἰσο-
γείων καὶ μιᾶς ἐκκλησίας, παρὰ τὴν εἰσοδὸν τῆς σχολῆς,
ἣτις ἐν τοῖς μετέπειτα χρόνοις μὴ γενομένων τῶν ἐγκαι-
νίων μετατρέπη εἰς αἴθουσαν τῶν παραδόσεων. Τὰ ἔλα-
ξουδα τῆς οἰκοδομῆς ἀνῆλθον εἰς 27,412 γροῖσια.

Ἐπειδὴ δὲ ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω τὰ ἐτήσια πλεονάσματα
τῶν ἐκκλησιῶν κατετίθεντο εἰς διαφόρους ὡς ἀποθεμα-
τικά κεφάλαια, οὐ μόνον δὲ οἱ τόκοι αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ
αὐτὰ τὰ λόγῳ δανείου προσωρινοῦ παρεχόμενα ἐκάστοτε
χρήματα καθυστεροῦντο, καὶ εὐρίσκοντο εἰς ἐπισηφαλεῖς τὸ
πλεῖστον ὀφειλέτας, διὰ τοῦτο κατὰ 1871 εἰδικὴ ἐπιτροπὴ
ἀνέλαβε νὰ συγκεντρώσῃ τὰ διακινδυνεύοντα χρήματα καὶ

εἰσπράξῃ ταῦτα· ἀνῆρχοντο δὲ τὰ ἐν λόγῳ κεφάλαια, τῆς μὲν
ἐκκλησίας τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ἄνευ τόκων
εἰς 49,379 γροῖσια· τοῦ ἁγίου Νικολάου εἰς 24,332 ἄνευ
τόκων, μετὰ τῶν τόκων δὲ εἰς 48,197· τῆς δὲ σχολῆς εἰς
35,913 καθατὰ κεφάλαια καὶ τῆς ἐκκλησίας τῶν Ταξι-
αρχῶν εἰς 15,563.

Ἐκ τῶν κεφαλαίων τούτων ἡ εἰδικὴ αὕτη ἐπιτροπὴ ἡ
γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐπιτροπὴ τοῦ Κεντρικοῦ ταμείου
εἰσέπραξε κατὰ διαφόρους καιροὺς διὰ τὰς δαπάναις τῶν
ἐκπαιδευτηρίων περὶ τὰ 61,176 γροῖσια, τὰ δὲ ἄλλα κα-
θυστεροῦνται μέχρι σήμερον παρὰ τῶν ὀφειλετῶν ὡς ἐπι-
σηφῶν τῶν πλείστων. Εὐνόητον τυγχάνει, ὅτι πάντες,
ὅσοι ἐκ κακῆς προθέσεως ἐδανείσθησαν χρήματα ἱερὰ
τῆς κοινότητος, ἵνα καταχρασθῶσι ταῦτα, πάντες ἀνεξαι-
ρέτως εἰσὶν κατὰ τὰ ἀναφερόμενα ρητῶς ἐν τῷ συγγιλίῳ
τῶν ἐκπαιδευτηρίων παρὰ τῆς ἱερᾶς συνόδου καὶ τοῦ ἀοι-
δίμου ἐκείνου πατριάρχου «ἠτιμωμένοι παρὰ πάντα τὸν
βίον, ἄδοξοι καὶ πάσης ἐκκλησιαστικῆς ποινῆς καὶ παι-
δείας ἔνοχοι καὶ ὑπεύθυνοι». Ἐν ἔτει δὲ 1873 τοῦ ἀπο-
θεματικοῦ τῆς πατρίδος κεφαλαίου ἀνελθόντος εἰς 500
λίρας τοῖς μετρητοῖς, οἱ πατριῶται ἠθέλησαν νὰ διαχει-
ρισθῶσι ταῦτα κατὰ τρόπον ἐπωφελεῖ οὐ μόνον διὰ τὰ
ἐκπαιδευτήρια ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἐπούλωσιν χαινούσης
πληγῆς τῆς φίλης πατρίδος ἤτοι τὸν περιορισμὸν τῆς το-
κογλυφίας· διότι οἱ πατριῶται ἡμῶν ἀναγκαζόμενοι πολ-
λάκις ἔνεκα ταξιδίων ἢ ἐκτάκτων ἀναγκῶν, λιμοῦ καὶ
τῶν τοιούτων, νὰ δανείζωνται χρήματα, κατέφευγον εἰς
τοὺς τοκογλύφους τοῦ Οὐρκιοῦπ, οἵτινες ὡς ἄλλαι βδέλλαι
ἀπεμύζουν τὰς ὑλικὰς τῆς χώρας δυνάμεις. Καίτοι δὲ ἡ-
δύναντο νὰ θεραπεύωσι τὰς ἐαυτῶν ἀνάγκας παρὰ τῶν ἐν
Συνασφῶ εὐπόρων, ἐν τούτοις λόγοι φιλοτιμίας ἠνάγκαζον

αὐτοὺς νὰ μὴ ἐκθέτωσι τὴν ὕλικήν αὐτῶν κατάστασιν πρὸς τοὺς ἑαυτῶν πατριώτας. Ἐπὶ τούτῳ ὄθεν συνέστη ἀνώ-
 νυμος ἑταιρεία ἣς τὰ κεφάλαια ἀνήρχοντο εἰς 287 μετο-
 χὰς πραγματικὰς, ἥτοι λίρας Τουρκίας 1435, ὑπολογιζο-
 μένης ἐκάστης μετοχῆς πρὸς πέντε λίρας· ἐκ τούτων αἱ ἑκα-
 τὸν (100) μετοχαὶ ἦσαν ἐκ τοῦ ἀποθεματικοῦ τῆς κοινό-
 τητος κεφαλαίου.

Ἐπὶ τινὰ ἔτη οἱ κάτοχοι τούτων ἐλάμβανον τοκομερί-
 δια· ἐν τούτοις ὅμως αἱ ἐργασίαι τῆς ἑταιρείας ἐπεκτα-
 θεῖσαι ἐκ τῆς ἐξαργυρώσεως τῶν ἐν Σινασῶ ἢ Κων/πόλει
 ἐκδιδομένων συναλλαγματικῶν καὶ εἰς δάνεια οὐχὶ καὶ
 ταῦτα πρόσκαιρα, συνφδὰ τῷ ἀρχικῷ σκοπῷ τῆς συστά-
 σεως, ἀλλὰ διαρκῆ εἰς ἐπισφαλεῖς μάλιστα ὀφειλέτας,
 ἠλατιώθησαν ἐπαισθητῶς καὶ περιτῆλθον εἰς ἔκρυθμόν
 τινὰ κατάστασιν ἕνεκα μάλιστα καὶ τῆς ἀνωμαλίας τοῦ
 χαρτονομίσματος, διὰ τοῦτο δὲ κατὰ τὸ 1893 ἐπῆλθε ἡ
 διάλυσις τῆς ἑταιρείας καὶ ἀνετέθη ἡ ἐξομάλυνσις τῶν ἐκ-
 κρεμῶν λογισμῶν εἰς τὸ Κεντρικὸν ταμεῖον. Ἐν ὅμως
 ἀντὶ τῆς διαλύσεως ἐπῆρχετο ἀναδιοργάνωσις τῆς ἑται-
 ρείας, καὶ ὑπεστήριζον παντὶ σθένει ταύτην οἱ πατριῶται
 ἀποθέμενοι τὰ κατὰ τοὺς χρόνους τούτους κατασπαράσ-
 στοντα τὴν φιλὴν πατρίδα μίση, καὶ ἰδρύετο μάλιστα ἐν
 Σινασῶ κατάστημα προμηθεῖον τὰ ἀναγκασιούντα εἰς ἐ-
 κάστην τῶν εὐπόρων οἰκογενειῶν, θὰ εἶχε σήμερον ἡ πα-
 τρίς κεφάλαια οὐκ εὐκαταφρόνητα, καὶ θὰ ἀντεπεκρίνετο
 ἀξιοπρεπῶς πρὸς τὰς ποικίλους αὐτῆς ἀνάγκας. Περὶ τὰ
 τέλη δὲ τῆς περιόδου ταύτης ἐπειδὴ τὸ προϋπάρχον παρ-
 θεναγωγεῖον δὲν ἠδύνατο ἕνεκα τοῦ στενοῦ τοῦ χώρου
 νὰ ἀνταποκριθῆ πρὸς τὸν προορισμὸν του, διὰ τοῦτο ἡ
 Σ. Δημογεροντία προέβη εἰς τὴν σύστασιν δύο εἰδικῶν
 ἐπιτροπῶν, μιᾶς ἐν Κων/πόλει καὶ τῆς ἑτέρας ἐν Σινασῶ

εἰς τὰς ὁποίας ἀνετίθετο ἡ διὰ κοινοῦ ἐράνου ἴδρυσις
 παρθεναγωγείου τῆς κοινότητος. Τῇ ἀληθείᾳ δὲ σύμπαν-
 τες οἱ πατριῶται ἀπέδειξαν μὲν τὰ φιλόμουσα καὶ εὐγενῆ
 αὐτῶν αἰσθήματα καὶ τὸ κίριον ἀνηγέρθη διὰ δαπάνης
 (93,641) γροσίων, ὧν αἱ 200 λίραι ἐδωρήθησαν ὑπὸ τοῦ
 συμπατριώτου ἡμῶν Χρήστου Γούσου. Ἐν τούτοις ὅμως
 τὸ οἰκοδόμημα, διὰ τὸ ἀκατάλληλον τῆς τοποθεσίας καὶ
 τὰς ἐλλείψεις αὐτοῦ μάλιστα ὑπὸ ὑγιεινὴν ἔποψιν, δὲν
 ἀνταποκρίνεται προσηκόντως πρὸς τὸν προορισμὸν αὐτοῦ·
 τὴν αἰτίαν τούτου ἀποδοτέον μᾶλλον εἰς τὴν ἔλλειψιν
 παρ' ἡμῖν ἐπιστήμονος ἀρχιτέκτονος ἢ εἰς τὰς εὐγενεῖς
 προθέσεις τῶν ἀναλαβόντων τὴν πρωτοβουλίαν κυρίων.
 Ὅστε καὶ τὰ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἔξοδα ἀνερχό-
 μενα εἰς τὸ ποσὸν 297,163 γροσίων μαρτυροῦσιν, ὅτι
 δὲν ἐξέλιπε ὁ πρὸς τὰ καλὰ ζῆλος τῶν πατριωτῶν ἡμῶν.
 Ἡ Διη περίοδος, εἶνε ἡ περίοδος ἐκείνη, καθ' ἣν πάθη καὶ
 μίση διεσπάραιτον τὴν φιλὴν πατρίδα καὶ ἡ συνέχεια γεν-
 ναίων ὑπὲρ αὐτῆς ἔργων ἀνεκόπη. Τίνα τὰ ἀληθῆ αἰτία
 γνωρίζουσι οἱ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐγκύψαντες εἰς
 τὴν μελέτην τούτων ἡμεῖς ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων κρίνον-
 τες ταῦτα γνωρίζομεν μετὰ βεβαιότητος. Ἡ σύμπτωσις
 καὶ ἡ ὁμόνοια ἐγέννησε ἀπὸ τοσοῦτων ἐτῶν ἔργα γενναῖα
 τηλικαῦτα οἷα ἀνωτέρω ἀπρηριθμήσαμεν, οἱ δὲ σπαραγμοί,
 οἱ ἀνευ ὄρισμένης πυξίδος καὶ ὑψηλοῦ φρονήματος δια-
 πληκτισμοὶ ἀνέκοψαν τὸν ροῦν τούτων. Μεθ' ὅλην ὅμως
 καὶ τὴν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην κατατρεύουσαν τὴν
 φιλὴν πατρίδα φαγέδαιναν, τὸ ὑπὲρ αὐτῆς αἰσθημα, δὲν
 ἠδυνήθη νὰ ἀποπνιγῆ, διότι ἡ μὲν ταύτην διέπουσα ὁμὰς
 ἠδυνήθη ἀξιοπρεπῶς νὰ συντηρήσῃ τὰ ἐκπαιδευτήρια διὰ
 δαπάνης 302,353 γροσίων.

Ἐτέρα δὲ ὁμὰς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ἰωάννης Πρό-

δρομος» ἐν ἔτει 1875 ἀνέλαβε νὰ ἐκπαιδεύσῃ ἐν τινι τῶν ἀνωτέρων ἐν Κωνσταντινουπόλει παρθεναγωγείων, παρθεναγωγὸν ὑποχρεωμένην ἀντὶ μικροῦ μισθοῦ νὰ διδάξῃ. Ἐπὶ πενταετίαν ἐν τῷ νεοδημιτῷ ἡμῶν παρθεναγωγείῳ. ἔξεπαίδευσεν, ὄθεν ἐπὶ ἑπταετίαν τὴν κ. Βικτωρίαν Πατρικιάδου δαπανήσασα πενήκοντα (50) λίρας ἑτησίως. Ἡ παρᾶξις ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς φιλανθρωπίας καὶ φιλομουσίας εἶνε ἀξιαίπαινος, ὑπὸ οἰκονομολογικὴν ὅμως ἔποψιν ὑπῆρξε ἀσύμφορος· διότι ἐκ τοῦ τόκου τῶν δαπανηθέντων χρημάτων διὰ τὴν ὑποτροφίαν καὶ μισθοδοσίαν ἠδύνατο ἡ πατρὶς νὰ συντηρῇ ἐπὶ πολλὰ ἔτη καὶ οὐχὶ μόνον ἐπὶ πενταετίαν παρθεναγωγὸν· ἄλλη δὲ ὁμὰς γνωστὴ ὑπὸ τὴν ἑπωνυμίαν «Πρόοδος» ἐν ἔτει 1880 ἔξεπαίδευσεν ἐπὶ ἑξαετίαν ἐν τῇ Παλλάδι νηπιαγωγὸν προσφέρουσα ἑτησίως 15 λίρας· τὸ ὑπόλοιπον τῶν δαπανῶν ἐχρηγοῦντο παρὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Φιλεκπαιδευτικῆς ἀδελφότητος καὶ τοῦ πατρὸς ταύτης, ἦτοι τοῦ σεβαστοῦ ἡμῶν σχολάρχου Α. Ἀγγελίδου· ἡ αὐτὴ ὁμὰς ἔξεπαίδευσεν καὶ Φαρμακοποιόν, τὸν κ. Κυπριανὸν Μενεξόπουλον, ἄνευ ὅμως ὠφελείας τινὸς τῇ πατρίδι· ἐπίσης καὶ Μαίαν, συνετήρησε δὲ τοιαύτην ἐν τῇ πατρίδι ἐπὶ τινὰ ἔτη· καὶ ἐν γένει ἀμφοτέρω τὰ σωματεῖα φιλοτιμῶς ἐργασθέντα ἔπραξαν οὐκ ὀλίγας ἀγαθοεργίας· ἐσχάτως δὲ διαλυθέντα ἦτοι ἐν ἔτει 1892 ἐδωρήσαντο τὴν ἑαυτῶν περιουσίαν συνισταμένην καὶ ἐκ πολλῶν γραμματίων ἐπισφαλῶν ὀφειλετῶν, τῇ πατρίδι πρὸς οἰκοδομὴν κτήματος προσοδοφόρου ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων, περὶ τοῦ ὁποῦ γενήσεται λόγος κατωτέρω· ἐν ἔτει δὲ 1879 ἐξ αἰσθήματος θρησκευτικοῦ ἐπὶ τῆς κορυφῆς βουνοῦ, ἔνθεν προφαίνονται αἱ ἀργυροσκεπεῖς κορυφαὶ τοῦ Ἄργαλου καὶ τοῦ Ταύρου, καὶ ἔνθα ἡ ἐπὶ πενθήμερον πανήγυρις, καὶ τὸ ἔκκεν

λισσόμενον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ θεατοῦ πανόραμα τῆς κοιλάδος τοῦ Οὐρκιοῦπ ἐγκαταλείπουσι ἐντυπώσεις χρηζούσης ἰδίας περιγραφῆς, ἀνηγέρθη ἐκκλησία τιμωμένη ἐπ' ὀνόματι τῆς Παναγίας, ὄθεν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ βουνοῦ. Τὸ ὑπὲρ τῆς οἰκοδομῆς δαπανηθὲν ποσὸν 18,982 γροσίων, ὧν οἱ 4,000 ἐχορηγήθησαν παρὰ τοῦ συμπατριώτου ἡμῶν Δημητρίου Σεράντογλου, τιμᾶ μὲν τὴν εὐσέβειαν τῶν ἀναλαβόντων τὴν πρωτοβουλίαν, ἠδύνατο ὅμως νὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπὲρ τοῦ αὐτοῦ ἱεροῦ σκοποῦ, ἐν τὸς τῆς κοινότητος, ἐν τῇ Μονῇ π. γ. τοῦ ἁγίου Νικολάου· διότι πολλάκις οἱ τοιοῦτοι ναῦσκοι καὶ ὡς κρησφύγετα πρὸς τέλεσιν ἀθεμίτων παρὰ κακούργων χρησιμοποιοῦνται. Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ἡ Ἀναστασία σύζυγος Χ' Πασχάλη ἐδωρήσατο εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν Ταξιαρχῶν 20,000 γροσία, προσερχόμενα ἐκ πωλήσεως διαφόρων αὐτῆς κτημάτων· ἐν ἔτει δὲ 1877 ὁ συμπατριώτης ἡμῶν Δημήτριος Σεράντογλου ἐδωρήσατο εἰς τὴν Μονὴν τοῦ ἁγίου Νικολάου δέκα ἄσπρα, κατάστημα χαβγλαράδικον ἐν Γαλατῇ καὶ τὴν ἄλλην ἐν Σινασῶ περιουσίαν του, εἰς ἐπιπλα καὶ ἀγρούς. Καὶ κατὰ ταύτην ὄθεν τὴν περίοδον οὐκ ὀλίγα ἐγένοντο μὴ ὑπαρχούσης μάλιστα συμπνοίας. Κατὰ τὴν πέμπτην ὅμως περίοδον αἱ περὶ τὰ τέλη τῆς προηγουμένης καὶ τὸς ἀρχὰς τῆς παρούσης διαιρέσεις καὶ διαμάχαι, ἤρξαντο σὺν τῷ χρόνῳ παύουσαι, ἡ δὲ πατρὶς ἀνέλαβε πάλιν τὴν συνέθειαν τῶν γενναίων αὐτῆς ἔργων. Οὕτω δὲ ἐν ἔτει 1890—1891 ἐγένετο μεταρρῦθμισις τῶν ἐκπαιδευτηρίων, ἠῦξησαν αἱ τέως δαπάναι αὐτῶν κατὰ 110 περίπου λίρας Τουρκίας, προσληφθέντων καὶ δύο ἄλλων διδασκάλων, διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γαλλικῆς καὶ Τουρκικῆς καὶ συμπλήρωσιν τοῦ τέως προϋπάρχοντος προγράμματος· ἐν

ἔτος δὲ προηγουμένως διὰ συνδρομῆς καὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει πατριωτῶν ἀνηγέρθησαν ἐν μέσῳ τῆς χώρας, παρὰ τὴν ἀγορὰν καὶ ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ἑπτὰ ἐργαστήρια μεθ' ἑνὸς καφεψείου ἐπ' αὐτῶν, ἀποφέροντα ἑτησίως ἔσοδα περὶ τὰς 45 λίρας Τουρκίας. Τὰ ἄλλα ἔσοδα ὑπὲρ τῆς οἰκοδομῆς τούτων καὶ τῆς ἐπισκευῆς τοῦ Συνοδικοῦ τῆς Δημογεροντίας ἀνήλθον εἰς 45,034 γρόσια, ἐν ἔτει δὲ 1893 τὸ πρὸ 5 ἔτων ἰδρυθὲν καὶ διαλυθὲν κατὰ τὸ 1892 σωματεῖον τοῦ Ἑλέους ἀνέλαβε δι' εἰδικῆς ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ νέων τῶν πλείστων, νὰ ἀνεγείρῃ ἐν τῇ πατρίδι λουτρῶνα, οὔτινος ἢ ἔλλειψις καθίσταται ἐπαισθητὴ ὁσημέραι πρὸ πάντων διὰ ἰσχυροῦς λόγους ὑγείας καὶ ἠθικῆς.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἀρξάμενη τοῦ ἔργου διὰ κεφαλαίον τοῦ Ἑλέους ἀνερχομένου εἰς 13,550 γρόσια, ἠδυνήθη φιλοτίμως καὶ φιλοπόνως ἐργασθεῖσα νὰ ἀγάγῃ εἰς πέρας διὰ δαπάνης (700) ἑπτακοσίων περὶ λίρων κίτριον περικαλλές, ἀληθὲς ἐγκαλλώπισμα τῆς πατρίδος, καὶ καύχημα ἰδίᾳ τῆς νεολαίας. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ Μονὴ τοῦ ἁγίου Νικολάου, καίτοι ἐλάμβανε παρὰ τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν τοσαῦτα δωρήματα ἑτησίως, ἐν τούτοις πολὺ ὀλίγας ὠφελείας παρέσχε τῇ πατρίδι, καὶ τοῦτο διότι ἡ γεωργία τῶν ἐκ δωρημάτων γαιῶν αὐτῆς κακῶς ἐκτελουμένη ἀπέφερε ἀντὶ κέρδους περὶ τὰς 30 λίρας κατὰ μέσον ὄρον ζημίαν ἀπὸ πενήκοντα καὶ ἐπέκεινα ἔτων διὰ τοῦτο ἡ Σ. Δημογεροντία ἀνέθηκε τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν γαιῶν τῆς Μονῆς καὶ προαγωγὴν τῆς γεωργίας εἰς εἰδικὴν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴν.

Ἐπίσης τὰ διαλυθέντα κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος σωματεῖα «Ἰωάννου Προδρόμου» καὶ «Προόδου» ἀνήγειραν ἐκ τῶν εἰσπραχθέντων κεφαλαίων αὐτῶν ἀνερχομένων εἰς 450 πε-

ρίου λίρας, τὸ ἀποτεφρωθὲν κτήμα τῆς Σχολῆς ἐν Οὐν Καπὰν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀποφέρον ἑτησίως περὶ τὰς 48 λίρας. Αἱ κατὰ τὴν περίοδον λοιπὸν τούτην δαπάναι ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων οὐ μόνον ὑπερέβησαν τὰς τῶν προηγουμένων περιόδων ἀνερχόμεναι ἐν συνόλῳ μετὰ τῶν ἐξόδων τοῦ ἐπιόντος ἔτους εἰς 306,802 γρόσια, ἀλλὰ καὶ τρεῖς προσοδοφόρα κτήματα ἀνηγέρθησαν, δι' ὧν ἐψηφασίσθη κατὰ μέγα μέρος ἡ συντήρησις τῶν ἐκπαιδευτηρίων. Ἄλλ' ἔπειδὴ διὰ τὰ εἰρημένα κίτρια ἐγένοντο καὶ δάνεια, διὰ τοῦτο τὰ ἐκπαιδευτήρια ἡμῶν περιῆλθον οἰκονομικῶς εἰς ἀμηχανίαν τινά. Χάρις ὅμως εἰς τὸ λαγεῖον 1000 γραμματίων ἀξίας ἐνὸς ἀργυροῦ Μετζιδιῆ ἠδυνήθησαν νὰ ἐξέλθωσι τῆς ἀμηχανίας ταύτης καὶ νὰ συντηρηθῶσι ἀξιοπρεπῶς. Πρὸς τούτοις ἔπειδὴ ἡ ὑγεία εἶνε τὸ πρῶτιστον ἀγαθὸν διὰ τοῦτο πρὸ ἔτους προσελήφθη καὶ ἱατρὸς τῆς κοινότητος, ὁ κ. Γεώργιος Ἀντωνιάδης ἐκ Μουταλάσσης, ἐπιστήμων πτυχιούχος ἀπολαύων τῆς γενικῆς τῶν πατριωτῶν ἐκτιμῆσεως καὶ ἀγάπης.

Διὰ ταῦτα συνετέλεσε τὰ μέγιστα πλὴν τῆς Δημογεροντίας καὶ ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐφοροεπιτροπὴ, εἰσπράξασα πολλὰ ἐκ τῶν καθιστερουμένων πρὸς τὴν κοινότητα χρεῶν, διοργανώσασα θεατρικὴν παράστασιν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ φιλομούσου ἡμῶν πατριώτου Προδρόμου Βασιλείαδου, ἑτησίως χορηγοῦντος καὶ 10 λίρας Τουρκίας, διανείμασα τὰ εἰρημένα λαγεῖα, εἰσπράξασα οὐκ ὀλίγας συνδρομὰς διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἐκπαιδευτηρίων καὶ ἐκ τοῦ πλεονάσματος δαπανήσασα διὰ τὴν ἐν Οὐν Καπὰν οἰκοδομὴν τῶν 10 ἄσπρων περὶ τὰς 110 λίρας Τουρκίας.

Τὸ τελικὸν συμπέρασμα τῶν προεκτεθέντων εἶνε τὸ ἑξῆς: ἡ Χώρα ἡμῶν κατὰ τὸ πενήκονταετὲς τοῦτο διὰ

στημα δαπανήσασα ἐν συνόλῳ ὑπὲρ τῶν ἐκπαιδευτηρίων μὲν γρόσια 1,079,792, ὑπὲρ τῶν κοινῶν καταστημάτων γρόσια 714,592, ἐξασφάλισασα κατὰ μέγα μέρος τοὺς πόρους τῆς συντηρήσεως τῶν ἐκπαιδευτηρίων αὐτῆς, συντηροῦσα ἰατρὸν τῆς κοινότητος, ἐπισκεπτόμενον δωρεὰν τοὺς πτωχοὺς, πέντε ἱερεῖς καὶ ἄλλοτε ἕξ, ἀπολαμβάνοντας ἐτησίως περὶ τὰς πενήντα λίρας κατὰ μέσον ὄρον καὶ τοὺς ἀναγκαιοῦντας ὑπηρέτας διὰ τὴν καθαριότητα καὶ τάξιν τῶν δημοσίων καταστημάτων, συντηροῦσα μικρὸν πτωχοκομεῖον διὰ τοὺς ξένους ἀναπήρους καὶ ἱερεῖς ἐν τῷ κατὰ τὴν Μονῆς τοῦ ἁγίου Νικολάου, πληρώνουσα τακτικῶς τοὺς φόρους αὐτῆς ἀνερχομένους εἰς 68,200 γρόσια ἤτοι 39,500 γρόσια διὰ τὸν στρατιωτικόν, 28,700 διὰ τὸν κτηματικὸν φόρον, καὶ τὸν τοῦ ἐπιτηδεύματος, 4,000 διὰ τὴν ἐπιχορήγησιν τοῦ ἀρχιερέως, μὴ συγκαταριθμοῦσα μεταξὺ τῶν γνησίων αὐτῆς τέκνων φονεῖς, κλέπτας καὶ ἐν γένει κακούργους, διεξάγουσα ἐμπόριον ἐν Κωνσταντινουπόλει, φημιζόμενον ἐπὶ τιμιότητι καὶ ἀκεραιότητι χαρακτηρὸς, φιλοτίμως ὑποδεχομένη καὶ ξενίζουσα τοὺς ξένους καὶ ἀμιλλωμένη πρὸς τὰς πέριξ κοινότητας, νὰ ὑπερβῇ ταύτης, εὐλόγως κατέχει θέσιν ἐπίζηλον ἐν ταῖς πέριξ κοινότησι καὶ κέκτηται τὰ στοιχεῖα κοινωνίας πεπολιτισμένης ἐν τῷ κέντρῳ τῆς Καππαδοκίας. Ὁφείλει δὲ πάντα ταῦτα εἰς τὰς κατὰ καιροὺς Δημογεροντίας αὐτῆς, ἰθυνοῦσας μετὰ φιλοπατρικῆς πείρας καὶ συνέσεως τὰ τῆς κοινότητος, εἰς τοὺς ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη ἐκ τῆς αὐτῆς πατρίδος λειτουργοὺς τῶν κοινῶν αὐτῆς καθιδρυμάτων, εἰς πάντα ἐν γένει τὰ τέκνα αὐτῆς, ἅτινα ὡς ὑψίστην αὐτῶν εὐδαιμονίαν ἐθεώρησαν, τὴν ἀνάδειξιν τῆς πατρίδος καὶ τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ὡς γνωστὰ τοῖς πλείστοις ἡμῶν καὶ μὴ δυνάμενα εἰς τὴν μικρὰν ταύτην πραγμα-

τείαν νὰ δημοσιευθῶσι παραλείπονται ἐπὶ τοῦ παρόντος. Μεθ' ὅλα ὁμως ταῦτα ἔχομεν καὶ ἑλλείψεις, τὸς ὁποίας ἐν τῷ μέλλοντι ἐλπίζομεν, ὅτι καὶ οἱ σύγχρονοι τῶν εὐπορούντων ἡμῶν πατριωτῶν βαίνοντες ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ἀειμνήστων πατέρων αὐτῶν, θὰ ἐξασφαλίσωσι διὰ κληροδοτημάτων τὴν ἐν τῷ μέλλοντι ἀξιοπρεπῆ συντήρησιν τῶν ἐκπαιδευτηρίων, ἅτινα ὡς γνωστὸν ἐτησίως παρουσιάζουσι καὶ ἑλλειμμα καλυπτόμενον δι' ἐκτάκτων συνδρομῶν, καὶ ἀναγραφῶσι καὶ τὰ ὀνόματα τούτων χρυσοῖς γράμμασι ἐν τοῖς δέλτοις τῆς ἀθανασίας!

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΡΗΣΤΙΑΝΣ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΙΣ ΤΩ ΣΕΒΑΣΤΩ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩ

Κυρίω ΑΝΑΣΤΑΣΙΩ ΑΓΓΕΛΙΔΗ

Ἐπὶ τῇ εικοσιπενταετηρίδι τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ.

Σεβαστὲ διδάσκαλε,

Εἰκοσιπέντε ἐτῶν γόνιμος διδασκαλία σπαρεῖσα εἰς ἔ-
δαφος κατάλληλον τοσοῦτον ἑκαρποφόρησεν, ὥστε ἀνέ-
δειξε τὴν Σινασὸν πρυτανεύουσαν ἐπὶ προαγωγῇ κοινοτικῇ
καὶ ἐπὶ πολιτισμῷ μεταξὺ τῶν πέριξ κωμοπόλεων καὶ
πόλεων. Εἰς τὴν τοιαύτην κατάστασιν βεβαίως συνετέλε-
σαν καὶ ἄλλα στοιχεῖα, πλὴν καὶ πανθομολογούμενον ὅτι
κατὰ μέγα μέρος ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τόπου ὀφείλεται δι-
καίως εἰς τὰ τῆς διδασκαλίας ὑμῶν νάματα. Ἀγαλλόμε-
νος, εὐφραινόμενος καὶ ὑπερηφανεύομενος σὺν τοῖς
ἄλλοις ἐπὶ τῷ εὐτυχῇ τούτῳ γεγονότι καὶ δεόμενος ἐνδο-
μύχως τοῦ Ὑψίστου, ὅπως διατηρῇ τὴν πολύτιμον ὑμῶν
ὑπαρξιν εἰς πολλὰς ἐτῶν περιόδους ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρί-
δος, εὐχομαι ὅπως οἱ κάτοικοι τῆς Σινασοῦ δαδουχού-
μενοι παρ' ὑμῶν, μυσταγωγούμενοι δὲ ὑπὸ τῆς τοῦ Ἀσκλη-
πιοῦ θείας τέχνης καθέξωσι σῶμα ὑγιὲς ἐντὸς ψυχῆς ὑ-
γιοῦς «Corpus sanus in animo sano.»

Γ. Ἀντωνιάδης

Ἴατρος

ΔΟΚΙΜΙΟΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ
ΚΑΙ ΘΝΗΣΙΜΟΤΗΤΟΣ

Ἔτος παρήλθεν ἤδη ἀφ' οὗ ἐκλήθημεν ὡς κοινοτικὸς
ἱατρός τῆς γραφικῆς κωμοπόλεως Σινασοῦ καὶ ἀναλαμβάνο-
μεν τῇ παροτρύνσει φίλων στατιστικὴν περιγραφὴν αὐ-
τῆς καὶ τῶν πέριξ ὑπὸ ἔποψιν ὑγιεινῆς καὶ θνησιμότητος.
Πόσον ὁμως τὸ ἔργον δυσχερὲς οἴκοθεν ἐννοεῖται· καὶ
διότι ἀκριβῆς στατιστικὴ ἀδύνατον νὰ κατασρωθῇ ὡς ἐκ
τῆς παρ' ἡμῖν ἐλλείψεως ληξιαρχικῶν βιβλίων καὶ διότι
καὶ ἱατρικῶς ἡ τοιαύτη στατιστικὴ ἀφίνει πολλὰ τὰ desi-
derata καὶ καθότι ἅπαντες οἱ ἀσθενεῖς δὲν ὑποβάλλονται
ὑπὸ τὴν περίθαλψιν ἑνὸς καὶ μόνου ἱατροῦ, καὶ καθότι
ἕτεροι οὐδαμῶς ὑποβάλλονται εἰς ἱατρικὴν περίθαλψιν
καίπερ νοσοῦντες, καὶ καθότι ἡ στατιστικὴ ἑνὸς καὶ μόνου
ἔτους εἶναι ἀνεπαρκῆς πρὸς λύσιν σπουδαίων ὑγιεινῶν
ζητημάτων. Ταῦτα πάντα ἐν ᾧ καλῶς ἔχοντες καὶ κατα-
νοοῦντες τὸ βεβιασμένον ἅμα καὶ ἐλιπές τῆς περιγρα-
φῆς καὶ ἐξαιτούμενοι ἐπὶ τούτοις τὴν συγγνώμην τῶν
κυρίων ἀναγνωστῶν, προβαίνομεν εἰς τὴν δημοσίευσιν
τοῦ δοκιμίου τούτου τῆς στατιστικῆς πεποιθότες ὅτι ἡ
τοιαύτη περιγραφὴ ἐν τῷ μέλλοντι θέλει χρησιμεύσει ὡς
ἀρχὴ καὶ ἀφετηρία γονιμωτέρων ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν
παρ' ἄλλων τε συναδέλφων καὶ παρ' ἡμῶν. Ἡ στατιστικὴ
ἡμῶν ἀφορᾷ ἀπάσας τὰς περιπτώσεις, καθόσον αὐταὶ πε-
ριέπεσον ὑπὸ τὴν ἀτομικὴν ἡμῶν ἀντίληψιν.

Ἡ Σινασὸς οἰκεῖται περίπου ἐκ 550 οἰκιῶν χριστιανι-
κῶν καὶ 150 ὀθωμανικῶν, διαιρεῖται εἰς τέσσαρας συνοικί-
κλας : τὴν τῆς Νέας Συνοικίας, Γαβρᾶ, Λουλᾶ καὶ Κήπου.

Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶναι ἀρκούντως ὑγιεινόν, ἡ δὲ τοπο-

θεσία γραφική και χαρίεσσα. Κῆποι λαμπρότατοι, ἔνθα πολλάκις βλέπει τις τὰς θυγατέρας τῆς Εὔας καταγινόμενας μετὰ πολλῆς ἕξεως και ἐπιμελείας περὶ τὰ χαλεπὰ μὲν, πλὴν πολλὴν εὐεξίαν παρέχοντα τῷ σώματι τοῦ ἀγροτικοῦ βίου ἔργα και ἔνθα πολλάκις ἡ χαρίεσσα νεολαία μετὰ ἡδύτητος και τρυφῆς πολλῆς ἀκούει τὸν περιπαθῆ και ἄλλοτε ἐνθουσιώδη και μονότονον ἔστιν ζτε ἦχον τοῦ Ὀρφέως και τοῦ Λίνου (!). Ὁ χαρακτήρ τῶν κατοίκων, σχεδὸν πάντων, εἶναι εὐθυμος, ἐκτὸς τῶν περὶ τὴν διοίκησιν τοῦ τόπου ἀσχολουμένων, παρ' οἷς συνήθως ἐπιπολάζει ἡ ἀθυμία· λέγομεν εὐθυμος, καθότι τοῦτο πρὸ πάντων ἐξαρτᾶται παρ' αὐτοῖς ἐκ τοῦ εἶδους τοῦ βίου, ὃν διάγουσι και διότι ἅπαντες σχεδὸν οἱ ἐν Κων/πόλει διατρέβοντες τὸν βίον και ἐκεῖθεν ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν και μὴ ἔχοντες τι κάλλιον νὰ πράξωσι ἐκτρέπονται εἰς διασκεδάσεις και διότι ὁ Ρωμῶς ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ καλοπέραςι. Τὸ ὕδωρ τῆς Σινασοῦ εἶναι καλόν, διαυγές και ὑγιεινόν· περίξ μάλιστα τῆς Σινασοῦ ὑπάρχουσι και μεταλλικὰ ὕδατα μεγάλως φημιζόμενα και δικαίῳ τῷ λόγῳ, ὅπως και ἡμεῖς αὐτοὶ παρατηρήσαμεν και ἐπειραμαίσοθημεν ἐπὶ πολλῶν, ὡς πρὸ πάντων τὸ ἐν Σιτικλὶ δερὲ παρὰ τῷ Προκοπίῳ ἀλκαλικὸν ὕδωρ, προσφορώτατον πρὸς παθήσεις στομάχου και νεφρῶν. Διὰ τῆς ἐπὶ μακρὸν χρήσεως τοῦ ὕδατος τούτου εἶδομεν παρὰ πτωχῆ γυναικὶ ἀσκήτιν ἔχουση, ἐπελθοῦσαν ἐντελῆ θεραπείαν. Ἐπιφυλασσόμεθα νὰ γράψωμεν ἐκτενεστέραν περὶ τῆς χημικῆς συστάσεως και χρήσεως και δράσεως τοῦ ὕδατος τούτου ἐν ἰδιαιτέρῳ πραγματεία. Ὅμοίως ὕδωρ μεταλλικὸν ὑπάρχει και παρὰ Μιμισὸν και ἀλλαχόσε. Διὰ τῆς παρουσίας των πολλοὶ νέοι παρ' ἡμῖν τιμῶσιν ἰδίᾳ τὸ ἐν Σιτικλὶ δερὲ μεταλλικὸν ὕδωρ και ἀναμιζαντες αὐτὸ οἶνω ἡδύνουσι

φάρυγγα και γαργαρεῶνα, ὁπότε και ἔχει τις ἔμπροσθεν αὐτοῦ φυσικὸν καμπανίτην ἀφρίζοντα.

Κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα, δηλονότι ἀπὸ 5 Φεβρουαρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1893 περιεθάλαμεν ἐν συνόλῳ 197 ἀσθενεῖς, παρέστημεν δὲ εἰς τοκετοὺς ἕξ.

Τοκετοί. Τέσσαρες ἕξ αὐτῶν ἦσαν φυσιολογικοί· παρὰ μιᾷ μόνῃ πασχούσῃ ἐκ δυστοκίας ἐγένετο διάτρησις τοῦ κρανίου τοῦ ἐμβρύου, κένωσις τῆς ἐγκεφαλικῆς οὐσίας και εἶτα ἐξαγωγή τοῦ ἐμβρύου, διὰ τοῦ ἐμβρυολοκοῦ. Ἡ μήτηρ ἐσώθη και ἀπολαμβάνει ἄκρας ὑγείας. Τὸ ἕτερον περιστατικὸν ἐπρόκειτο περὶ διδύμου τοκετοῦ, τοῦ μὲν ἄρρενος τοῦ δὲ θήλεος· και τὸ μὲν ἄρρεν πρὶν ἢ παραστώμεν ἡμεῖς κατὰ τὸν τοκετὸν ἐξῆλθε τεθνεός, τὸ δὲ θῆλυ κατόπιν ἐξελθὸν ἐλέγησε. Ἐκ τῶν γεννηθέντων βρεφῶν ἐν μόνον ὑπῆρξεν ἄρρεν, τὰ πάντα δὲ ἦσαν ἀρτιμελῆ.

Ἐνταῦθα χάριν περιεργείας και σπανιότητος ἀναφέρομεν και τὸ ἐκ τοῦ χωρίου Τζεμηλ προσενεχθὲν ἡμῖν τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὸν τοκετὸν ἄρρεν βρέφος ἄνευ ἀφεδρῶνος, παρουσιάζον ἕτερον και ἔμετον και μετεωρισμὸν κοιλίας. Τὸ πτωχὸν ἐκεῖνο βρέφος οὐδὲ ἕχνος ἀφεδρῶνος παρουσιάζον, ἔπασχεν ἐξ ἀτελοῦς ἀναπτύξεως τοῦ ὀρθοῦ ἐντέρου. Διὰ καταλλήλου ἐγχειρήσεως ἀφοῦ προεχωρήσαμεν διὰ τοῦ μαχαιρίου εἰς βάθος 12 ὑφεκατοστομέτρων, ἡδυνήθημεν νὰ εὐρωμεν τὸ ἔντερον ὅπερ και προσελκύσαντες συνεροάψαμεν τῷ δέρματι, εἶτα δὲ προέβημεν εἰς τὴν τομὴν τοῦ ἐντέρου. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐγχειρήσεως ὑπῆρξαν εὐχάριστα και ἄχρι τῆς ὥρας τὸ μικρὸν ἐκεῖνο βρέφος ἀπολαμβάνει ἄκρας ὑγείας, ἀποκατασταθείσης τῆς φυσικῆς πορείας τῶν περιττωματικῶν οὐσιῶν.

Ἀσθενεῖς. Ἐρρέθη ἀνωτέρῳ ὅτι κατὰ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα περιεθάλαμεν ἐν συνόλῳ 197 ἀσθενεῖς.

Εἰς τὸν ἀριθμὸν τοῦτον συγκαταριθμοῦνται καὶ οἱ ἀσθε-
νεῖς τῶν περίξ χωρίων καὶ τὰ αὐτὰ κατὰ τὴν πορείαν τοῦ
ἔτους ἐπανελημμένως προσβληθέντα ἄτομα, καὶ οἱ πλη-
ρώσαντες καὶ οἱ μὴ, οἱ δυστροπήσαντες. Ἐκ τῶν 197
τούτων ἀσθενῶν, οἱ μὲν 176 εἰσὶν ἀσθενεῖς Σινασοῦ,
οἱ ἐπίλοιποι 21 διανέμονται ὡς ἑξῆς : Προκοπίου 5, Τζε-
μὴλ 5, Νεαπόλεως 4 καὶ Ἀραβισσοῦ 3.

Οἱ ἀσθενεῖς Σινασοῦ διανέμονται κατὰ συνοικίας ὡς
ἑξῆς : Νέας Συνοικίας 56, Κήπου 46, Γαβρᾶ 38 καὶ
Λουλᾶ 36. Ἐκ τοῦ συνόλου ἀριθμοῦ τῶν 197 ἀσθενῶν,
83 ἦσαν ἄρρενες καὶ 114 θήλεις. Παιδιά, δηλονότι ἀπὸ
ἡλικίας μηνῶν τινῶν μέχρι ἡλικίας 8 ἐτῶν ἠοδήθησαν
ἐν συνόλῳ 46, ἐξ ὧν 19 ἄρρενα καὶ 27 θήλεα.

Θνησιμότης. Ἐκ τῶν 197 ἀσθενῶν, θανάτους ἔσχομεν
ἐν συνόλῳ 18, ἐξ ὧν 8 ἄρρενες καὶ 10 θήλεις. Οἱ θανόν-
τες κατὰ συνοικίας ταξινομοῦνται ὡς ἑξῆς : Γαβρᾶ 5,
Κήπος 4, Λουλᾶ 4, Νέα Συνοικία 4, Προκόπιον 1. Ἐκ
τῶν 18 θανάτων, 2 ἀπέθανον ἐξ ἀποφράξεως τῶν ἐντέ-
ρων (occlusion intestinale), 2 ἐκ καρκίνου, ἡ μὲν τῆς
μήτρας, ἡ δὲ τοῦ ὀφθαλμοῦ, εἷς ἐκ κατάγματος τοῦ κρο-
ταφικοῦ ὀστοῦ συνεπείᾳ πτώσεως ἐξ ὕψους πέντε περίπου
μέτρων ἐπὶ λιθοστρώτου ἐδάφους καὶ τὸ ὅποιον κατάγμα
ἐπέφερον αἰμορραγίαν τῆς μέσης μηνιγγικῆς ἀρτηρίας, ἐν
μικρὸν κοράσιον ἐκ γρίπης, 1 ἐξ ὄγγου τοῦ ἐγκεφάλου
πιθανῶς φύσεως σφιλιδικῆς, 1 μικρὸν ἄρρεν βρέφος ἐκ
τριχοειδοῦς βρογχίτιδος, 1 μικρὸν κοράσιον ἐπίσης ἐκ τρι-
χοειδοῦς βρογχίτιδος, 1 ἐκ κατάγματος ἀστραγάλου ἐπιπε-
πλεγμένου (Προκοπίου), 1 ἐκ παθήσεως καρδιακῆς, 1 ἐκ
γαστροεντερίτιδος, 1 κοράσιον δετὲς ἐκ μηνιγγίτιδος, 1
κοράσιον ἐπίσης δετὲς ἐκ λευκωματουρίας καὶ 4 ἐκ φυμα-
τιώσεως.

Κατὰ μῆνας οἱ ἀσθενεῖς ταξινομοῦνται ὡς ἑξῆς Φεβρ.
37, Μάρτιος 29, Ἀπρίλ, 15, Μάιος 26, Ἰούνιος 18, Ἰ-
ούλιος 10, Αὐγούστος 19, Σεπτέμ. 15, Ὀκτώβ. 9, Νοέμβ.
6 καὶ Δεκέμβριος 13.

Ὡς πρὸς τὰ νοσήματα οἱ 197 ἀσθενεῖς ταξινομοῦνται
ὡς ἑξῆς :

Ἐκ Γρίπης (ἐνφλουέντζας) προσεβλήθησαν 25, ὧν τὸ
πλεῖστον παιδιά, σημειωτέον ὅτι, ἡ ἐπιδημία εἶχε χαρα-
κτῆρα ἡπιον καὶ μορφὴν συνήθως βρογχικὴν.

Ἐκ Βρογχίτιδος 14, ὧν τὰ πλεῖστα μικρά παρατη-
ροῦμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἐπιδημία τῆς γρίπης ἐν ᾧ κατὰ
τὸ παρελθὸν ἔτος προσέβαλλε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν βρε-
φικὴν ἡλικίαν, ἐφέτος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺν προσβάλλει τὴν ἀν-
δρικήν παρατηρεῖται δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι αἱ γυναῖκες προσ-
βάλλονται πλεῖστον καὶ σοβαρώτερον τῶν ἀνδρῶν. Τὴν
εἰς τὴν παιδικὴν ἡλικίαν συχνότητα βρογχιτίδων παντοίας
φύσεως ἀποδίδομεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἐκ τῆς
ἀποτόμου θερμότητος, ἢ κάλλιον εἰπεῖν εἰς τὴν ἐκ τοῦ
ταντουρίου εἰς τὸ ψυχὸς μετάβασιν.

Ἐκ Χλωροαναιμίας 10. Νόσημα τοῦ αἰῶνος καὶ τῆς
μόδας.

Ἐκ Φυματιώσεως (φθίσις) 9. Παρατηρεῖ τις ὅτι ἀν
ἀφαιρέσωμεν τὴν Γρίπην ὡς νόσον ἐπιδημητικὴν καὶ
τὴν Χλωροαναιμίαν ὡς νόσον τῆς μόδας, τὴν πρώτην θέ-
σιν κατέχει ἡ βροτολοιγὸς νόσος.

Ἐκ Γαστροεντερίτιδος 8. Τὰ πλεῖστα παρατηρήθησαν
εἰς μικρὰ παιδιά, αἰτιολογοῦνται δὲ ἐκ τῆς κακῆς διαίτης,
τῆς κακῆς ποιότητος τοῦ γάλακτος τῶν μητέρων καὶ τῆς
ἐποχῆς τοῦ ἔτους.

Ἐξ Ἐντερικοῦ κατάρρου 8 Κυρία ψηλαφητὴ αἰτία
φαίνεται ἡ κατάχρησις διαίτης.

Ἐξ Ὑστερισμοῦ 8. Πάντες οἱ πάσχοντες εἰσὶ γυναῖκες ἐκτὸς ἐνός. Ἐνταῦθα καλὸν θεωροῦμεν νὰ ἐξηγήσωμεν τοῖς ἀναγνώσταις, ὅτι ὑπὸ ἐπιστημονικὴν ἔποψιν ἡ λέξις ὑστερισμὸς δὲν ἔχει τὴν παρὰ τοῦ λαοῦ συνήθως διδομένην σημασίαν τῆς νυμφομανίας, καθότι καὶ εἰς ἄνδρας ἀπαντᾶται, ἀλλ' ἀπλῶς εἶναι νόσημα τῶν νεύρων, συνιστάμενον εἰς ἐκτροχίασιν τῶν λειτουργιῶν ἰδίᾳ τοῦ κεντρικοῦ νευρικοῦ συστήματος.

Ἐκ Ρευματισμῶν δξέων καὶ χρονίων 7. Ἴσως αἰτιολογοῦνται ἐκ τοῦ εἴδους τῆς ἐργασίας ἢ μᾶλλον ἐκ τῆς ὑγρᾶς διαμονῆς ἐν Κων/πόλει.

Ἐκ Γαστραλγίας 7. Αἰτιολογία, κατάχρησις διαίτης καὶ νευρικῆ κρᾶσις.

Ἐκ Συφιλίδος 5. Ὡς βλέπει τις ἐν τῇ στατιστικῇ ἡμῶν ἢ ἀφροδισία αὕτη λώβη κατέχει κακόζηλον, ἵνα μὴ εἴπωμεν ἐλίξηλον θέσιν. Δὲν γνωρίζομεν ἂν οἱ πάσχοντες μετέφερον αὐτὴν ἐκ Κων/λεως ἢ ἐκ Προκοπίου. Ἡ μικρὰ ἡμῶν αὕτη στατιστικὴ δὲν μᾶς ἐπιτρέπει ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ ἐκφέρωμεν γνώμην ἀσφαλῆ, ἐν τούτοις κλίνομεν ὑπὲρ ἀμφοτέρων τῶν ἰδεῶν, καθότι καθ' ἡμᾶς καὶ τὸ Προκόπιον διηνεκῆς τυγχάνει αἰτία μολυσμοῦ, ὡς ἐκ τοῦ συχνοῦ συγχρωτισμοῦ τῶν κατοίκων τῆς ἡμετέρας κωμοπόλεως μετὰ τῶν τοῦ Προκοπίου. Ἡ ἀνέγερσις λουτροῦ παρ' ἡμῖν, πιστεύομεν νὰ ἐλαττώσῃ ἐπαισθητῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν θυμάτων.

Ἐξ Ἀσκίτου 5. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ ἀσκίτης ὑπῆρξεν ἀρχῆς, ὑπατικῆς φύσεως δέ, ὡς ἀντελήφθημεν, συφιλιδικῆς.

Ἐξ Ἐκλαμψίας 3. Ἀπαντα ἀναφέρονται εἰς μικρὰ παιδιά.

Ἐκ καρδιακῶν παθήσεων 3.

Ἐκ Πνευμονίας 3, ὧν μία πνευμονία τῆς κορυφῆς.

Ἐξ Ἐμφυσήματος 3. Πάντα προελθόντα συνεπείᾳ χρονίας βρογχίτιδος, ἐν δὲ καὶ ἐπιπλεγμένον μετὰ καρδιακῆς παθήσεως

Ἐκ πλευρίτιδος 1. Ἐπρόκειτο περὶ ξηρᾶς πλευρίτιδος ἄνευ ἐξιδρώματος.

Ἐκ Πλευρωδυνίας 1.

Ἐξ Ἀσθματος 2. Παρ' ἐνὶ τούτων τὸ ἄσθμα ἦτο φύσιως συφιλιδικῆς καὶ ὑπεχώρησεν εἰς τὴν εἰδικὴν θεραπείαν.

Ἐκ παθήσεων τῆς μήτρας 6, ἐξ ὧν μία ἐκ καρκίνου τῆς μήτρας, αἱ δὲ ἄλλαι ἐξ ἐνδομητριτίδων καὶ κατάρρων κολπομητρικῶν συνοδευομένων μετὰ αἱμορραγίας. Αἱ παθήσεις τῆς μήτρας συχνότατα προκαλοῦσι στειρώσιν.

Ἐκ Στειώσεως 3. Ἡ στειρώσις προέρχεται μὲν ἐκ μέρους τῆς γυναικὸς ἐκ διαφορῶν παθήσεων τῆς μήτρας καὶ τῶν συγχῶν ἐκτρώσεων, ἀλλὰ καὶ ἐκ συφιλίδος συχνότατα, ὁπόταν μάλιστα ἡ ἀφροδισία αὕτη λώβη ἐνυπάρχῃ καὶ παρὰ τῷ ἀνδρὶ.

Ἐξ Ἐλειογενῶν πυρετῶν 3 Πάντα προελεύσεως ἐξ ἐλωθῶν μερῶν.

Ἐξ Ἐπιλοχίων πυρετῶν 3 Συνιστῶμεν πολὺ τὰς ἀντισηπτικὰς πλύσεις μετὰ τὸν τοκετόν, καθότι αὗται παρακλύουν σχεδὸν πάντοτε τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιλοχίων πυρετῶν.

Ἐκ Βρογχοκλήλης 1.

Ἐκ Μυελίτιδος 2. Τῆς μιᾶς ἐξ αὐτῶν ἡ φύσις εἶναι κατὰ πᾶσαν πιθανότητα συφιλιδική.

Ἐκ Μηνιγγίτιδος 1.

Ἐκ Μελαγχολίας 1 Ἐπρόκειτο περὶ νέου 28ετοῦς, ὅστις λαθεῖς ἐντελῶς κατέστη ὁ φαιδρότερος νέος τῆς Σινασοῦ.

Ἐκ Κωλικῶν νεφρῶν 2, συνεπεία ψαμμιάσεως.

Ἐκ Χολολιθιάσεως 2.

Ἐκ Ταινιῶν 2.

Ἐξ Ἐλμινθιάσεως 1. Καὶ πάντες μὲν σχεδὸν ἐνταῦθα πάσχουσιν ἐξ ἔλμινθιάσεως, ἀλλὰ τὸ περιστατικὸν κατὰ τοῦτο εἶνε ἀξιοσημείωτον, καθότι εἰς τὴν πάσχουσαν προὔκαλει συγκοπὰς καὶ πνιγμονὴν ὡς ἐκ τῆς ἀνόδου πολλῶν ὁμοῦ ἔλμινθων κατὰ τὸν οἰσοφάγον, καὶ τὰ ὁποῖα φαινόμενα ὑπεχώρησαν τῇ σαντονίῃ.

Ἐκ Στοματιτίδων 3. Ἐπρόκειτο περὶ ἐλκωδῶν μορφῶν.

Ἐκ Νευρώσεως τῆς κύστεως 1. Ἡ νεύρωσις χρονολογεῖται πρὸ πολλῶν ἐτῶν, φαίνεται δὲ νὰ ᾖ φύσεως ὑστερική.

Ἐξ Ἐκσπερματώσεως 1. Ἐπρόκειτο περὶ νέου σχεδὸν πάσχοντος ἐκ καθημερινῆς σπερματώσεως προερχομένης ἐκ παρέσεως καὶ ἀτονίας πολλῆς τῶν σπερματικῶν κύστεων.

Ἐξ Ἐπιπεφυκτιδῶν 2, τὸ ἐν περιστατικὸν ἐπρόκειτο περὶ ἀπλῆς καταρροϊκῆς ἐπιπεφυκτίδος, τὸ δὲ περὶ φλυκταινώδους.

Ἐκ Τυφοειδοῦς πυρετοῦ 2.

Ἐκ Παραλύσεως τῆς Κύστεως 2, ἡ μία περίπτωσις ἡτιολογεῖτο συνεπεία μυελίτιδος, ἡ ἑτέρα δὲ συνεπεία μεγίστης ὑπερτροφίας τοῦ προστάτου.

Ἐξ Ἀποφράξεως τῶν ἐντέρων 2. (Occlusion intestinale). Παρ' ἐνὶ προῆλθε τὸ γεγονός συνεπεία πτώσεως ἐπὶ τῆς κοιλίας ἐξ ὄνου ὁπότε φαίνεται τὰ πράγματα παρήχθησαν ἐκ ψευδοπαραλύσεως ἐντερικῆς. Παρὰ τῷ ἑτέρῳ κατόπιν βρώσεως ἀφθόνου ποσότητος κερασιῶν μετὰ τῶν πυρήνων αὐτῶν, καὶ ὁπότε τὸ πρᾶγμα φαίνεται προελθὼν ἐκ μηχανικῆς ἀποφράξεως.

Ἐκ Κατάγματος κροταφικοῦ ὄστοῦ 1. Τίς δὲν ἐνθυμεῖται μετὰ συγκινήσεως τὸν πτωχὸν ἐκεῖνον Γρηγόριον, ὅστις ἐγένετο θῦμα φιλεργίας. Ὅρα καὶ περὶ θνησιμότητος.

Ἐκ Κατάγματος ἀστραγάλου ἐπιπλεγμένου (Προκόπιον). Κακὴ καὶ παρημελημένη θεραπεία αἶδι προῖαψε τὸν παθόντα τῶν παθῶν του τὸν τάραχον.

Ἐξ Ἀποστήματος τοῦ βραχίονος 1.

Ἐκ Κύστεων ἀθηρωματώδων 2. Παρὰ μὲν ἡ κύστις εὑρίσκετο ἐν τῇ κεφαλῇ, παρὰ τῇ ἑτέρᾳ κατὰ τὴν γωνίαν τοῦ ὄστοῦ τῆς κάτω σιαγόνας.

Ἐξ Ἐκζέματος ἐρυσιπελατώδους 1.

Ἐκ Δυσεντερείας 1.

Ἐξ Αἰμορροιδῶν 1.

Ἐξ Ἐπιμόνου δυσκοιλίτητος 1, (Προκόπιον) Πρόκειται περὶ ἀνδρὸς προκαλοῦντος δι' ἡμέρας 6 καὶ 8 κενώσεις διὰ φαρμάκων καὶ μεγάλως ἀνακουφιζομένου ἐκ τῶν κενώσεων ἄς προκαλεῖ ἐπὶ 2 καὶ 3 ἔτη συνεχῶς. Μὴ προκαλουμένων τῶν κενώσεων ὁ πάσχων αἰσθάνεται δυσφορίαν καὶ κακουχίαν πολλήν ἐν τε τῷ ἐπιγαστρῷ καὶ καθ' ὅλον τὸ σῶμα, λύονται αὐτοῦ τὰ γόνατα καὶ ἀθυμία πολλὴ καταλαμβάνει αὐτόν. Κένωσις προκαλουμένη ἀπαλοτροιοῖ αὐτῶν ἐκ τῶν κακῶν. Ἴσως τὸ πρᾶγμα αἰτιολογεῖται ἐκ στενώσεων τοῦ ἐντερικοῦ σωλήνος, συνεπεία ἀφροδισίας τινὸς λώβης· ἀλλ' ἡ ἀστοχία τῆς εἰδικῆς θεραπείας μᾶς ἀναγκάζει νὰ σκεφθῶμεν μὴ ἡ φύσις τῆς παθήσεως ᾖ νευρική, καθὸ καὶ ὁ πάσχων τυγχάνει νευρικῆς ἰδιοσυγκρασίας.

Ἐκ Δηλητηριάσεως δι' ἀνθρακικοῦ ὀξέος 1.

Ἐξ Ἀμυγδαλίτιδος 3, τὸ ἐν περιστατικὸν συνωδευέτο καὶ ὑπὸ χοιραδώσεως.

Ἐκ Δευκωματουρίας 1.

Ἐκ τρυμάματος βλεφάρων 1.

Ἐξ Ὀγκου τῆς κοιλίας 1.

Ἐκ Κεντημάτων τῆς γλώσσης διὰ μελίσης 3 Ἡ νύξις καὶ παρὰ τοῖς τρισὶν ἐπέφερε γλωσσίτιδα μετὰ διογκώσεως τοῦ λαιμοῦ, ὑποχωρήσασα εὐτυχῶς εἰς συχνοῦς σκαριφικασμοὺς καὶ πλίσεις ἀντισηπτικῶς.

Ἐξ Ὠτίδων 2.

Ἐκ Νευρασθενείας 1.

Ἐκ Νευραλγίας τοῦ ὀφθαλμικοῦ νεύρου 1.

Ἐξ Αἰμορραγίας ἐντερικῆς 1.

Ἐξ Ἐρυσιπέλατος κεφαλῆς τραυματικοῦ 1. (Νεάπολις).

Ἐκ Δακρυοκυστίτιδος 1. (Ἀραβισσός).

Ἐξ Ἡμικρανίας 1.

Ἐξ Ὀρθοκολπικοῦ συριγγίου 1. (Προκόπιον). Τὸ συριγγιον ἐπέτρεπε τὴν διὰ τοῦ κολεοῦ ἔξοδον τῶν περιτωματικῶν οὐσιῶν, συνωδεύετο δὲ δι' ἐξογκώσεων τῶν βουβωνικῶν ἀδένων, φύσεως δὲ συφιλιδικῆς καθότι ἡ εἰδικὴ θεραπεία ἐπαιοθητῶς ἐβελτίωσε τὴν κατάστασιν τῆς πασχούσης.

Ἐξ Ὀγκου τοῦ ἐγκεφάλου 1. Ἡ φύσις ἦτο πιθανῶς συφιλιδική.

Ἐκ Βλεφαραδενιτίδων 4.

Ἐκ Τραύματος προσώπου 1.

Ἐκ Μωλώπων 1.

Ἡ στατιστικὴ ἡμῶν δὲν εἶναι βεβαίως προωρισμένη δι' ἐπιστήμονας, ἀλλ' ἀπλῶς δι' ἀνθρώπους, οἵτινες ἐπιεικῶς κρίνοντες τὸ ἔργον, δύνανται νὰ ἐξαγάγωσιν ἐξ αὐτῆς ὠφέλιμα συμπεράσματα. Ἐπὶ τούτῳ δὲ ὅπως καταστήσωμεν τὴν πραγματείαν πρακτικωτέραν καὶ λυσιτελεστέραν πολλοῖς θὰ πραγματευθῶμεν συντόμως περὶ σπουδαιοτάτου κλάδου ὑγιεινῆς παραθέτοντες ἴδιον κεφάλαιον.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΥΗΣΙΝ

Πρὸς προφύλαξιν τῶν ἐνδεχομένων κατὰ τὸν τοκετὸν κινδύνων δύο τινὰ ἀπαιτοῦνται : Δίαιτα καὶ προφυλακτικὰ τινὰ μέσα.

Καὶ ἐν γένει μὲν κατὰ τὴν κύησιν ἐνδείκνυται τροφὴ μικτὴ, ἀλλ' εἰδικώτερον γυναῖκες μὲν εὐρωστοὶ καὶ αἱματώδεις ἔχουσιν ἀν' ἑαυτὰν μᾶλλον φυτικῆς τροφῆς, ἐνῶ τοῦναντίον γυναῖκες ἰσχναὶ καὶ καχεκτικαὶ ἔχουσι περισσοτέραν ἀνάγκην ζωϊκῆς τροφῆς. Αἱ πρῶται ἐπίσης πρέπει νὰ ἀπέχωσι τοῦ οἴνου καὶ τῶν οἰνοπνευματωδῶν, ἐνῶ αἱ δευτέραι δύνανται νὰ ποιῶσι μετρίαν χρῆσιν αὐτῶν. Ἡ ἔγκυος γυνὴ πρέπει νὰ ἀποφεύγῃ πᾶσαν δύσπεπτον οὐσίαν προκαλοῦσαν μετεωρισμὸν κοιλίας καὶ δυσκοιλιότητα· πρέπει ν' ἀπέχῃ πρὸς τούτοις τροφῆς κατὰ κόρον πρὸ πάντων τὸ ἔσπερας. Αἱ ἔγκυοι συνήθως πάσχουσιν ἐκ δυσκοιλιότητος, τὴν ὅποیان πρέπει νὰ παρακωλύσωμεν διὰ καταλλήλου τροφῆς καὶ ἀσκήσεως ἐν ἀέρι καθαρῷ. Ἄν τὰ μέσα ταῦτα ἀποτύχωσι πρέπει νὰ γίνηται χρῆσις σακχαρωμένου ὕδατος Sedlitz καὶ κιτρικῆς ἀφριζούσης μαγνησίας (Rogé). Κατὰ γενικὸν κανόνα πάντοτε πρέπει νὰ προστρέχωμεν εἰς ἡπία καθαρτικά, ἀποφεύγοντες τὰ δραστικά. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ χρῆσις καὶ κλυσμάτων ἀπλῶν εἴτε καὶ μετ' ὀλίγης ποσότητος ἐλαίου ἐλαιῶν.

Ἐν περιπτώσει διαταραχῶν τοῦ στομάχου ἀπαιτεῖται φρόνησις πολλή. Ἐν περιπτώσει πυρώσεως μετὰ ἐρυγῶν καταφευκτέον πρὸς τὴν χρῆσιν ὀλίγης μαγνησίας κεκαμμένης ἢ καὶ διττανθρακικοῦ νάτρου (σόδας). Ἐπειδὴ δὲ καθ' ἑκάστην κύησιν τροποποιεῖται ἡ σύστασις τοῦ αἵμα-

τος ὡς ἐκ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν λευκῶν αἰμοσφαιρίων τοῦ αἵματος, κατὰ συνέπειαν δὲ ἐκάστη κύσις προκαλεῖται καὶ βαθμὸν τινὰ χλωρώσεως, λογικῶς ἐνδείκνυται ἡ χρῆσις τοῦ σιδήρου καὶ μάλιστα ἡ τῶν εὐπεπτοτέρων αὐτοῦ σκευασίων καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς κύσεως.

Ἡ φύσις τῶν ἐνδυμάτων ἐξαρτητέα ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς θερμοκρασίας· ἐν γένει διατηρητέον θερμοὺς τοὺς πόδας καὶ τὴν κάτω κοιλίαν· ἀποφευκτέον δὲ τὴν χρῆσιν στηθοδέσμων καὶ ταινιῶν περὶ τὴν γαστροκνημίαν. Ἰδιαιτέρα φροντίς πρέπει νὰ ἐπιστάται εἰς τοὺς μαστοὺς καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν θηλήν αὐτῶν λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὴν μέλουσαν θήλασιν. Ἄν κατὰ τὴν πορείαν τῆς κύσεως οἱ μαστοὶ εἶναι λίαν εὐαίσθητοι πλύνομεν αὐτοὺς ὕδατι ψυχρῷ ἢ καὶ διὰ διαλύσεων στυπτηρίας καὶ δεψίνης. Ἄν δὲ τὸ εὐαίσθητον καὶ τεταμένον δέρμα τῆς θηλῆς τοῦ μαστοῦ διαρραγῇ μετὰ τὸν τοκετόν, ὡς συμβαίνει ἐνίοτε, προλαμβάνομεν τὸ κακὸν τοῦτο πλύνοντες τοὺς μαστοὺς πολλάκις διὰ γλιαροῦ σαπωνούχου ὕδατος κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τῆς κύσεως, εἶτα δὲ καθαρίζοντες αὐτοὺς διὰ διαλύσεων στυπτηρίας ἢ καὶ οἰνοπνεύματος. Ἄν αἰθηλαὶ τῶν μαστῶν εἶναι λίαν βραχεῖαι ἢ κοῖλαι κατὰ τὸ κέντρον αὐτῶν προκαλοῦμεν τὴν προβολὴν αὐτῶν διὰ τῆς ἐφαρμογῆς μικρῶν σικυῶν, ὧν ὅμως ἡ χρῆσις δὲν πρέπει νὰ ᾖ συχνή καὶ παρατεταμένη ὅπως μὴ προκληθῇ συμφορησις καὶ πρόωρος τοκετός. Ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει πόνων κατὰ τοὺς μαστοὺς, ὄσφυν καὶ μήτραν ἀμέσως διακοπτέον τὴν χρῆσιν τῶν σικυῶν. Ἡ καθαριότης εἶναι λίαν καλὴ καὶ ὠφέλιμος. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν κύσιν τὰ γεννητικὰ ὄργανα τῆς γυναικὸς ἐκκρίνουν περισσότερα ὑγρά παρὰ κατὰ τὸ σύνθηδες, ἐπομένως καθ' ἐκάστην πρέπει νὰ πλύνονται δι' ὕδατος γλιαροῦ. Χρῆσις λουτρῶν κατὰ τοὺς πρώτους

4 μῆνας τῆς κύσεως προτιμότερον εἶναι νὰ μὴ γίνηται· ἐξαρτᾶται ἕως ἐξ ἑξῶν ἀτομικῶν. Ἡ θερμοκρασία τοῦ λουτροῦ πρέπει νὰ κυμαίνεται μεταξὺ 31° καὶ 34° ἑκατονταβάθμων, ἡ δὲ διάρκεια αὐτοῦ ἐνὸς τετάρτου τῆς ὥρας.

Ἐὰν γυνὴ ἔγκυος παρουσιάσῃ ἐξογκώσεις οἰδηματώδεις καὶ κιρσώδεις κατὰ τὰ ἄκρα, τὰ λουτρά ἀντενδείκνυνται.

Ἐπειδὴ ἡ συχνὴ καὶ ἐπανελημμένη συνουσία κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τῆς κύσεως δύναται νὰ προκαλέσῃ ἔκτρωσιν, πρὸ πάντων εἰς γυναῖκας ὑποστάσας αὐτὴν, συνιστᾶται σπανία καὶ ἐσκεμμένη χρῆσις αὐτῆς. Ἐν γένει ἀποφευκτέον τὴν ὀργήν, τὸν τρόμον, τὴν μεγάλην χαρὰν καὶ λύπην καὶ πᾶν εἶδος συγκινήσεων. Ἴνα μὴ μείνῃ τὸ ἔργον ἡμιτελὲς εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ τῶν περιποιήσεων, αἵτινες πρέπει νὰ ἐπιδαψιδεύωνται τῇ τικτούσῃ μετὰ τὸν τοκετόν. Τὸ δωμάτιον τῆς τικτούσης πρέπει νὰ ᾖ ὑψηλόν, εὐήλιον καὶ εὐαέρον. Τὰς πρώτας ὥρας μετὰ τὸν τοκετόν πρέπει νὰ ἔχῃ ἀπόλυτον ἡσυχίαν.

Μεγάλως ἐπιστητέον τὴν προσοχὴν ἐπὶ τῶν ἐξῆς :

1ον Ἐὰν ἡ τεκοῦσα οὖρησεν ὥρας τινὰς μετὰ τὸν τοκετόν· ἂν δὲν ἐπῆλθεν ἡ διούρησις ἢ καὶ καθίσταται ἀδύνατος, ἀμέσως δέον λαμβάνειν τὴν πρὸς τὸν ἰατρὸν ἄγουσαν ὁδόν.

2ον Ἐνίοτε μετὰ τὸν τοκετόν παρουσιάζονται ὠδίνες (πόνοι) δριμύτατοι ἐξηγούμενοι ὡς ἐκ τῆς ὑπάρξεως θρόμβων ἐν τῇ κοιλότητι τῆς μήτρας. Δυνάμεθα νὰ ἀποφύγωμεν τὰς ὠδίνας ταύτας ἐὰν συνεχῶς πιέσωμεν ἰσχυρῶς τὸν πυθμένα τῆς μήτρας κατὰ τὴν ἐξοδὸν τοῦ κορμοῦ τοῦ ἐμβρύου. Ἡ πίεσις αὕτη πρέπει νὰ ἐξασκηθῇ καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐξωθήσεως τοῦ πλακούντος· οὕτω δὲ

ποιούντες διττῶς ὠφελούμεν τὴν τίκτουσαν, ἀπαλλοτρι-
οῦντες αὐτὴν ἐκ τῶν ὑστεραίων ὠδίνων καὶ παρακωλύ-
οντες ἐσωτερικὴν αἱμορραγίαν τῆς μήτρας, καθότι διὰ
τῆς πιέσεως παράγονται συστολαὶ ἐν τῇ μήτρᾳ, αἷτινες
συσφίγγουσι τὰ τοιχώματα τῶν μητροπλακουντικῶν ἀγ-
γείων.

3ον Μετὰ τὸν τοκετὸν ἔρχονται ἐκροαί, κοινῶς καλου-
μεναι λόγια, καὶ ἄτινα διαρκοῦν συνήθως μὲν ἡμέρας τι-
νας σπανίως δὲ 4—5 ἑβδομάδας. Τὴν δευτέραν ἡμέραν
μετὰ τὸν τοκετὸν ἀνάγκη κατεπεύγουσα πρὸς πρόληψιν
ἐνδεχομένων σοβαρῶν κινδύνων νὰ γίνῃ χρῆσις ἀντιση-
πτικῶν πλύσεων τοῦ κόλπου δις τῆς ἡμέρας τῇ συστάσει
τοῦ ἱατροῦ διὰ καταλλήλων φαρμάκων.

4ον Μετὰ τὸν τοκετὸν ἐνίοτε ἐπέρχονται ραγδαίωσιν
αἱμορραγίαι. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πιέζομεν ἰσχυρῶς
τὴν μήτραν καὶ στέλλομεν τινὰ μετὰ σπουδῆς νὰ κρούσῃ
τὴν θύραν τοῦ ἱατροῦ.

Ἡ δίαιτα τῆς τικτούσης κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἡμέρας
πρέπει νὰ συνίσταται εἰς γάλα, ζωμὸν κρέατος, χρῆσιν
τεύου καὶ καφέ.

Ἡ τίκτουσα κατὰ τὸ φυσικὸν καθήκον ὀφείλει νὰ θη-
λάσῃ τὸ τεχνόν. Ὑπάρχουσι ὅμως περιπτώσεις κατὰ τὰς
ὁποίας ἡ θήλασις ἀντενδείκνυται καὶ τὰς ὁποίας ἐν συνό-
ψει ἀναφέρομεν.

1ον Ἀδυναμία τῆς μητρὸς εἴτε φυσικὴ εἴτε ἐπίκτητος
συνεπείᾳ νοσημάτων, ὅποτε ἡ ἔκκρισις τοῦ γάλακτος ἤθε-
λεν εἶσθαι ἀνεπαρκής, πρὸς τούτοις δὲ ἤθελε παραβλα-
φθῆ ἡ ὑγιεία τῆς μητρὸς.

2ον Θηλαὶ μαστῶν κακῶς ἀνεπτυγμένοι ἢ διερωγῶσαι
καὶ ἐξηλειωμένοι, ὅποτε τὸ παιδίον δὲν δύναται νὰ ἄπτη-
ται διὰ τῶν χειλέων, καθότι αἱ θηλαὶ δὲν προέχουν ἐ-
παρκῶς.

3ον Ὅλα τὰ ὀξεᾶ φλεγμονώδη νοσήματα ὡς καὶ τὰ δυσ-
κρασικὰ καλούμενα νοσήματα (ραχίτις, χοιράδες, φθίσις,
σύφιλις, καρκίνος κτλ.).

4ον Τὰ χρόνια νοσήματα, ἡ ἐπιληψία καὶ σπουδαῖαι
νευρικαὶ διαταραχαὶ καθὼς καὶ χρόνιαι παθήσεις τοῦ
δέρματος ἀντενδείκνυνται. Ἡ διάρκεια τῆς θηλάσεως ὀ-
ρίζεται κατὰ γενικὸν κανόνα ὡς ἑξῆς: ἂν ἡ ἔκκρισις τοῦ
γάλακτος εἶναι ἐπαρκής, ἡ δὲ μήτηρ τυγχάνει εὐεκτοῦσα
ἐξακολουθοῦμεν τὴν θήλασιν μέχρι τῆς πρώτης ὀδοντο-
φυΐας, δηλαδὴ μέχρι τοῦ ἔκτου καὶ ἑβδόμου μηνός. Ἐν-
ταῦθα μείναι ποιοῦμεθα καὶ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς
πρέπει νὰ διακόπτηται ἡ θήλασις καὶ πρὸ τῆς ἐποχῆς
ταύτης.

1ον Ἐὰν ἡ ἔκκρισις τοῦ γάλακτος καταστῆ ἀνεπαρκής
ἢ καὶ παύῃ ἐντελῶς, συνεπείᾳ νοσήματος, ἐπανόδου τῶν
ἐμμήνων κυήσεως κτλ.

2ον Ἐὰν ὑπάρχουν ἐκδοραὶ καὶ ραγάδες μεγάλα ἐπὶ
τῶν θηλῶν, ὅποτε ἡ θήλασις θέλει εἶσθαι λίαν ἐπώδυνος.

3ον Ἐὰν ἐμφανισθῇ μαστίτις ἢ ἐπέλθῃ ἕτερα φλεγμονὴ
σπλάχνου τινός.

4ον Ἐὰν ἀναπτύσσεται εἰς τὴν μητέρα δυσκρασικὸν τι-
νόσημα.

5ον Ἐὰν ἡ μήτηρ ἐξασθενίῃ καὶ ἰσχυραίνῃ πολὺ.

6ον Ἐὰν τὸ παιδίον δὲν προκόπῃ.

Ἐν Συνασῶ τῇ 31 Δ/βρίου 1892

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

Ἱατρός

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οἱ κατὰ τὸ Ἰωβηλαῖον τοῦ ἀειμνήστου Ἀναστασίου Ἀγγελίδου ἐκφωνηθέντες λόγοι, ἂν ἀποτελοῦν λαμπρὸν ἐγκώμιον τῆς τριακονταετοῦς αὐτοῦ καρποφόρου διδασκαλίας, εἶναι ταυτοχρόνως καὶ δίκαιος ἔπαινος τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ κωμοπόλεως Σινασοῦ, ἣτις ἐκράτησε ἀνημμένην τὴν δάδα τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἐξησφάλισε τὴν πρωτοπορίαν εἰς ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τῆς κοινωνικῆς καὶ κοινοτικῆς ζωῆς τῶν Καππαδόκων.

Σφριγηλὰ σωματεῖα, συγχρονισμένα ἐκπαιδευτήρια ἀρρένων καὶ θηλέων, πολύτομοι βιβλιοθήκαι, περικαλλεῖς ἱεροὶ ναοί, πολιώροφοι κατοικίαι, ἐπιμελημένοι κῆποι, καρπεροὶ ἀμπελώνες, πρότυπα ὑδραγωγεῖα, φιλόξενον ξενοδοχεῖον, μεγαλοπρεπῆς λουτρῶν, πολυτελῆ ἐξωκκλήσια, καλῶς συντηρημένοι δρόμοι, συνέθετον τὸν δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν βίον τῶν Σινασιτῶν.

Ἡ πολυσχιδῆς δὲ καὶ πολυπλόκαμος αὕτη δρᾶσις τῶν ἀξίων τέκνων τῆς Σινασοῦ, ἐνισχυθεῖσα ἀκόμη περισσότερο μετὰ τριάκοντα εἴη ἀπὸ τὸ Ἰωβηλαῖον, ἔφθασε εἰς τὴν πληρεστέραν αὐτῆς ἀνθισιν μέχρι τῆς 2ας Ὀκτωβρίου τοῦ 1924, τῆς ἀποφράδος ἐκείνης ἡμέρας, τῆς ἐγκαταλείψεως τῆς πατρίδος μας.

Εἰς ἐκτέλεσιν τῆς Συνθήκης τῆς Λωζάνης περὶ ἀνταλλαγῆς τῶν ἑλληνοτουρκικῶν πληθυσμῶν καὶ οἱ Σινασίται ἤρχισαν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐκκενοῦντες τὴν λατρευτῆν των γεννέτειραν, βαδίζοντες πρὸς τὸ ἄγνωστον ὡς πρόσφυγες.

Τὸ μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ

ὁποίου εἰργάσθησαν ἀδιακόπως, μεθοδικῶς καὶ ἐνθουσιωδῶς ὅλοι οἱ πρόγονοί μας, κατέρρευσεν εἰς συντρίμματα, ὡς χάρτινος πύργος.

Ἡ ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς συσταθεῖσα Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀειμνήστου Ρίζου Ν. Ρίζου καὶ μὲ Γεν. Γραμματέα τὸν ὑπογράφοντα εἶχε περιουλλέξει ἅπασαν τὴν ἐκκλησιαστικὴν περιουσίαν εἰς ἄμφια, ἱερὰ σκεύη, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἱερὰς εἰκόνας βυζαντινὰς τὸ πλεῖστον μηδὲ τῶν κωδῶνων τῶν ἐκκλησιῶν ἐξαιρουμένων, τὰ ὁποῖα συσκευασθέντα ἐντὸς 70 καὶ πλέον κιβωτιῶν τῶν 100—120 ὁκάδων ἕκαστον, ἐστάλησαν εἰς Ἑλλάδα.

Εἰς τὸν ὑπογράφοντα δὲ ἔλαχεν ὁ θλιβερὸς κληρὸς νὰ διατελέσω τὸ προτελευταῖον καὶ τελευταῖον σχολ. ἔτος 1923—1924 Διευθυντῆς τοῦ Μεικτοῦ ἀστικοῦ Σχολείου καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μου ταύτην εἶχον συσκευάσει τὰς βιβλιοθήκας τοῦ Ἀρρεναγωγείου, τοῦ Παρθεναγωγείου καὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς τοῦ Ἀγ. Νικολάου, περιλαμβανούσας ὑπερδισχιλίους τόμους, μεταξὺ τῶν ὁποίων σπανίας ἐκδόσεις Βενετίας, Τεργέστης καὶ Δρέσδης. Ἐπί τῆς ἅπαντα τὰ ἐποπτικά μέσα διδασκαλίας, εἰς γεωγραφικοὺς χάρτας τοῦ Κίπερτ καὶ Ζαφειροπούλου, εἰς πίνακας ζωολογίας, φυτολογίας, ὀρνυτολογίας, τοὺς ὁποίους κάλλιστα ἐνθυμοῦνται οἱ ἐπιζῶντες μαθηταὶ τῶν χρόνων ἐκείνων, ἀκόμη καὶ πλήρη σιδηροδρομικὸν κυρμὸν μὲ ἀτμομηχανὴν καὶ ὄχηματα, ἀτμόπλοιοι τέλειον, τὸ ὁποῖον οἱ τότε διδάσκαλοι ἔθετον εἰς κίνησιν ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς τοῦ Σχολείου καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

Ἄπαντα ταῦτα ἐπιμελέστατα συσκευασμένα καὶ μὲ εἰδικὸν πίνακα ἐπικεκολλημένον εἰς τὴν ἐσωτερικὴν πλευρὰν τοῦ καλύμματος ἑκάστου κιβωτιοῦ, ἐστάλησαν ἐπίσης εἰς τὴν Ἑλλάδα, μὲ τὴν βεβαιότητα, ὅτι θὰ περιήρχοντο

εἰς τὴν κυριότητα τῆς Νέας Κοινότητος Συνασοῦ ἥτις θὰ ἰδρῦετο ἐν Ἑλλάδι.

Ἐποῖα ὁμως διάψευσις! Ἄπασα αὕτη ἡ κοινοτικὴ περιουσία, ὑπολογιζομένη εἰς ἑκατομύρια δραχμῶν, ἀφοῦ παρέμεινεν ἔκθετος καὶ ἐν ὑπαίθρῳ εἰς τοὺς τότε βασιλικοὺς στάβλους, περιῆλθεν εἶτα εἰς τὸ Ταμεῖον ἀνταλλαξιμῶν κοινοτικῶν καὶ κοινωφελῶν περιουσιῶν διὰ νὰ χρησιμοποιηθῇ πλημμελῶς διὰ τὴν κοινὴν δῆθεν προσφυγικὴν ὑπόθεσιν.

Ἡ περὶ ὑποχρεωτικῆς ἀνταλλαγῆς συνθήκη, ἐσάρωσεν ἔκ θεμελιῶν τὴν 2αν Ὀκτωβρίου 1924 τὸν ζηλευτὸν πολιτισμὸν τῆς Συνασοῦ καὶ διεσπάρησαν οἱ Συνασιῖται ἀνά τὰς ρύμας καὶ ἀγυῖας τῆς Ἑλλάδος, γέροντες καὶ γραιαί, ἀλλὰ καὶ βρέφη θηλάζοντα διὰ νὰ ἀναζητήσουν τροφήν καὶ νέαν στέγην, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὀλίγας ἡμέρας πρότερον καὶ ἀφθονα τροφίμα εἶχον καὶ εἰς μεγαλοπρεπεῖς οἰκίας ἐστεγάζοντο.

Μετὰ τὴν μετανάστευσιν τῶν Συνασιτῶν εἰς Ἑλλάδα, τῇ συμπράξει πολλῶν πατριωτῶν ἐγένετο μία ἐγκατάστασις προσφυγικοῦ ἀγροτικοῦ συνοικισμοῦ παρὰ τὴν Ἰστιαίαν (Ξηροχώρι) Εὐβοίας, ἀλλ' ἀτυχῶς, λόγῳ δυσμενῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν, ἀπέμειναν ἐλάχιστοι ἐκ τῶν Συνασιτῶν.

Εἰς τὴν νέαν Συνασόν, ἀνηγέρθη προθύμῳ συνεισφορᾷ τῶν Συνασιτῶν, μεγαλοπρεπῆς ἱερὸς ναὸς, τιμώμενος ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγ. Νικολάου πολιούχου τῆς Συνασοῦ καὶ παρ' αὐτὸν νεόδμητον δημοτικὸν σχολεῖον, τοῦ ὁποῦ τὰ ἐγκαίνια ἐγένοντο ἐφέτος.

Ἦδη τὸ ἐν Πειραιεὶ ἔδρευον Σωματεῖον τῶν Συνασιτῶν, συνέπηξεν ἀστικὸν οἰκοδομικὸν συνεταιρισμὸν μὲ προσορισμὸν τὴν ἴδρυσιν εἰς τὰ πλαίσια Ἀθηνῶν — Πει-

ραιῶς ἐνὸς νέου καθαρῶς ἀστικοῦ Κέντρου, μιᾶς νέας Κοινότητος, ἥτις θέλει χρησιμεύσει διὰ τὴν συγκέντρωσιν ἀπάντων τῶν ἀστῶν Συνασιτῶν.

Ἐπάρχει βάσιμος ἐλπίς, ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο θέλει ἀχθῆ συντόμως εἰς αἴσιον πέρας, διὰ τὴν συνέχισιν τῆς κοινοτικῆς ζωῆς τῶν Συνασιτῶν, ἀνασταλείσης διὰ τῆς μεταναστεύσεως τοῦ 1924.

Κατὰ παράκλησιν τοῦ ἀγαπητοῦ μου πατριώτου, δικηγόρου κ. Χρήστου Α. Ἀγγελίδου, πρὸς τὸν ὁποῖον ὀφείλω καὶ μέρος τῶν ἐγκυκλίων μου σπουδῶν κατὰ τὴν ἐν Συνασῶν διαιτη αὐτοῦ διδασκαλικὴν περιόδον, ἐχάραξα τὰς ὀλίγας αὐτὰς γραμμάς, ὡς μνημόσυνον τῆς κατὰ τὸ 1924 ἀνταλλαγῆς Συνασοῦ μας.

Ἡ Συνασὸς ἀπέθανε, ἀλλ' οἱ Συνασιῖται ζοῦν. Ἐχομεν ζῆθον ἱερὰν ὑποχρέωσιν, νὰ συνεχίσωμεν τὰς εὐγενεῖς προσπάθειάς τῆς ἐπιβιώσεώς μας, διὰ νὰ φανῶμεν ἄξιοι ἀπόγονοι ἐνδόξων προγόνων μας.

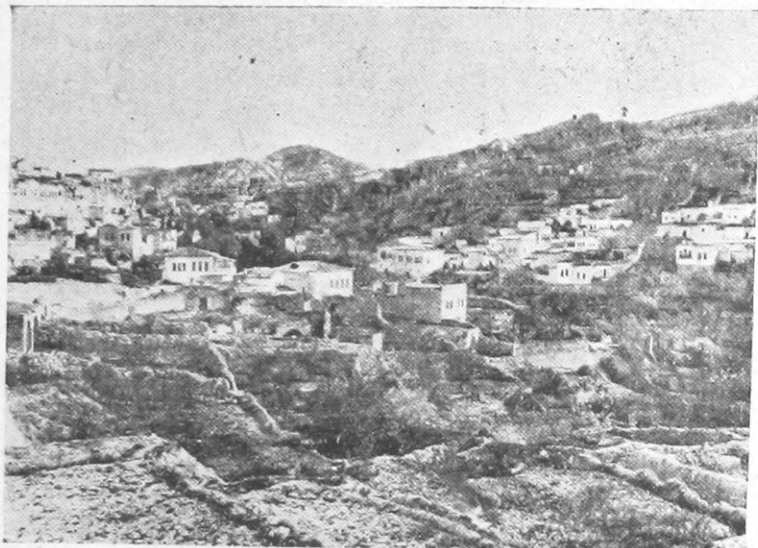
Οἱ ἀπανταχοῦ τῆς γῆς Συνασιῖται, ἅς ἐργασθῶμεν φιλοτίμως, ὥστε ὅπουδῆποτε καὶ ἂν εὕρισκώμεθα νὰ ἐργασθῶμεν διὰ τὴν καθ' οἰονδῆποτε τρόπον διαιώνισιν τοῦ ὀνόματος Συνασοῦ, ὥστε νὰ μὴ μείνη γεωγραφικὸς μόνον ὄρος.

Σταμπούλ, τῇ 20 Αὐγούστου 1951

ΛΑΖ. ΤΑΚΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

IKOSIPENTAETIRIS

Yani Kefalidi Basimevi

*Τμήμα τῆς Σινασοῦ
περιλαμβάνον τὴν Συνοικίαν Κήπου,
ἔνθα ἡ οἰκία τοῦ Διδασκάλου.*

